

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy a sportu

Diplomová práce

Osobnost československého hokejisty Radka Ťoupala

Vypracoval: Bc. Michal Rezek

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

České Budějovice, 2021

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of Sports Studies

Graduation thesis

The personality of Czechoslovak ice hockey player Radek Ťoupal

Author: Bc. Michal Rezek

Supervisor: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

České Budějovice, 2021

Bibliografická identifikace**Název diplomové práce:** Osobnost československého hokejisty Radka Ťoupala**Jméno a příjmení autora:** Bc. Michal Rezek**Studijní obor:** Učitelství tělesné výchovy pro střední školy**Pracoviště:** Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU**Vedoucí diplomové práce:** PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.**Rok obhajoby diplomové práce:** 2021**Abstrakt:**

Diplomová práce se zabývá zpracováním biografie jihočeského hokejového reprezentanta Radka Ťoupala. Hlavním záměrem je zmapování jeho osobnosti, působení v týmech na našem území, v zahraničí, reprezentačním výběru a jeho úspěchů. Samotná práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je věnována dějinám ledního hokeje ve světě. Druhá část stručně popisuje vývoj ledního hokeje na našem území. Třetí kapitola se zabývá historií ledního hokeje v Českých Budějovicích. Poslední a hlavní kapitola je zaměřena na život a hlavní milníky sportovní kariéry hokejisty Radka Ťoupala. Do práce je zařazeno množství původních úryvků z dobových periodik. Text je doplněn množstvím obrázků, fotografií a čerpá, mimo jiné, z řízeného rozhovoru se zmíněným hráčem.

Klíčová slova: lední hokej, historie, utkání, výsledky, sezona, mužstvo, útočník

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The personality of Czechoslovak ice hockey player Radek Ťoupal

Author's first name and surname: Bc. Michal Rezek

Field of study: Teaching of physical training for secondary school

Department: Department of Sports studies

Supervisor: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

The year of presentation: 2021

Abstract:

The diploma thesis deals with the processing of biography of the South Bohemian ice-hockey representative Radek Ťoupal. The main aim of this thesis is to chart his personality, his activity in Czech and foreign teams as well as in the national team and his achievements. The thesis itself is divided into four main parts. The first chapter contents the history of ice hockey in the world. The second one briefly describes the development of ice hockey in the Czech Republic. The third part is devoted to the history of ice hockey in České Budějovice. The last and the most important chapter is focused on Ťoupal's life and main milestones of his sports career as an ice-hockey player. The thesis includes a number of original excerpts from historical periodicals. Furthermore the text is supplemented by a number of pictures, photographs and it also derives from a guided interview with the mentioned player.

Keywords: ice hockey, history, match, score, season, team, forward

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum.

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucímu své diplomové práce panu PhDr. Tomáši Tlustému, Ph.D., za cenné rady, trpělivost, vstřícný přístup a za odborné vedení mé práce. Dále bych rád poděkoval panu Radku Ťoupalovi za cenné informace v řízeném rozhovoru. V neposlední řadě panu Tomáši Kučerovi, řediteli marketingu a PR Madeta Motor České Budějovice za poskytnutí dobových fotografií. Děkuji také své rodině za podporu.

OBSAH

1 Úvod	6
2 Metodologie	8
2.1 Cíl, úkoly, předmět práce	8
2.1.1 Cíl práce.....	8
2.1.2 Úkoly práce.....	8
2.1.3 Předmět práce.....	8
2.2 Metody práce	9
2.3 Rozbor pramenů a literatury	10
3 Stručná historie ledního hokeje ve světě	12
3.1 Nástin vzniku a vývoje ledního hokeje	12
3.2 Nástin počátku ledního hokeje v Severní Americe.....	14
3.3 Nástin historie ledního hokeje v Evropě	21
4 Stručná historie ledního hokeje na našem území	26
4.1 Nástin historie ledního hokeje v českých zemích do roku 1914	26
4.2 Nástin historie ledního hokeje v Československu od roku 1918 do roku 1945	32
4.3 Nástin historie ledního hokeje v Československu po druhé světové válce.....	36
4.3.1 Vývoj hokejové ligy v Československu	36
4.3.2 Úspěchy československého reprezentačního mužstva.....	39
5 Stručná historie ledního hokeje v Českých Budějovicích	43
5.1 Nástin vzniku hokejového kroužku.....	43
5.2 Nástin vzniku Sportovního klubu Slavoj	45
5.3 Vznik dalších klubů a přechod na „kanadu“	46
5.4 Nástin vzniku AC Stadion České Budějovice a jeho předválečného vývoje	47
5.4.1 Třetí stadion s umělým ledem v republice.....	52
5.5 Poválečný vývoj nejúspěšnějšího hokejového klubu v Českých Budějovicích	53
5.5.1 Změny v názvu a titul v nejvyšší soutěži	54
5.5.2 Úpadek, požár a stavba nového stadionu.....	55
5.5.3 Změna na TJ Motor České Budějovice	56
5.5.4 Změna na HC České Budějovice	59
5.5.5 Změna na HC Mountfield	60
5.5.6 Vzkříšení Motoru a postup do extraligy.....	61
6 Biografie a hlavní milníky sportovní kariéry Radka Ťoupala	63
6.1 Začátek hokejové kariéry v Českých Budějovicích	64
6.1.1 Sezona 1983/1984.....	66
6.1.2 Sezona 1984/1985.....	66
6.1.3 Sezona 1985/1986.....	68
6.1.4 Sezona 1986/1987.....	71
6.1.5 Sezona 1987/1988.....	74
6.1.6 Sezona 1988/1989.....	76
6.1.7 Sezona 1989/1990.....	78
6.2 Narukování do Trenčína	83
6.2.1 Mistrovství světa v ledním hokeji 1991	86
6.3 Přestup do finského Hämeenlinnan Pallokerho	88
6.3.1 První sezona ve Finsku	88
6.3.2 Bronzová medaile ze XVI. zimních OH v Albertville 1992	90
6.3.3 Druhá sezona ve Finsku.....	92

6.3.4 Bronzová medaile z mistrovství světa v ledním hokeji 1993	94
6.4 Návrat do Českých Budějovic	95
6.4.1 Účast na XVII. zimních OH v Lillehammeru 1994	100
6.4.2 Dokončení sezony po XVII. zimních OH v Lillehammeru 1994.....	102
6.5 Půl rok ve StarBulls Rosenheim	103
6.6 Pět let kapitánem v Českých Budějovicích	104
6.6.1 Sezona 1994/1995.....	104
6.6.2 Sezona 1995/1996.....	108
6.6.3 Sezona 1996/1997.....	114
6.6.4 Sezona 1997/1998.....	120
6.6.5 Sezona 1998/1999.....	125
6.6.6 Sezona 1999/2000.....	129
6.7 Poslední sezona v Kapfenbergeru	134
6.8 Činnost po hokejové kariéře.....	135
7 Závěr	141
Prameny a literatura	143
Použité zkratky	146
Jmenný rejstřík	148

1 Úvod

Historie ledního hokeje, opřeme-li se o hmatatelnější důkazy, sahá až do starověkého Řecka. Hra, která je známa pod názvem koretizein, se stala předlohou pro rozvoj obdobných soutěží na území římského impéria. Důraz se kladl na tělesná cvičení, která měla zejména branný význam. Proto se v těchto začátcích setkáváme s velmi tvrdými hrami. Ke vzniku jednoho z nejrychlejších sportů současnosti, ledního hokeje, přispěla především kolonizace světa. Do Severní Ameriky se společně se zvyky kolonistů dostaly i jejich tradiční hry. Z nich se uchytilo zejména skotské shinty, které se kvůli tamním přírodním podmínkám přesunulo na ledovou plochu. Následné rozšíření po celé zemi dalo vzniknout lednímu hokeji kanadského typu.

Evropané našli vzor v pozemním hokeji, kterému holdovali zejména Angličané. Ve Spojeném království také došlo k přesunu na ledové plochy a ke zrození hry zvané bandy. Nově vzniklý sport oslovil mnoho zájemců a postupně se rozšířil do celé Evropy. Na přelomu 19. a 20. století se díky Kanadčanům na starý kontinent dostal také lední hokej z Kanady. Uchytil se například v Paříži, Londýně, Bruselu, Berlíně a také v českých zemích.

Bruslaře na Vltavě v Praze s novou hrou seznamoval Josef Rössler-Ořovský. K první hokejové hře českých hráčů došlo v roce 1909 při účasti na mezinárodním hokejovém turnaji ve Francii. Po návratu se hráči rozhodli k okamžitému přesunu ke kanadskému lednímu hokeji. Velkého úspěchu jsme dosáhli v roce 1911 v Berlíně, kdy se hráči českého národního výběru poprvé stali mistry Evropy.

Díky titulu mistrů Evropy se v Českých Budějovicích objevili první hráči hokeje. Šlo o studenty gymnázia. Jejich hra se ještě spíše podobala bandy. Se skutečným ledním hokejem seznamoval obyvatele jihočeské metropole Zdeněk Černý. V roce 1912 byl založen Hockeyový kroužek České Budějovice, jehož hráči se stali zejména zmiňovaní studenti. K úplnému přechodu na „kanadu“ došlo v zimě 1924. V Českých Budějovicích vzniklo několik nových klubů. V roce 1928 byl založen AC Stadion České Budějovice. Ten, v současnosti pod názvem HC Madeta Motor České Budějovice, existuje dodnes.

Během dlouholetého fungování klubu se v jeho řadách objevilo mnoho významných osobností. Jednou z nich byl Radek Ťoupal. Tento hokejový útočník po

většinu své kariéry působil právě v největším městě jižních Čech. Vzhledem k tomu, že jsme nikde jeho zpracovanou biografii nenašli a jeho kariéra nás zaujala, rozhodli jsme se pro její zpracování.

Radek Ťoupal je významná postava českobudějovického ledního hokeje 80. a 90. let 20. století. O dosažených úspěších hovoří velice skromně, s pokorou a vděkem k lidem, kteří mu během jeho celé kariéry pomáhali. Díky svým lidským kvalitám byl dlouholetým kapitánem hokejového mužstva Českých Budějovic. Hovoří za něj také sportovní úspěchy. Mužstvům, za která nastupoval, při utkáních pomáhal zejména technickými a taktickými schopnostmi, díky nimž dokázal vstřelit mnoho branek a také jich, pro své spoluhráče, nespočet připravit. Po ukončení aktivní hokejové kariéry na krátkou dobu předával své bohaté zkušenosti dalším hráčům jakožto trenér. Uplatnění záhy objevil v manažerské pozici, ať už na Českém svazu ledního hokeje nebo ve vlastní podnikatelské činnosti.

Diplomová práce se stručně zabývá vznikem ledního hokeje ve světě a na území bývalého Československa. Nastíněna je rovněž historie klubů ledního hokeje v Českých Budějovicích. Hlavní oddíl práce je věnován přímo Radku Ťoupalovi.

2 Metodologie

2.1 Cíl, úkoly, předmět práce

2.1.1 Cíl práce

Cílem předkládané diplomové práce je zpracovat biografii významného českobudějovického hokejisty a mnohonásobného československého hokejového reprezentanta Radka Ťoupala. Podružným cílem je nastínit vývoj ledního hokeje ve světě, na našem území a Českých Budějovicích.

2.1.2 Úkoly práce

- ✓ Provést detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných, fotografických a filmových pramenů, dobových periodik, literatury, biografických materiálů a vzpomínek, vzpomínek pamětníků a internetových zdrojů.
- ✓ Zpracovat stručný nástin historie ledního hokeje ve světě a historie ledního hokeje na našem území. Tento nástin doplnit dobovými snímky, obrázky a fotografiemi.
- ✓ Zpracovat vybranou část historie ledního hokeje v Českých Budějovicích. Tuto deskripci doplnit dobovými fotografiemi, archivními snímky a obrázky.
- ✓ Zpracovat biografii Radka Ťoupala.
- ✓ Všechny přílohy obrazového charakteru a důležité dobové komentáře získané v odborné literatuře a dostupných periodících zpracovat do textu.
- ✓ Úryvky řízeného rozhovoru s Radkem Ťoupalem směřující k hlavní části práce zpracovat do souvztažného textu.

2.1.3 Předmět práce

Z hlediska **věcného** je předmět práce zaměřen na osobnost československého hokejového reprezentanta Radka Ťoupala. Dále pak na stručnou historii ledního hokeje ve světě, na území bývalého Československa a v Českých Budějovicích.

Předmět práce je z hlediska **územního** primárně zaměřen na Československo a Českou republiku. V širším kontextu je záběr rozšířen na Severní Ameriku a Evropu.

Z hlediska **časového** je předmět práce zaměřen na období mezi roky 1982–2001, tedy roky aktivní sportovní kariéry Radka Ťoupala. Ve výkladu souvislostí zasahuje do éry počátků ledního hokeje ve světě, na území bývalého Československa a v Českých Budějovicích. Tomu odpovídá období od přelomu 19. a 20. století do současnosti.

2.2 Metody práce

Jedná se o standardní historickou práci z našich nejnovějších dějin tělesné výchovy a sportu se zaměřením na lední hokej. Důraz práce byl kladen na detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných a fotografických pramenů, dobových periodik, literatury, klubových kronik, vzpomínek a rozhovorů pamětníků a internetových zdrojů. Díky poměrně široce vymezenému předmětu práce se celkem logicky, jako jeden z hlavních problémů, objevila značná nerovnoměrnost a nevyváženost výskytu upotřebitelných faktů ve zpracovávaných zdrojích.

V práci byly použity standardní historické metody, a to především přímá. Tato metoda byla v práci využita zejména při popisu šíření ledního hokeje ve světě. Vedle ní byly použity i metody progresivní, biografická a v omezené míře i nepřímá. K dosažení autentičnosti byla práce doplněna také o metodu řízeného rozhovoru. V předkládané práci byla využita při upřesnění hlavních hokejových a životních milníků osobnosti Radka Ťoupala. Úryvky z řízeného rozhovoru jsou tematicky rozloženy do jednotlivých kapitol. Důvodem je snaha co nejvyšší vypovídající hodnotu textu a doplnění poznatků záhy po jejich uvedení.

Samotný faktografický popis byl, vzhledem ke svému monotematickému charakteru a vymezenému období, proveden v jednotlivých částech práce diachronním přístupem. Množství kvalitních a autentických podkladů získaných z dobových periodik, ke kterým nebylo mnohdy jednoduché se dostat vzhledem k vyhlášení nouzového stavu v České republice, umožnilo zařazení velkého počtu přímých citací, a to bez jakýchkoliv autorských zásahů.

V částech textu jsou uváděny výsledky hokejových utkání. Z důvodu přehlednosti je skóre vždy řazeno z pohledu týmu Radka Ťoupala, popřípadě, při výkladu o historii ledního hokeje, z pohledu československého reprezentačního mužstva či zmiňovaného českobudějovického týmu.

Problémem se ukázalo zejména přesné popsání dostatečného množství obrazových a fotografických podkladů a příloh. Při použití fotografií zkopírovaných z dobových periodik a knih byla velkým problémem jejich kvalita. Přesto se podařilo

zařadit do textu poměrně velké množství těchto materiálů. Ty mají nesporné vypovídající hodnoty.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

Při zpracování této diplomové práce, která je čistě teoretického charakteru, bylo nutné věnovat velké úsilí rozboru dostupných historických pramenů, které se tématem historie ledního hokeje zabývají. Díky široce vymezenému předmětu práce se, jako jeden z hlavních problémů, objevila značná nerovnoměrnost a nevyváženost výskytu upotřebitelných faktů ve zpracovávaných zdrojích. Základním zdrojem informací se staly zejména regionální periodika a odborná literatura. V rámci biografického výkladu o kariéře Radka Ťoupala byl základním pramenem informací řízený rozhovor, pořizený dne 9. 12. 2020.

Pro zpracování úvodní kapitoly vážící se k prvopočátkům ledního hokeje ve světě, se hlavními zdroji staly monografie *Zlatá kniha ledního hokeje*,¹ a *Světový hokej*,² ve kterých jsou přehledně zpracována jednotlivá vývojová období. Další informace byly čerpány z *Malá encyklopedie ledního hokeje*.³

Kapitola stručná historie ledního hokeje na našem území byla vypracována především na základě publikací: *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*,⁴ *100 let českého hokeje*,⁵ *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Českých zemích do roku 1918*⁶ a *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*.⁷ Knihy nám poskytly velké množství informací ohledně vývoje ledního hokeje u nás.

Pro potřeby popisu historie ledního hokeje v Českých Budějovicích, se významným zdrojem stala *Kniha o jihočeském hokeji*,⁸ ve které autor popisuje dějiny

¹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ.

² Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia.

³ Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia.

⁴ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad.

⁵ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press.

⁶ Štumbauer, J., Tlustý T., & Malátová R. (2015). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Českých zemích do roku 1918*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

⁷ Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

⁸ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství.

ledního hokeje na jihu Čech. Dále publikace *Velký příběh českobudějovického hokeje*,⁹ ze které byla čerpána obecná historie a významné dějinné události spojené s hokejem v Českých Budějovicích. Monografie *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*¹⁰ vypráví o nejúspěšnějších sezonách českobudějovického hokeje. Další informace, zejména o významných utkáních a událostech, byly čerpány z periodik *Budivoj*,¹¹ *Jihočeské listy*,¹² *Republikán*,¹³ *Jihočeský sportovní týdeník*¹⁴ a *Jihočechem*.¹⁵

Velkým zdrojem faktů pro zpracování historie hokeje v Českých Budějovicích a získání několika důležitých informací pro zpracování biografie Radka Ťoupala byla výstava Jihočeského muzea v Českých Budějovicích k příležitosti 90. výročí založení českobudějovického hokejového klubu: *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu)*.¹⁶ Expozice připomněla aktéry a významné okamžiky českobudějovického hokeje.

Pro zpracování samotné biografie Radka Ťoupala byl největším zdrojem informací zmíněný rozhovor. Regionální tisk byl pro tuto část práce rovněž nezbytný. Využita byla periodika: *Rudé právo*,¹⁷ *Štít*,¹⁸ *Nový život*¹⁹ a *Českokrumlovské listy*.²⁰ Nejvíce poznatků o statistikách a utkáních, do kterých Radek Ťoupal zasáhl, poskytla *Jihočeská pravda*,²¹ *Českobudějovické listy*,²² a *Listy Jindřichohradecka*.²³

Obrázky ilustrující text práce jsme přebírali především z výše uvedených pramenů a z klubového archivu ČEZ Motor České Budějovice.

⁹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže.

¹⁰ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz.

¹¹ Budivoj, roč. 49 (1913).

¹² Jihočeské listy, roč. 27 (1921) – roč. 37 (1931).

¹³ Republikán, roč. 4 (1922).

¹⁴ Jihočeský sportovní týdeník, roč. 3 (1925).

¹⁵ Jihočechem, roč. 43 (1946).

¹⁶ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí českobudějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

¹⁷ Rudé právo, roč. 62–63 (1983) – (1991).

¹⁸ Štít, roč. 14 (1986).

¹⁹ Nový život, roč. 17 (1989).

²⁰ Českokrumlovské listy, roč. 5 (1996).

²¹ Jihočeská pravda, roč. 40 (1984) – roč. 46 (1990).

²² Českobudějovické listy, roč. 2 (1993) – roč. 13. (2004).

²³ Listy Jindřichohradecka, roč. 1 (1993) – roč. 9 (2000).

3 Stručná historie ledního hokeje ve světě

3.1 Nástin vzniku a vývoje ledního hokeje

První zmínky o jakési hře, která byla velmi vzdáleně podobná hokeji, se objevují již ve starověké Číně. Ve starých perských eposech, je popsána bojovná hra, při níž se osm hráčů pokoušelo zahnutými holemi dopravit míček do branky soupeře, kterou tvořily dva sloupky.²⁴

Také ve starověkém Řecku se setkáváme s hrou, která v sobě nese prvky hokeje a k níž se používala zahnutá hůl. Je velmi zvláštní, že se při pátrání po úplných počátcích hokeje dostáváme na poloostrov ve Středoziemním moři, na kterém sníh a led není běžnou záležitostí. Přesto jsou tyto končiny považovány za mateřskou zemi mnoha sportů. Včetně olympijských her a sportovního soutěžení vůbec.²⁵ V národním muzeu v Aténách je umístěn reliéf, vytvořený zhruba pět set let před Kristem, na němž je vyobrazeno několik nahých chlapců. Dva z nich se sklánějí nad míčkem a kříží své zahnuté hole, jako by čekali na povel k rozehrání. Tato hra nesla název koretizein. Dala by se však dala přirovnat spíše k pozemnímu hokeji.²⁶

Obrázek 1. Fotografie reliéfu ze starého Řecka, znázorňující hru koretizein. Fotografie převzata z knihy Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 11.

Poté, co se Řecko stalo součástí římské říše, došlo ke vzniku hry zvané camburca, která svůj základ našla právě ve zmiňovaném koretizeinu. Fyzicky zdatní a vojensky vycvičení legionáři si touto hrou krátili dlouhé chvíle bez boje a šířili ji dál mohutným impériem. V Egyptě se podobné hře říkalo hoksha a dodnes je místními obyvateli provozována. Vzhledem soustavnému vojenskému výcviku se jednalo o velmi

²⁴ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 10.

²⁵ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 11.

²⁶ Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, s. 202.

tvrdou hru. Vojáci za hřiště pojali jakoukoliv rovnou plochu, hole vyrobili z větví a míček z řemínků nebo lana.²⁷ Na území dnešní Francie se hrával hoquet. V překladu toto slovo označovalo zahnutou pastýřskou hůl, která se používala jako opora při chůzi v nerovném terénu. Dá se předpokládat, že právě francouzští pastýři vzkřísili téměř zapomenutou camburcu, když si krátili dlouhou chvíli při hlídání stád ovcí. Nebylo nic jednoduššího než obrátit svou hůl a začít s ní odpalovat a přesouvat, co se zrovna naskytlo.²⁸

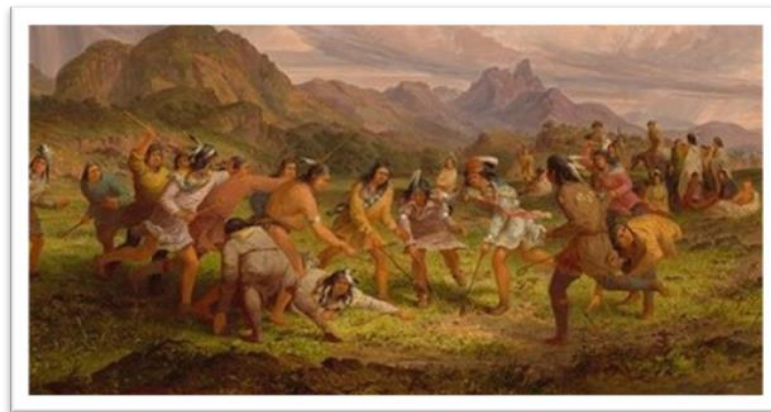
Nově vzniklá dohoda z roku 1494 mezi Španělskem a Portugalskem, která pojednávala o kolonizaci světa, přesunula rozvoj hokeje do nových končin. Také Francouzi, Angličané či Nizozemci ovládli nová území. Když francouzští mořeplavci objevili záliv Svatého Vavřince, později i stejnojmennou řeku a narazili na kmeny indiánů žijících v oblasti Velkých jezer, přinesli si s sebou návyky a oblíbené hry. Mohli je zkombinovat s tím, co viděli u příslušníků indiánských kmenů. Do historie hokeje se zapsali především Irokézové, kteří Francouzům předvedli svou napínavou hru baggataway, součást jejich náboženských rituálů. Ke hraní používali zvláštní hůl, která byla zakončena sítkou a míček tak bylo možné i nést. V zápasech, které trvaly i několik dní a probíhaly na mílových hřištích, proti sobě nastupovaly i celé kmeny. Cílem hry bylo dopravení míče k medicinmanovi, který se volně pohyboval po celém hřišti. Tvar hole připomínal Francouzům biskupskou hůl – la crosse a postupně tak začali nazývat celou hru.²⁹ Indiánský kmen Huronů se oddával hře zvané chueca, která připomínala opět spíše pozemní hokej.³⁰

²⁷ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 10.

²⁸ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 10.

²⁹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 12.

³⁰ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 13.

Obrázek 2. Obraz Seta Eastmana znázorňující hru severoamerických Indiánů bagattaway. Fotografie převzata z knihy Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 12.

Pátráme-li po dalších informacích o historii hokeje, musíme zmínit výtvarná díla z Nizozemska. Nejznámější je malba Adama van Bree z roku 1640, na níž je vyobrazen muž stojící na zamrzlé řece či kanálu a chystá se udeřit míček ohnutou holí. Jde však o velmi populární hru v Nizozemsku – kolver, která se dá přirovnat spíše ke golfu.³¹

Obrázek 3. Obraz Adama van Bee zobrazující nizozemskou hru kolver. Fotografie převzata z knihy Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 13.

3.2 Nástin počátku ledního hokeje v Severní Americe

Své nové kolonie začali na území Severní Ameriky postupně zakládat i Britové. Bylo jen otázkou času, kdy francouzsko-britský závod o území vyústí ve válečný konflikt. Stalo se tak v roce 1756. Pařížský mír, vyhlášený v roce 1763, oblast dnešní Kanady začlenil do vlastnictví ostrovního království.

³¹ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 13.

Na americkém území nebyli přítomni jen vojáci, ale stále větší množství kolonistů z Anglie, Skotska, Walesu, Irska. S sebou samozřejmě přinášeli i své zvyky a hry. U Irů šlo o hurling (někdy hurley). Jedná se o hru, při které proti sobě nastupují dvě mužstva po 15 hráčích na každé straně a snaží se odpalovat korkový či kůží obšitý míček 90 cm dlouhou holí do dvou branek ve tvaru písmene H. Za prohnání míčku spodní částí branky získal tým tři body a za prohnání horní částí pak jeden bod. Hra se rozšířila do celé Severní Ameriky.³²

Další hra, která se dostala do Ameriky je pro změnu ze Skotska. Nesla název shinney (shinty). Šlo o velmi tvrdou hru hranou s vycházkovými, ohnutými holemi, kterým se říkalo špacírky, s míčky a brankami ze sloupků. V družstvech bývalo po šesti až jedenácti hráčích. Jejich počet se měnil s velikostí hřiště.³³

Podobně jako z potřeb severoamerických Indiánů vznikaly sněžnice, vznikali i první brusle. Nebyly vymyšleny se záměrem zábavy, ale k rychlejšímu a bezpečnějšímu přesunu po kluzkém ledu. Byly ideální volbou pro zimní cestování po zamrzlých jezerech, řekách a potocích, posloužili při lovu a dalo se na nich uniknout z nebezpečných situací. Především ve Skandinávii, ale i v oblasti Německa nebo Nizozemska byly archeology nalezeny několik tisíc let staré kostěné brusle. K pohybu se využívala dřevěná hůl, o kterou se mohl bruslař opírat. Snaha o nahrazení kostěných bruslí dřevěnými se nesečila s úspěchem. Brusle, u kterých se již využíval odraz bez použití hole, se objevily ve 13. století v Nizozemsku. Jejich základem byla pevná dřevěná destička se železným ostřím opatřená řemínky (želízka) a umožňovaly již jízdu v plynulých obloucích.³⁴

Kolem roku 1856 se stále populárnější shinty začalo v Kanadě hrát i na ledě. Nejprve pěšky a později právě na bruslích. Obrovskou roli hraje v této souvislosti přesun anglického pluku Royal Canadian Rifles (Královští kanadští střelci) do Kingstonu a Halifaxu. Jeho velitel vydal rozkaz k osvojení pohybu na bruslích za účelem rychlejších přesunů a zvýšení tělesné zdatnosti. Rozkaz nebylo těžké plnit, jelikož přinášel i značnou zábavu. Protože u pluku byla známa hra shinty, přenesl ji i na led. Velmi rychlá hra nabitá vzrušením okamžitě oslovila další zájemce, a to nejen z řad vojáků

³² Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 13.

³³ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 16.

³⁴ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 14.

a námořníků. Zaujala také mládež, zejména studenty, kteří hru později obohatili i o brankáře. O opravdový hokej se ale ještě nejednalo.³⁵

Opravdový se začal formovat, když se shinty hrané na ledě začalo šířit po celé zemi. První skutečně hokejové utkání, se údajně konalo v neděli 23. února v roce 1837 mezi týmy vytvořených z obyvatel čtvrtí Dorchesteru a Uptownu v Montrealu. Poté, co se dorchesterští hráči ujali vedení, na led vtrhl dav diváků a zápas byl předčasně ukončen. Několik dní poté, se Dorchester utkal s mužstvem složené z kanadských Francouzů. Týmy se skládali z osmi hráčů a samotné utkání mělo trvat do té doby, než jeden z týmů docílí tří branek. Pokud by se tak nestalo, maximální doba hry byla stanovena na čtvrtou hodinu odpolední, kdy zapadalo Slunce. Na utkání byli pozváni vojáci ze svatohelenské ostrovní pevnosti, která se nacházela na řece Svatého Vavřince a tak bylo zajištěno nemalé publikum. Materiální důkazy však z těchto dvou utkání neexistují.³⁶

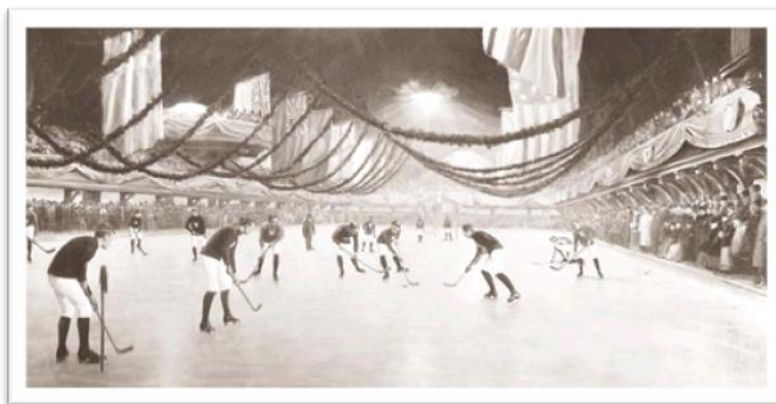
První organizovaný zápas v ledním hokeji se odehrál 3. března 1875 v Montrealu v zastřešené hale Viktoria Skating Rink, která sloužila především k bruslení veřejnosti. Zápas byl založený na několika pravidlech, které navrhla skupinka studentů McGillovy univerzity a několik z nich se ukázalo i v samotné hře. Zápas propagoval místní deník Gazette, v němž byl poté publikován i jeho průběh. Utkání se sestávalo ze dvou poločasů a odehrál se s devíti hráči na každé straně a řídili jej dva rozhodčí. Tím, že se lední hokej přesunul z venkovního ledu na mnohem menší plochu do haly, byla nutná změna v počtu hráčů. Venkovní hry žádný předepsaný počet neměly. Až od zmíněného zápasu vzniklo pravidlo devíti hráčů. Klíčovou novinkou bylo nahrazení míčku čtvercovým dřevěným diskem, který hráčům nabízel mnohem větší kontrolu a divákům bezpečí. Těch na první zápas dorazilo kolem pěti stovek.³⁷ V utkání se představilo několik později velmi známých hokejových průkopníků v čele s kapitánem Jamesem Creightonem. Hráči McGillu, kteří stejně jako puk vytvořili i novou pozici hráče. Jednoho z aktérů postavili do branky. Do této chvíle žádná jiná hra brankáře neměla, a i proto tento nápad zprvu narážel na protesty soupeřů. Někteří se nakonec

³⁵ Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, s. 203.

³⁶ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 18.

³⁷ Zukerman, E. (2012). *This week in history*. Získáno 14. října 2019 z: <https://www.mcgill.ca/channels/news/week-history-worlds-first-organized-hockey-game-was-played-march-3-1875-104900>

nechali přemluvit a branku začali hájit stejným způsobem. Ti, kteří na tuto novinku nechtěli přistoupit, si mohli svou branku zmenšit. Již tehdy mělo kluziště velmi podobné rozměry jako to dnešní, tedy 65x28 metrů.³⁸

Obrázek 4. První kryté kluziště na světě – Viktoria Skating Rink při prvních hokejových zápasech. Fotografie převzata z knihy Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 20.

První utkání vzbudilo velkou senzaci a nový sport se šířil obrovskou rychlostí. Už po velmi krátkém čase vzniklo jen v Montrealu pět klubů a o členství v nich byl obrovský zájem. Nejstarší patřil studentům McGillovy univerzity, kteří si začali říkat Redmen (Rudoši). Dostat se mezi pár vyvolených nebylo jednoduché, i proto, že střídání bylo ještě neznámou věcí. Tedy nebylo potřeba většího množství hráčů. Ještě téhož roku byla na univerzitě sepsána první závazná, leč velmi jednoduchá pravidla – McGill Rules. Na jejich vzniku se hlavní měrou podílel student práv a umění Wiliam F. Robertson. Sám údajně hokej nikdy nehrál, ale velmi usilovně ho propagoval. Při svých cestách do Evropy se seznámil s pozemním hokejem. Jím se inspiroval při vytváření pravidel hokeje ledního. Hřiště bylo rozděleno červenou čarou, mužstva nastupovala v jednotném úboru, což pomohlo k lepší orientaci. Největší problém byl s brankáři, u nichž často docházelo ke zraněním. Kochraně používali rukavice a chrániče nohou stejně jako v pozemním hokeji.³⁹ V roce 1877 došlo k unifikaci herní doby, a to na dva poločasy po 30 minutách. Hra se zahajovala pomocí buly tak, že se puk položil mezi hole hráčů. Puk během celé hry nebylo možné přihrát dopředu, obdobně jako v ragby. To platilo do doby, než byla vytvořena modrá čára, která vymezovala prostor, kde obránce mohl kotouč nejen převzít, ale přihrát i před sebe.

³⁸ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 19.

³⁹ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 12.

Robertson se také zasloužil o vznik gumového puku. Dřevěné kotouče při prudkých střelách velmi často praskaly a docházelo tím k ohrožení zdraví hráčů. Do branky mnohdy dorazila jen jeho část a docházelo tak i k velkým diskusím o regulérnosti gólu. První gumový puk vznikl seříznutím horní a spodní části lisovaného míče. Brzy na to se začal vyrábět z kaučuku a získal rozměry, které platí dodnes (výška 2,54 cm, průměr 7,62 cm a váha 156–170 g).⁴⁰

V roce 1880 byly v Montrealu vyrobeny také první hokejky s rovnou čepelí a hned poté byla zahájena i jejich velkovýroba s již předepsanými rozměry. To platilo jak pro hráčské, tak pro brankářské hokejky (hráčské – délka 147 cm, délka čepele 32 cm, šířka čepele 5 – 7,5 cm, brankářské – délka 71 cm, délka čepele 39 cm, šířka čepele 9 cm). Byly vyrobeny z jednoho kusu jilmu a ohnuta nad párou.

Neméně zajímavým se stal i vznik a první použití brankové sítě v roce 1890. O zavěšení sítě do hokejové branky se zasloužil Francis Nelson, když byl přítomen na hokejovém zápase, při němž došlo ke zranění diváka kotoučem, který proletěl brankou. Inspiroval se rybářskými sítí v přístavu a jednu z nich zavěsil do branky. Tím zamezil nejen dalšímu zranění, ale také rozepřím, zda puk proletěl brankou či nikoliv. O něco později se zrodilo ohrazení, které původně sloužilo jako opatření proti častému hledání kotouče ve shrabaném sněhu.⁴¹

Proč se počet hráčů při historicky prvním hokejovém utkání stanovil na devět, není jasné. S největší pravděpodobností šlo o náhodu. Existuje několik argumentů, proč došlo ke snížení počtu na sedm. Podle prvního byli hokejisté požádáni ke snížení počtu majitelem haly Carnival Club Montreal, kterou využívali především krasobruslaři. Předpokládal, že pokud dojde ke snížení hráčů na ledě, nedojde k tak velkému rozrytí ledové plochy. Kvalitní plochu využijí i krasobruslaři. Pravděpodobnější druhá verze říká, že menší počet hráčů si stanovili hráči sami z důvodu zvýšení rychlosti a plynulosti hry. Stalo se tak v roce 1885. Nově nastupoval ke hře brankář, dva obránci, záložník a tři útočníci.⁴²

Život hokejových klubů, se rozvíjel velmi rychle. Docházelo také ke zjednodušování pravidel či vylepšování výstroje a výzbroje. Hra se stávala stále

⁴⁰ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 24.

⁴¹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 19.

⁴² Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 13.

populárnější a zájem o ni se zvyšoval. Nával nových hráčů vyžadoval pevnou organizaci, spolupráci samotných klubů a pomoc při ochraně společných zájmů. To byl prvotní impuls pro založení zastřešující organizace.⁴³

Velmi významným v dalším rozvoji hokeje se stal rok 1888. Guvernérem Kanady byl jmenován Frederick Arthur, lord Stanley z Prestonu. Sir Frederick patřil v Anglii mezi známé sportovce se zálibou v kopané, kriketu a koňským dostihům. V zemi javorového listu jej uchvátila pro něj do té doby neznámá hra – lední hokej. Díky jeho vlivu byla vybudována velká otevřená hokejová hala v hlavním městě Ottawě (Rideau Hall). Spolu s ní byl založen i nový klub Rideau Rebels, za který nastupovali i dva z jeho pěti synů. Zájem guvernéra dal impuls ke vzniku dalšího hokejového týmu. Ten tvořili některé významné politické, vládní a vojenské osobnosti. Dostal název Parliamentaries. V roce 1890 se vedení ottawských klubů dohodlo na spojení mužstva a ke změření sil vyzvali hokejisty Toronta, tehdy nejlepší tým v Kanadě. Ke dvěma zápasům došlo ještě téhož roku. Jak bylo zvykem, soupeři se utkali hned dvakrát v jednom dni – jednou odpoledne, podruhé večer. Volný čas mezi jednotlivými zápasy byl vyplněn krasobruslením, sáňkováním a společnými hrami. V odpoledním zápase zvítězila Ottawa, ve večerním Toronto. Ačkoliv během utkání došlo na pěsti, týmy se rozešly v přátelském duchu a se vzájemnými pochvalami ohledně kvality mužstev. Za mužstvo Rebelů nastoupil i útočník a přítel lorda Stanleyho lord Kilcoursie. Právě jemu se zrodila v hlavě myšlenka, že by se nemělo hrát pouze o pomyslnou slávu, ale i něco konkrétního, například trofej, která by se udělovala vítěznému mužstvu. Lord Frederick souhlasil a ihned začal energicky jednat. Dne 18. března 1892 na výročním zasedání týmu Ottawa Club přečetl Kilcoursie guvernérův dopis, v němž oznamoval vytvoření putovního poháru. O který budou každý rok soupeřit mužstva Kanady, s přáním, aby do něj bylo posléze vyryto jméno každého vítěze. Armádní kapitán Charles Colville, jenž se právě chystal na cestu Anglie, byl pověřen nákupem trofeje. Za necelých 50 kanadských dolarů zakoupil stříbrnou mísu na podstavci z ebenového dřeva se zlatým lemováním.⁴⁴

⁴³ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 25.

⁴⁴ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 30.

Obrázek 5. Stanleyův pohár na originálním podstavci. Fotografie převzata z <https://www.nhl.com/news/original-stanley-cup-on-display-at-hockey-hall-of-fame/c-298630578>

Lord Frederick Arthur Stanley of Preston se už prvního předání svého poháru nedočkal. V roce 1893 byl zbaven zaoceánského úřadu a povolán zpět na britské ostrovy. Prvními držiteli Stanleyova poháru se stali hráči týmu Montrealské amatérské atletické asociace – Montreal Amateur Athletic Association (dále jen Montreal AAA). Úvodní ročník proběhl poněkud neslavně. O udělení poháru týmu rozhodli jeho funkcionáři. V roce 1894 družstvo Montreal AAA obhájilo pohár už v opravdové soutěži. Zúčastnily se jí čtyři kluby (Montreal AAA, Victorias, Ottawa Capitals a Québec).⁴⁵ Finálový zápas se odehrál 22. března 1894 mezi Montrealem AAA a Capitals s výsledkem 3:1. Zápas sledovalo v montrealské aréně Victoria 5000 diváků, což byla největší návštěvnost na jakékoliv sportovní události v Kanadě.⁴⁶

V následující letech přibývalo profesionálních mužstev. Soutěž o Stanleyův pohár byla v počátku čistě amatérskou záležitostí. I přestože se v některých mužstvech objevovali hráči, o jejichž amatérismu se dalo pochybovat. Rozhořel se spor o to, komu by měla trofej opravdu patřit.⁴⁷ Nevyčísitelná hodnota prestiže a respektu, kterou už v té době pohár nesl, nakonec připadla profesionálům. V roce 1910, se pohár dostal pod záštitu kanadsko-americké organizace Národní hokejové ligy – National Hockey League (NHL). Důležitý rok pro pohár byl rok 1926, kdy se oficiálně stal majetkem NHL. Od té doby o něj mohla soupeřit mužstva jen z této soutěže.⁴⁸

⁴⁵ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 21.

⁴⁶ Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, s. 402.

⁴⁷ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 23.

⁴⁸ 1892: *Stanley Cup: Historie*. (nedatováno). Získáno 16. října 2019 z <http://www.nhl.cz/historie-nhl/stranka/5002727>

Obrázek 6. První vítězný tým Stanley Cupu – Montreal AAA (1893). Fotografie převzata z knihy Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 32.

3.3 Nástin historie ledního hokeje v Evropě

Kanadský lední hokej měl v Evropě svého předchůdce. Tím byl pozemní hokej, Ten se rozvíjel především v Anglii. Stejně jako hráče shinney v Kanadě lákalo vyzkoušet svou hru na bruslích, snažili se o to i hráči pozemního hokeje v Anglii. V roce 1827 se tak ve východním městečku Burry zrodil nový sport – bandy (hokej na ledě s ohnutou holí a míčkem). Každá napínavá hra oslovovala nové zájemce, a to nejen na ostrovech. Především zásluhou absolventů univerzit, kteří odjížděli na zkušenou, se hra dostala i do zámořských území Velké Británie.⁴⁹ Později se díky dvěma ledovým palácům v Paříži dostalo bandy do Francie a následně se uchytilo i v Německu či Švýcarsku. Námořníci a obchodníci z Anglie začali hru vyučovat ve Skandinávii a později i v Rusku, konkrétně v Petrohradu, kde dokonce vznikl i klub. Bandy s kanadským hokejem nemělo moc společného.⁵⁰

Stejně jako i v minulosti přinášeli své hry na severoamerický kontinent evropští imigranti, dovezli Kanadčané na přelomu 19. a 20. století svou novou hru do Evropy. Jakmile se ochladilo a zamrzly přírodní vody, ihned předvedli hráčům bandyhokeje, jak se sportuje za mořem.⁵¹

⁴⁹ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 45.

⁵⁰ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 24.

⁵¹ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 13.

Francouzský novinář, jeden z hlavních iniciátorů vzniku Mezinárodní federace ledního hokeje – Ligue Internationale de Hockey sur Glace (LIHG) a její první předseda Louis Magnus popsal začátky ledního hokeje v Evropě ve francouzském tisku Les Sports d'Hiver: „V Evropě byl lední hokej zaveden v roce 1894 kanadským profesionálním hráčem Geo Maegherem. Paříž měla tu čest představit první evropské mužstvo Hockey Club de Paris. Tohoto příkladu následoval Londýn, kde během jednoho roku vzniklo pět mužstev. Hrál se i ve Skotsku a mužstvo Edinburghu nastoupilo v Paříži k sérii šesti zápasů. Roku 1897 byl založen Princes Ice Hockey Club London, který častými zájezdy do Švýcarska popularizoval lední hokej v této zemi. První utkání dvou francouzských mužstev se hrálo v roce 1903 v Lyonu: Lyon – Paris 1:2.

A v roce 1904 se už Francouzi střetli v Bruselu s Belgičany. V tomto čase zapouštěl lední hokej kořeny v Paříži, Londýně, Bruselu, ve Švýcarsku a konečně i v Berlíně.⁵²

Po velmi čilém londýnském Princes Ice Hockey Clubu bylo největším propagátorem ledního hokeje mužstvo Oxford Canadiens, v jehož řadách působili především kanadští studenti. Hokej nejen učili, ale snažili se i o jeho zpopularizování po Evropě.⁵³

V roce 1904 byla založena Mezinárodní fotbalová federace – Fédération Internationale de Football Association (FIFA) a vznik této organizace se stal vzorem pro vznik mezinárodní hokejové společnosti. Na 15. – 16. května roku 1908 byli Louistem Magnusem do Paříže svoláni zástupci šesti zemí za účelem založení LIHG. Schůzky se zúčastnili další dva francouzští zástupci Planque a van der Hoeven, pánové Mellor a Dufour ze Švýcarska, Clercq a Malaret z Belgie a Angličan Mavrogrogato. Zástupci Ruska a Německa se nedostavili. Magnus byl zvolen prvním prezidentem federace a sekretářem se stal Robert Planque.⁵⁴ O několik měsíců později již nově vzniklá organizace přijímala své první oficiální přihlášky – 20. října Francie, 15. listopadu Čechy, 19. listopadu Velká Británie, 23. listopadu Švýcarsko a 8. prosince Belgie. Tyto země se řadí mezi zakládající členy LIHG.⁵⁵

⁵² Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 46.

⁵³ Tamtéž, s. 47.

⁵⁴ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 14.

⁵⁵ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 55.

Ve dnech 22. a 25. ledna roku 1909 se konal druhý kongres federace v Chamonix. Na tomto setkání si LIHG ustanovila vlastní pravidla hry, soutěže a rozhodla se uspořádat každoroční mistrovství Evropy (ME) od následujícího roku. V souvislosti s kongresem byl sehrán Mezinárodní městský turnaj a vítězným městem se stal Londýn. Téhož roku se do listiny členů zapsalo také Německo.

První ME se odehrálo od 10. do 12 ledna v roce 1910 v Les Avants ve Švýcarsku. Turnaje se zúčastnili čtyři týmy – Velká Británie, Německo, Belgie, Švýcarsko, a navíc klub Oxford Canadiens – tým Kanadčanů studujících v Oxfordu, který soutěžil jako neoficiální mužstvo. Ještě den před začátkem prvního ME se delegáti členských států sešli, aby zvolili nové zástupce své federace. V roce 1911 bylo přijato Rusko jako sedmý člen LIHG.

Hned v prvních letech fungování museli zástupci řešit i první spory. Jedním z nich byl v roce 1912 protest Německa proti výsledku šampionátu (Čechy zvítězili před Německem a Rakouskem). Nakonec byl výsledek zrušen, protože Rakousko v době soutěže ještě nebylo členem LIHG. Nedlouho poté bylo přijato spolu se Švédskem a Lucemburskem.

Do roku 1930 byl turnaj hrán pouze na evropském kontinentě. Posléze začal fungovat jako mistrovství světa (MS). Olympijského hokejového turnaje v roce 1936 v Garmisch – Partenkirchenu se zúčastnilo již 15 týmů. Turnaj se odehrál nejen na moderním umělém kluzišti, postaveném speciálně pro olympijské hry, ale některé zápasy proběhly i na přírodním ledu zamrzlého jezera Riesser. Po negativních dopadech počasí na hru kvůli sněhu se vedení LIHG rozhodlo, že jakékoli další mezinárodní mistrovství bude přiděleno pouze zemím, které mají umělou ledovou plochu. To už se ale blížily hrůzy spojené s druhou světovou válkou.

Dne 27. dubna 1946 se zástupci členských sdružení LIHG sešli v Bruselu poprvé v poválečném období. Japonsko a Německo byly vyloučeny z federace a členství Estonska, Lotyšska a Litvy byla prohlášena za ukončená kvůli připojení k Sovětskému svazu. Novým členem se stalo Dánsko.

Na sjezdu v Curychu v roce 1948 bylo Německo a Japonsko opětovně přijato a novým členem se stal také Sovětský svaz. V roce 1951 došlo k rozdělení turnaje do dvou kategorií, turnaj skupiny B se však nehrál každý rok, protože nebylo vždy dost

účastníků. Vstup Německé demokratické republiky v roce 1956 na téměř jedno desetiletí uzavřel okruh členů na 25.

LIHG byla v roce 1957 přejmenována na Mezinárodní federaci ledního hokeje – International Ice Hockey Federation (IIHF). V následujících letech se počet členů rozšířil. Zejména v Asii (Čína, Korejská lidově demokratická republika, Korejská republika) a jako další člen z Evropy přistoupilo Bulharsko. Světový šampionát v roce 1961 byl pevně rozdělen na skupiny A, B a C. K rozšíření o skupinu D došlo později, v roce 1987.

Během 90. let došlo ve světě mezinárodního hokeje k obrovským změnám. Především v souvislosti s pádem Sovětského svazu. Nezávislosti získalo několik států. K IIHF se v tomto období připojilo 16 nových zemí. V roce 1990 se poprvé odehrálo i první MS žen v kanadské Ottawě a došlo k obrovskému popularizování MS juniorů, zejména v Kanadě, kdy na jejich zápasy přišlo i 19 000 diváků.⁵⁶

IIHF má v současnosti 81 členů a sídlí v Curychu. Organizuje velkou část významných mezinárodních turnajů v ledním hokeji na všech úrovních, předsedá lednímu hokeji na olympijských hrách a má obrovský vliv na hokejové dění v celé Evropě. Vedle toho kontroluje mezinárodní pravidla, zpracovává transfery hráčů, ale také organizuje mnoho vývojových programů, které mají hokej přinést k většímu počtu obyvatel.⁵⁷

⁵⁶ IIHF – *History of Ice Hockey*. (nedatováno). Získáno 4. listopadu 2019 z <https://www.iihf.com/en/statchub/4808/history-of-ice-hockey>

⁵⁷ IIHF – *Who we are*. (nedatováno). Získáno 4. listopadu 2019 z <https://www.iihf.com/en/statchub/4682/who-we-are>

Obrázek 7. Znak původní LIHG, která se později změnila na IIHF. Fotografie převzata z knihy Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 33.

4 Stručná historie ledního hokeje na našem území

4.1 Nástin historie ledního hokeje v českých zemích do roku 1914

V českých zemích se s hokejem setkáváme především díky sportovnímu nadšenci Josefu Rössleru-Ořovskému. Ten se zasloužil o zrod mnoha sportů na našem území. V počátku opět hovoříme spíše o bandy. Psal se rok 1892 a tehdy mladý Ořovský byl z otcovy iniciativy poslán na zahraniční stáž do farmaceutické firmy do Paříže. Zde, na proslulém stadionu Le Pole Nord, se poprvé setkal s hokejem a hned ho také vyzkoušel. Po návratu do Prahy začal s novou hrou seznamovat bruslaře na Vltavě. Po ledě se proháněl s podivnou holí, s níž popoháněl míček, podobný tenisovému. Přes jeho obrovský zápal se však hra v té době ještě neuchytila.⁵⁸ Do podvědomí veřejnosti se dostala až po zveřejnění článku v časopise Sportovní obzor.⁵⁹

Po čase se hra dostala k Bruslařskému závodnímu klubu v Praze (BZK), který vypsal i první zápas. Hokej se v tehdejší podobě hrál ve třech až v jedenácti hráčích na každé straně a způsob hry nebyl jednotný. Hrál se například s velkým fotbalovým míčem, do kterého se kopalo bruslemi, s menším tvrdým míčem nebo s lehkým tenisovým, který se popoháněl holí.

S prvním uceleným výkladem pravidel přišel již zmiňovaný Josef Rössler-Ořovský. Podle jeho slov vítězí ta strana, která získá více bodů: „...*Má-li strana A 6 bran a 10 rohů, řekne se: 6 bran a 5 bodů čili 11 bodů. Má-li strana B 3 brány a 5 rohů, řekne se: 3 brány a 2,5 bodu čili 5,5 bodu: A zvítězili s 11 proti B, kteří měli 5,5 bodu.* Další pravidla, která už byla velmi přesná, se objevila v roce 1900 v časopise „Cyklista“ a podle nich se odehrálo velké množství zápasů.⁶⁰

Bandy pomalu a jistě pronikalo do široké veřejnosti, ačkoliv zpráv o dění v novém sportu nebylo moc. S prvním opravdovým zápasem se na našem území setkáváme až v neděli 6. ledna roku 1901, ve kterém proti sobě nastoupila mužstva BZK Praha a Sportovní klub Slavia (SK Slavia). Titul opravdového si toto utkání zaslouží především kvůli vydanému ohlášení obsahující přesné místo a čas konání, s údaji

⁵⁸ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 26.

⁵⁹ Štumbauer, J., Tlustý T., & Malátová R. (2015). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Českých zemích do roku 1918*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 183.

⁶⁰ Vlček, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 12.

o rozhodčím a pozvánkou pro diváky. BZK se věnovalo především rychlobruslení a krasobruslení a tým SK Slavia sestavili slávističtí fotbalisté.⁶¹ Slavia v tomto historicky prvním veřejně ohlášeném utkání zvítězila 11:4.⁶² Dva týdny poté se odehrála první řádná soutěž v „holomajzně“, jak samotní hráči hru nazývali. V Mistrovství zemí Koruny české hrály čtyři týmy (dva ze Slavie a dva z BZK). Finále mělo totožné obsazení jako historicky první oficiální zápas na našem území. Slavia porazila BZK 17:2.⁶³

K prvnímu mezinárodnímu utkání došlo již téhož roku mezi mužstvem SK Slavia a Wiener Training – Eisklubem, ve kterém Slavia zvítězila velmi překvapivým výsledkem 17:3.⁶⁴

Obrázek 8. Slavia na snímku z roku 1903. Fotografie převzata z knihy Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 29.

Dalšímu rozvoji bandy na ledě u nás pomohl pohár časopisu Sport a hry. V Praze v době konání tohoto turnaje existovalo již pět mužstev: Slavia, I. Český lawn-tenisový klub Praha (I. ČLTK Praha), BZK, Hockey Club Špičák (HC Špičák), Veslařský klub Slavia (VK Slavia) a v roce 1904 přibyla ještě Sparta. Rozmach hokeje se neodehrával pouze v hlavním městě, ale týmy začaly vznikat i mimo něj. Zprávy o nově vzniklých klubech přicházely z Plzně, Nového Města nad Metují, Mladé Boleslavi, Velkého Meziříčí, Brna, Příbrami, Vysokého Mýta, Jičína a ze Semil.⁶⁵

⁶¹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 27.

⁶² Štumbauer, J., Tlustý T., & Malátová R. (2015). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Českých zemích do roku 1918*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 183.

⁶³ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 28.

⁶⁴ Vlk, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 13.

⁶⁵ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 46.

Z klubů, kterých v této době vzniklo na našem území opravdu mnoho, jmenujme vedle zanedlouho velmi úspěšné Sparty především Pražský klub cyklistů Ruch. Samotný klub na velké úspěchy nedosáhl, ale za jeho mužstvo nastupoval Kanadčan Anderson, který později působil i v týmu I. ČLTK. Jeho hra vzbuzovala všeobecný obdiv, protože do míčku nemlátil jako naši ostatní hráči, ale vodil ho po ledě u hole a střílel tahem. Svou odlišnou technikou poukazoval na to, že v jeho zemi se již dávno hraje s pukem, a ne s míčkem, což také slovně komentoval. Češi si však takovou hru nedokázali představit a neměli vůbec v plánu se s míčkem loučit.⁶⁶

Češi v tomto období v bandy dosahovali nevídané úrovně. To vše v podmínkách, které jsou dnes naprosto nepředstavitelné. Hrál se na polévaných kluzištích, ze kterých často vylézal písek. Jakmile nastalo období mrazů ihned se vyráželo na přírodní led v tehdejších „halifaxkách“, „džeksnách“.

V roce 1907–1908 se v Praze uskutečnilo mistrovství Rakouska-Uherska. Vítězný pohár získalo mužstvo Leipziger Ballspielklub. Bandy v té době bylo již velmi rozšířené, a to nejen ve městech, ale i na venkově a objevuje se i na některých středních školách. Cestu vítězného týmu tohoto mistrovství ohrožovalo mužstvo z Mladé Boleslavi a jedna z reálek dokonce dokázala porazit německé mužstvo působící v Praze Německý hokejový klub Praha – Deutsche Eishockey Gesellschaft Praha (DEHG Praha).⁶⁷

Kvůli narůstajícímu počtu klubů a pořádání několika velkých soutěží se doba nachylovala k vytvoření samostatného hokejového svazu. Bandy či hokej s míčkem spadal pod Českou atletickou amatérskou unii a kvůli šíření hry s kotoučem se považovalo založení vlastního svazu za velmi důležité. V počátku roku 1907 byla svolána schůze do kavárny Louvre k založení svazu. Setkání však skončilo fiaskem.⁶⁸

Snaha o ustanovení hokejového svazu ožila následujícího roku – dne 11. prosince 1908 došlo k setkání několika mladých mužů v restauraci Platýz v Praze. Hlavní postavou tohoto setkání byl Emil Procházka, který se dozvěděl o vzniku mezinárodního hokejového ústředí. Existovaly spory s rakouskou monarchií, které se nelíbilo úsilí Čechů o samostatnou účast v mezinárodních soutěžích. Došlo dokonce k vyčlenění Českého svazu fotbalového (ČSF) z FIFA. Procházka usiloval o vstupu do

⁶⁶ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 28.

⁶⁷ Vlk, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 14.

⁶⁸ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 32.

LIHG před Rakušany. S Louisem Magnusem dosáhl dohody, a to i přesto, že Český hokejový svaz ještě neexistoval. Delegáti klubů se museli sejít hned čtyřikrát, než zvolili prvního předsedu nově vzniklého sportovního svazu. Stalo se tak 13. ledna 1909. Překvapivě jím nebyl Emil Procházka, ale Jaroslav Potůček, známý sportovec a funkcionář.⁶⁹

V té době se otevřela možnost účasti na mezinárodním hokejovém turnaji v Chamonix, který měl proběhnout počátkem roku 1909. K první skutečné hokejové hře českých hráčů došlo 23. ledna 1909 ve Francii. Nabídku účasti obdrželi nejprve hráči Slavie. Procházka chtěl na turnaj vypravit reprezentaci. To by ale byla složena především ze slávistů. Do Francie odjela sedmičlenná sestava ve složení Josef Gruss, Otakar Vindyš, Ctibor Malý, Boleslav Hammer, Jan Fleischmann, Jaroslav Jarkovský a Jan Palouš. Reprezentanti Čech v turnaji nezískali ani bod s konečným skóre 4:31 se umístili na posledním místě. Postupně prohráli s domácí Francií 1:8, se Švýcarskem 2:8, s Anglií 0:11 a s Belgií 1:4.⁷⁰ Nutno však dodat, že samotní hráči i nově ustanovený svaz měli s účastí na turnaji především starosti. Jednou z větších bylo sehnání dostatečného množství peněz. Veškeré snahy vynesly jen malé množství financí, a tak si bohatší hráči museli cestu zaplatit sami. Těm chudším na ni ještě přispět. Do poslední chvíle se nevědělo, zda se všichni nominovaní hráči zájezdu zúčastní. Největší starostí bylo, že ani jeden z hráčů doposud neviděl puk, brankářské chrániče, hole na kanadský hokej a samotnou hru si vyzkoušeli až hodinu před prvním zápasem. Jednalo se však o první mezistátní hokejová utkání s českou účastí. Francii byl vstřelen vůbec první gól pukem v českých hokejových dějinách.⁷¹

⁶⁹ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 54.

⁷⁰ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 10.

⁷¹ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 16.

Obrázek 9. Hokejový tým v Chamonix 1909. Fotografie převzata z <https://www.esbirky.cz/predmet/3918970?searchParams=>

Po návratu týmu z Francie se našich dvanáct existujících klubů rozhodlo ihned přejít na „kanadu“. Pouhé dva týdny poté se uskutečnilo první mistrovství zemí koruny české, jehož vítězem se stala Slavia.⁷²

Dne 6. ledna 1911 byl domluven zápas Slavie s týmem Oxford Canadiens. Zima zmíněného roku byla nevyzpytatelná, v noci před samotným zápasem teplota klesla k nule a diváků, kteří neočekávali, že by na Letné, kde se samotný zápas odehrál, mohl být v těchto podmínkách led, příliš nedorazilo. V tomto zápase zvítězilo mužstvo oxfordských Kanadánů v poměru 12:0. Druhý den se zahraničním hostům postavil náš reprezentační výběr, který sice prohrál 4:0, ale výsledek lze považovat za velký úspěch. Do té doby se nikomu v Evropě nepodařilo podlehnout tak malým rozdílům.⁷³

O svých kvalitách český tým dostatečně přesvědčil i na mistrovství Evropy hrané ve stejném roce v Berlíně. Jednalo se již o druhý ročník soutěže. Prvního se náš tým nezúčastnil z důvodu nedostatečné přípravy. V prvním zápase se náš výběr utkal se Švýcary, a to prakticky ihned po příjezdu. Zápas skončil naprosto senzačním výsledkem, když Češi zvítězili 13:0. Ve večerním utkání čekalo naše mužstvo utkání s favorizovaným domácím týmem. Češi znovu zvítězili, tentokrát 4:1. V posledním zápase, v poměru 3:0, také vyhráli a poprvé v historii se stali mistry Evropy. Již tehdy byli úspěšní hráči patřičně oslavováni a vítáni na pražském nádraží.⁷⁴ Časopis Les Sports

⁷² Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 10.

⁷³ Kučera, T. (2018). *200 neznámých hokejových příběhů*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 54–55.

⁷⁴ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 20–21.

d'Hiver, po berlínském úspěchu napsal: „Vítězství mužstva Českého svazu hokejového (ČSH) bylo skutečným překvapením. Postavili krásné mužstvo, které mělo vzrušující rychlost a dokonalou soudržnost. Když jsme je viděli hrát, měli jsme dojem, v Evropě vzácný, že vidíme hru mužstva, nikoli jednotlivců.“⁷⁵

Obrázek 10. Mistři Evropy z roku 1911. Fotografie převzata z knihy Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 20.

Díky využití tehdejšího práva posledního vítěze se ME 1912 konalo v Praze. Turnaje se vedle českého zúčastnily jen dva další týmy – Německo a Rakousko-Uhersko. Čeští hráči dokázali své prvenství obhájit, když zvítězili nad Rakušany 5:0 a s Německem remizovali 2:2. V posledním zápase turnaje zvítězilo Německo nad Rakouskem 4:1. Češi tak skončili díky lepšímu skóre právě před Německem. Němci ihned po skončení turnaje podali protest, který se týkal neoprávněného startu Rakouska. To v té době ještě nebylo oficiálním členem LIHG. Výsledky byly anulovány.⁷⁶

Dalšího úspěchu na mezinárodní scéně dosáhlo naše mužstvo v roce 1914, kdy se ME konalo opět v Berlíně. Na kombinační hru Čechů nejprve nestačila Belgie, po ní ani domácí Německo, a tak Praha mohla přivítat podruhé mistry Evropy.

Uspořádat ME 1915, které se mělo opět odehrát v Praze, se již nepodařilo. V červenci 1914 vypukla první světová válka, která na několik let přerušila veškeré sportovní dění.⁷⁷

⁷⁵ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 62.

⁷⁶ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 12.

⁷⁷ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 66.

4.2 Nástin historie ledního hokeje v Československu od roku 1918 do roku 1945

Nechybělo moc a hokej téměř zanikl. Po skončení války měla Evropa dost jiných problémů. Sešlo se jen několik z těch, kteří ho před válkou hráli. Díky několika nadšencům, byl lední hokej zařazen do programu VII. olympijských her (OH) konané v roce 1920 v Antverpách. Turnaje se spolu s Československem zúčastnily týmy ze Švédska, Belgie, Francie a také z Kanady a Spojené státy americké – United States of America (USA). Vzhledem k účasti zámořských týmů byl turnaji později přiřčen statut prvního světového šampionátu.⁷⁸

V Belgii se naši hokejisté poprvé setkali s doposud s neznámými soupeři. Hráči Kanady a USA předváděli podobu hokeje, která v Čechách neměla obdoby. Československý výběr v turnaji prohrál s Kanadou 0:15 a s USA dokonce 0:16. Kvalita týmu se ukázala v zápase o bronzovou medaili. V utkání se Švédy jsme dokázali zvítězit 1:0 a získali tak první olympijskou medaili v historii československého hokeje.⁷⁹

Obrázek 11. Českoslovenští hokejisté na olympijském turnaji 1920 v Antverpách (zleva: předseda svazu Adolf Dušek, Valentin Loos, Josef Šroubek, Jan Palouš, Karel Hartmann, Jan Peka, Karel Pešek, Otakar Vindyš). Fotografie převzata z knihy Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 29.

Účast na následujícím velkém turnaji, který měl být považován za první MS, slibovali všechny týmy z Antverp. Nakonec se však soutěže ve Stockholmu v roce 1921 zúčastnily jen dva – Československo, Švédsko a status turnaje byl změněn na ME.

⁷⁸ Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 201.

⁷⁹ Vlk, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 31–35.

Jednalo se o nejkratší mistrovství v historii hokeje. Vzhledem k tomu, že došlo jen k jednomu zápasu, ve kterém naše mužstvo prohrálo 6:4.

Hokejová Evropa po první světové válce jako by nemohla nabrat dech. Na další ME ve Svatém Mořici v roce 1922, přijela jen tři mužstva. Na turnaji se sešli obě mužstva ze Stockholmu a domácí tým Švýcarska jakožto pořadatel. Složení finále se opakovalo, ale s odlišným výsledkem, když náš výběr dokázal zvítězit 3:2. Československá hokejová reprezentace se tedy stala trojnásobným mistrem Evropy.⁸⁰

Koncem roku 1923 ožily dlouholeté spory mezi Spartou a Slavií. Do této doby měla ve všech směrech navrch spíše Slavia, ale Sparta nabrala do svých řad kvalitní hráče, stala se tedy rovnocenným soupeřem. Souboj se přenesl na půdu svazu a znesvářil hokejovou komunitu.

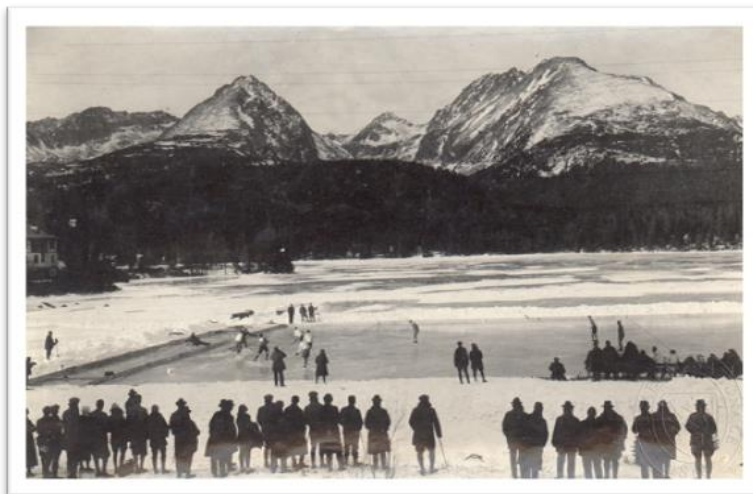
V roce 1924 se naše reprezentační mužstvo chystalo do Chamonix na hokejový turnaj, který byl součástí Týdne zimních sportů. O rok později byl prohlášen za historicky první zimní olympijské hry (ZOH). Družstvo obsadilo páté místo, a navíc utrpělo ostudnou porážku 0:30 s Kanadou. Kvůli tomuto fiasku naše reprezentace následně neodjela na ME do Itálie. Cílem bylo vyřešení složité domácí situace.⁸¹

Rok 1925 s sebou přinesl velké starosti v podobě pořádání jubilejního desátého ME, jehož konání bylo přiřčeno Československu. Očekávalo se, že turnaj proběhne v Praze, avšak tam těsně před zahájením turnaje roztál led. Pořadatelé neměli štěstí ani s nápadem odstěhovat turnaj na tábořský Jordán, kde se obleva také projevila. Nakonec se hrálo ve Starém Smokovci a Štrbském Plesu ve Vysokých Tatrách. V turnaji domácí reprezentace neobdržela ani jednu branku. Čechoslováci se před Rakouskem, Švýcarskem a Belgií stali poprvé mistry Evropy na vlastní půdě.⁸²

⁸⁰ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 34–35.

⁸¹ Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 201.

⁸² Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 85–86.

Obrázek 12. Mistrovství Evropy 1925. Fotografie převzata z www.esbirky.cz/predmet/3919035?searchParams=

Následující ročníky ME přinesly střídavé výsledky a po dlouhou dobu jsme nedosáhli na nejvyšší stupínek. V Davosu, kde se uskutečnilo mistrovství v roce 1926, Československý výběr obsadil druhé místo. O rok později ve Vídni se umístil až na pátém místě. V únoru 1928, se konaly druhé ZOH ve Svatém Mořici. Naše mužstvo se neprobojovalo do finálové skupiny.

Štěstí se na Československý hokej obrátilo až v Budapešti v roce 1929. Skupinu nazvanou „trojka smrti“ tvořil náš výběr s Němci a Rakušany. V prvním utkání zvítězil nad Německem 2:1 a ve druhém nad Rakouskem 3:1. V semifinále nás čekal zápas s Itálií, která houževnatě vzdorovala celý zápas. Gól z prodloužení posunul Čechoslováky do finále, ve kterém jsme nastoupili proti Polsku. Náš výběr zápas musel otáčet v poslední třetině. Nakonec zvítězil 2:1 a popáté se stal mistrem Evropy.

Obrázek 13. Pátý titul mistrů Evropy z Budapešti v roce 1929 (zleva Wilhelm Heinz, Josef Šroubek, Josef Maleček, Jaroslav Pušbauer, Karel Hromádka, Jan Peka, Wolfgang Dorasil, Jaroslav Řezáč). Fotografie převzata z <http://www.esbirky.cz/predmet/3919067?searchParams=>

Následující rok se ME odehrálo hned ve třech zemích. Začalo se v Chamonix, potom v Davosu a závěrečné utkání se uskutečnilo v Berlíně. Reprezentanti Československa se s turnajem rozloučili hned po prvním utkání, když prohráli se Švýcarskem 1:3. V letech 1931–1932 naše mužstvo, na MS i ME, obsadilo shodně páté místo.⁸³

Od počátku 30. let 20. století se českoslovenští hokejisté mohli těšit z prvního umělého kluziště na našem území, které bylo vybudováno na pražském ostrově Štvanice. Aréna byla slavnostně otevřena dne 17. ledna 1931 exhibičním zápasem pražského Lawn Tennis Clubu Praha (LTC Praha) s týmem z Kanady – Manitoba University. Stadion byl krátce poté zase uzavřen. Definitivně se otevřel dne 6. listopadu 1932 zápasem Československo – Francie.⁸⁴

V roce 1933 se na pražské Štvanici také uskutečnil první světový šampionát na našem území. Slavnostní zahájení proběhlo dne 18. února před zaplněným stadionem. Ten dokázal pojmout 10 000 diváků. Domácí reprezentace prohrála až ve finále s Kanadou. Samotný šampionát a jeho propagace byla velkou vzpruhou pro další rozvoj ledního hokeje. Po mistrovství se začal šířit neuvěřitelnou rychlostí do všech malých měst i vesnic a náš tuzemský hokej zaznamenal obrovský nárůst počtu hráčů a klubů.⁸⁵

Úspěchy a stoupající oblíbenost sportu se zapříčinily o založení Celostátní československé hokejové ligy. První ročník byl zahájen v sezoně 1936/1937 za účasti osmi tehdejších nejlepších týmů. Historicky první ligové utkání v naší hokejové historii se uskutečnilo 3. ledna 1937 mezi Spartou a Českým sportovním klubem Vítkovice (ČSK Vítkovice). Prvním mistrem ligy se stalo mužstvo LTC Praha, které bylo složeno z tehdejších reprezentantů.⁸⁶

⁸³ Škutina, V., & Bakalář, R. (1990). *Ztracená léta – příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, s. 12.

⁸⁴ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 14.

⁸⁵ Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 206–207.

⁸⁶ Vlk, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 99.

První ligová tabulka			
1.	LTC Praha	64:2	13
2.	AC Sparta	29:7	12
3.	Stadion Č. Budějovice	20:24	8
4.	HC Tatry	18:14	7
5.	ČSK Vítkovice	14:18	7
6.	Troppauer EV	10:19	5
7.	SK Slavia	8:31	4
8.	BK Mladá Boleslav	6:54	0

Obrázek 14. Konečná tabulka první Celostátní československé hokejové ligy 1936/1937. Fotografie převzata z knihy Vlček, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia, s. 99.

V roce 1938 hostila MS v ledním hokeji opět Praha. Náš reprezentační výběr dokázal poprvé v historii vyhrát na jedno ze zaoceánských mužstev, když nečekaně zvítězil 2:0 s USA. Nakonec získal konečné třetí místo. Mužstvo Československé republiky (ČSR) se dočkalo obrovské podpory diváků, které po utkání projevilo svůj názor na politické dění zpěvem národní hymny.⁸⁷

Nejvyšší tuzemská hokejová soutěž se rozšířila o dalších šest mužstev a byla rozdělena na dvě skupiny. Ze 42 utkání se odehrálo pouze 31. Dalšímu rozvoji ligy však opět zabránila válka. Během války se hokej zařadil k malému množství sportů, které byly povoleny a domácí soutěž tak pokračovala dál. Během zabránění pohraničí došlo k zániku 32 hokejových klubů. Vytvořen byl také samostatný Slovenský hokejový svaz.⁸⁸

4.3 Nástin historie ledního hokeje v Československu po druhé světové válce

4.3.1 Vývoj hokejové ligy v Československu

Všeobecné nadšení v poválečném období, které sjednotilo národ, se přeneslo i do hokeje. K vybudování nových umělých ledních ploch se přihlásilo hned 21 měst, ve kterých se prakticky ihned začalo stavět. Do roku 1950 jich vyrostla desítka. Po válce došlo nejen k obnovení Československa, ale také ke spojení dvou národních svazů, který dostal název Československé ústředí ledního hockeye (ČSÚLH). V prvním roce po osvobození bylo na české straně 981 klubů, zatímco na slovenské jen 34. Počet týmů v lize, která se hrála ve dvou skupinách, se ustanovil na dvanáct. Z toho osm českých

⁸⁷ Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 208.

⁸⁸ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 15.

a čtyři slovenské. První utkání v nově vzniklé Celostátní hokejové lize (CHL), která začala znovu fungovat 15. října 1945, se odehrálo dne 6. ledna 1946. Na táborském rybníku Jordán se střetlo domácí mužstvo Dělnického sportovního klubu (DSK) s I. ČLTK. Utkání sledovalo 2 500 diváků.⁸⁹

Význam naší hokejové ligy však nebyl dostatečně doceněn. Některé týmy se spíše zaměřovaly na styky se zahraničními kluby. V počátku byl lední hokej odkázán na přírodní led a o titulu mistra republiky rozhodovalo několik utkání. Od roku 1951 rostla i chuť a zájem dalších klubů o účast v ligové soutěži. To vedlo k jejímu rozšíření. Ve skupinách hrálo až 21 mužstev, každé obvykle 14–22 utkání. Přítomnost nových umělých ledových ploch zajišťovala zvyšující výkonnost mimopražských klubů (České Budějovice, Brno, Bratislava, Ostrava). V dalším období docházelo k plánovitému a systematickému zkvalitňování soutěže. V roce 1961 se hrálo 32 kol, od roku 1966 36 kol a od roku 1974 dokonce 44 kol.⁹⁰

V počátcích hokejové ligy se vítězové často opakovali. Hned v prvním poválečném ligovém ročníku zvítězil tým LTC Praha, když porazil ČLTK 3:1. Stejní soupeři se utkali i v dalších třech ligových ročnících. Tým LTC Praha dominoval a v roce 1949 tak dosáhl na jedenácté ligové prvenství ze dvanácti možných.⁹¹

Až sezona 1949/50 znamenala konec nadvlády LTC. Pražský klub se nově přejmenoval na Zdar LTC Praha. Několik hráčů přestoupilo do vojenského Armádního tělovýchovného klubu (ATK). Ten právě na těchto hráčích postavil svou hru a dokázal získat titul. Zdar LTC Praha, jehož název se změnil nejprve na Obchodní domy Praha (OD Praha), následně na Tatra Smíchov, v krátkém časovém úseku vyklidil pozici mezi našimi předními hokejovými kluby.

V padesátých letech přibývalo armádních mužstev: Křídla Vlasti, ATK, Tankista, Ústřední dům armády Praha (ÚDA) atd. Novým fenoménem naší soutěže se v tomto období stal brněnský klub Rudá Hvězda, jehož název rovněž odkazuje k dobové ideologii. Pod tímto názvem, působil do sezony 1961–62. V letech 1955–1962 dokázal získat sedm mistrovských titulů. Jediný klub, který dokázal brněnský klub dočasně

⁸⁹ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 72.

⁹⁰ Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, s. 206.

⁹¹ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 26.

sesadit z mistrovského trůnu, bylo mužstvo Spojené ocelárny národní podnik Kladno (SONP Kladno) v roce 1959. S novým názvem Závody kuličkových ložisek Brno (ZKL Brno), družstvo vybojovalo ještě další čtyři tituly a vyrovnal tak rekord LTC Praha v počtu jedenácti titulů.⁹²

V následujícím ročníku 1966/67 získala prvenství Dukla Jihlava. Mladé a ambiciózní mužstvo, které zastupovalo armádní lední hokej, se na vrchol tlačilo přes devět sezon. Dokázalo ovládnout i následující tři ročníky a začátkem sedmdesátých let nemělo téměř konkurenci. Po jihlavské vítězné šňůře, se ke slovu ještě jednou přihlásili brněňští ZKL a v ročníku 1972/73 nečekaně Tesla Pardubice. V sezoně 1973/74 opět zvítězila Dukla Jihlava, ale pak tuzemskou hokejovou scénu ovládlo SONP Kladno, které získalo prvenství v pěti dalších sezonách. Sérii přerušil v sezoně 1979/80 bratislavský Slovan, první slovenský mistr hokejového Československa. Nečekaný titul v roce 1981 získali Vítkovice, poté na trůn opět usedla Jihlava. S novou generací klub ovládl soutěž i v dalších čtyřech letech. V roce 1987 a 1989 získala titul Tesla Pardubice, v letech 1986 a 1988 slovenský reprezentant Východoslovenské železářny Košice (VSŽ Košice). Po šestatřiceti letech se v roce 1990 titulu dočkala pražská Sparta, ale již o rok později oslavila Dukla Jihlava svůj jedenáctý mistrovský triumf. V posledním ročníku společné soutěže trofej opět získala Sparta. V prvním roce samostatné české Extraligy zvítězil tým HC Olomouc.⁹³

⁹² Tamtéž, s. 27.

⁹³ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 27.

Obrázek 15. 1984/85: Hráči Dukly Jihlava se radují z jedenáctého titulu mistrů ligy. Fotografie převzata z Vrbecký, D. (2010). *Ta jihlavská, naše Dukla*. Jihlava: Muzeum Vysočiny, s. 17.

4.3.2 Úspěchy československého reprezentačního mužstva

Začátkem října roku 1946 obdržel hokejový svaz zprávu, že Anglie se vzdává uspořádání MS v roce 1947 a pořadatelem se tedy stává Československo. To druhý den potvrdilo i LIHG s tím, že pořádat bude i následující ME.⁹⁴

Slavnostní zahájení MS se za zvuku Sukova pochodu uskutečnilo dne 15. února 1947. Turnaje, se zúčastnilo osm národů (ČSR, Rakousko, Belgie, USA, Polsko, Rumunsko, Švýcarsko a Švédsko). V prvním utkání naše mužstvo smetlo rumunský výběr v poměru 23:1. K dalšímu zápasu Čechoslováci nastoupili až ve čtvrtém hracím dni a opět zvítězili, tentokrát s Rakouskem 13:5. V poměru 12:0 ovládli utkání s Polskem, 6:1 se Švýcarskem, 24:0 s Belgií a prohráli 1:2 se Švédskem. V posledním utkání dokázali zdolat USA 6:1. V soutěži osmi národů tak domácí reprezentace zvítězila o jeden bod a poprvé dosáhli na titul mistrů světa.⁹⁵

Následující rok čekalo naše reprezentační mužstvo čekaly první poválečné ZOH ve Svatém Mořici. Doprovázela je bouřlivá atmosféra, a to kvůli přítomným vojákům, kteří zde trávili dovolenou. Bohužel zklamalo počasí, když se střídaly vysoké teploty se sněžením. Naše mužstvo pokračovalo ve vítězném duchu, když dokázalo sedmkrát

⁹⁴ Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej*. Praha: Olympia, s. 163.

⁹⁵ Škutina, V., & Bakalář, R. (1990). *Ztracená léta – příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, s. 20–26.

zvítězit a jednou remizovat. Nicméně ani Kanadu nedokázal nikdo porazit a na skóre se dostala před naši Československou reprezentaci.⁹⁶

Krátce po únorových událostech v roce 1948 začali ze země emigrovat přední hokejisté. V listopadu, když se reprezentační mužstvo přesouvalo z Paříže do Londýna, došlo k letecké katastrofě, při níž tragicky zahynulo šest hráčů. Začátek MS ve Stockholmu v roce 1949 nevypadal dobře. Hned v prvním utkání naši prohráli s domácím výběrem, nakonec jsme podlehli i hokejistům USA. Protože ale Kanada ztratila po bodu se Švédskem i Švýcarskem a náš výběr zbytek zápasů vyhrál, mohli se z titulu radovat opět hokejisté ČSR.⁹⁷

Obrázek 16. Bohumil Modrý, brankář hokejové reprezentace se raduje s vítězným pohárem z mistrovství světa z roku 1949. Fotografie převzata z <http://www.esbirky.cz/predmet/3508276?searchParams=>

Tři sezony, ve kterých naše reprezentace excelovala, se zapsaly do srdcí všech hokejových fanoušků. Výkonnost týmu, který zvítězil ve Stockholmu, stále stoupala. Před odletem na další šampionát v roce 1950 byla většina členů týmu zatčena státní bezpečností. Na základě zinscenovaných výsledků, které měly za úkol přiznání hokejistů k plánované emigraci do Anglie a k předávání tajných informací, byla část hráčů na dlouhá léta uvězněna.⁹⁸ Bylo nezbytné sestavit nový reprezentační tým. Vzhledem k mezinárodní izolaci se mužstvo nemohlo střetávat s kvalitními soupeři. Zpočátku se muselo spokojit pouze se zápasy s Polskem či Německou demokratickou republikou

⁹⁶ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 78.

⁹⁷ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 219–222.

⁹⁸ Škutina, V., & Bakalář, R. (1990). *Ztracená léta – příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, s. 80.

(NDR). Rozklad znásobilo kádrování, diskriminace předních hokejistů a další diletantské zásahy funkcionářů. To bylo důvodem, že další dílčí úspěch přišel až se šampionátem v roce 1961, kdy jsme vybojovali evropské prvenství.⁹⁹

V následujících šedesátých letech se Čechoslováci řadili k třem nejsilnějším týmům – Kanadě, Švédsku a Svazu sovětských socialistických republik (SSSR). Následkem okupace Československa v roce 1968 se souboje tuzemské reprezentace s výběrem ze SSSR staly neúprosnými symbolickými bitvami, při nichž se naplno projevoval otevřený odpor k agresorovi. To samozřejmě zvyšovalo zájem lidí o hokejové zápasy. Antisovětlismus, který jindy zůstal skrytý, nevyvolával výraznější reakce politiků. Okupované Československo se, z důvodu nestabilní vnitropolitické situace, zřeklo pořádání MS v roce 1969. Pražská sportovní hala se dočkala šampionátu v roce 1972, kdy normalizátoři došli k závěru a šampionát lze uskutečnit. V té době mělo Československo vynikající mužstvo, které bylo složeno z nejlepších hráčů doby. Týmu se podařilo po třidvaceti letech v turnaji zvítězit a získat tak pro československý hokej další titul mistrů světa.

Posléze v roce 1978 se Praha dočkala dalšího světového mistrovství. Léta 1972–1978 lze označit za „zlatá léta historie československého hokeje“. Tři tituly mistrů světa, tři stříbrné medaile z MS, stříbrná medaile z OH a jedna medaile bronzová. Neuvěřitelná bilance sedmi sezon. V sedmdesátých letech pokračovaly i občasně emigrace našich reprezentantů.¹⁰⁰

Ani po skvělých výkonech jedné skvělé generace našich hokejistů neskončila úspěšná bilance Československé reprezentace. Fanoušci po několik let čekali na výrazný úspěch. Až v roce 1985 se dočkali. Reprezentace vybojovala šestý titul mistrů světa a třetí titul z pražského ledu. Dějištěm zmíněného mistrovství byla opět Praha.¹⁰¹

Po listopadové revoluci v roce 1989 se prakticky celá generace hokejistů rozhodla opustit domácí led a prosadit se v zámoří či jinde v Evropě. Z tohoto důvodu bylo v začátku devadesátých let velmi složité sestavit vyvážený reprezentační tým.¹⁰²

⁹⁹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 226.

¹⁰⁰ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 19.

¹⁰¹ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 303.

¹⁰² Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 20.

Na podzim roku 1992 nasvědčovalo vše tomu, že více než sedmdesátiletá historie společného státu Čechů a Slováků spěje k neodvratnému konci. České fanoušky může těšit, že i bez slovenských kolegů reprezentační výběr dokázal vybojovat titul mistrů světa v roce 1996 a dosáhnout na vysněný cíl všech sportovců – titul olympijského vítěze.¹⁰³ Zisk zlatých medailí z olympijského turnaje z Nagana z roku 1998 vzbudil v České republice davové šílenství. Jednalo se o první zlatou medaili pro náš lední hokej ze ZOH.¹⁰⁴

Na přelomu tisíciletí česká hokejová reprezentace dokázala jako jediná vyhrát tři MS v řadě (1999, 2000 a 2001). Následně vybojoval mistrovské tituly v letech 2005 a 2010 a bronzovou olympijskou medaili v roce 2006.¹⁰⁵

Obrázek 17. Čeští zlatí medailisté z Nagana. Fotografie převzata z knihy Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 327.

¹⁰³ Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad, s. 21.

¹⁰⁴ Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje*. Praha: AS Press, s. 274.

¹⁰⁵ Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje*. Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. 329–351.

5 Stručná historie ledního hokeje v Českých Budějovicích

5.1 Nástin vzniku hokejového kroužku

V Českých Budějovicích patřilo bruslení mezi nejoblíbenější zimní sporty. V zimě bruslila mládež i dospělí v obrovském počtu a ke sportu jim na konci devatenáctého století sloužily zejména řeky Malše a Vltava, dále nedaleké pískovny a také rybníky, kterých je v okolí Českých Budějovic mnoho. Prostor mezi Zlatým a Železným mostem na Malši, který se jevil jako nejpříznivější, pro sebe zabrali němečtí obyvatelé města, kteří v roce 1884 založili německý Eislaufverein Budweis. Čechům bylo Sokolem zřízeno kluziště, které se nacházelo nedaleko, konkrétně ve směru k soutoku Malše s Vltavou. Na něm bylo v roce 1890 zřízeno elektrické osvětlení. Třetí plocha, která byla svou rozlohou nejmenší, se nacházela v místech dnešního slepého ramene. Němečtí bruslaři se v roce 1905 přesunuli na tenisové kurty v Krumlovských alejích a na volný prostor, mezi dvěma budějovickými mosty, se přestěhovalo Sokolské kluziště. V roce 1911 přibýlo další kluziště v místě tenisových kurtů na Palackého náměstí.¹⁰⁶

Můžeme se pouze domnívat, zdali za zrozením prvních hráčů bandy hokeje v Českých Budějovicích stál titul mistrů Evropy, na který dosáhly čeští hokejisté v roce 1911 v Berlíně. Víme však, že prvními, kdo zmíněnému sportu propadli, byli studenti gymnázia – Leopold Feigl, František Lorenc, Vladimír Pillmann, Emil Schrabal, Karel Selinka, Josef Šesták, František Švarc, Eduard Tůma a Jan Vrkoč. V roce 1912 přišel do jihočeské metropole z Příbrami advokátní koncipient Zdeněk Černý, který se s novým sportem seznámil při studiích v Praze a v SK Horymír Příbram. Na podzim téhož roku do skupiny ještě přibýli Jindřich Vaněček, František Nebuška, Václav Pillmann, Adolf Schrabal, Prokop, Karel Charvát a František Švarc.¹⁰⁷ V listopadu téhož roku tato skupinka přijala název Hockeyový kroužek České Budějovice. Pod ním se také přihlásila do Českého hockeyového svazu v Praze. Mladé mužstvo mělo v počátku své existence značné materiální potíže. Ze svých zdrojů si sotva pořídilo hole, na branky musel přispět Zdeněk Černý. K tréninku využívali nedaleké rybníky, protože Sokol jim užívání kluziště na řece Malši zakázal.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 7.

¹⁰⁷ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 11.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 12.

První zápas nově vzniklého kroužku se odehrál dne 12. ledna 1913 na Palackého náměstí. Utkání bylo řízeno ve stylu bandy hokeje, tedy s míčkem a hrací dobou dvakrát 30 minut. Proti sobě nastoupilo I. a II. mužstvo Hockeyového kroužku s výsledkem 13:1. Klání přihlížela stovka platících diváků, avšak za oplocení se vtěsnalo ještě dalších sedm stovek přihlížejících.¹⁰⁹ Zápas byl zmíněn i v místním časopise Budivoj: „Větší prudkost ran by neškodila. Obrany pracovaly jistě, a zvláště oba brankaři si vedli statečně. První polovina utkání hrána byla s větší vervou a docílilo první mužstvo 8 branek, ve druhé pak polovině pouze 5 proti jednomu čestnému goalu rezervy.“¹¹⁰

V dalším zápase se českobudějovičtí utkali se Strakonice. S vyspělejším soupeřem prohráli 1:10, ale v následné domácí odvetě prohráli pouze 4:7. Historicky první sezona byla zakončena 23. února 1913 turnajem na Munickém rybníce v blízkosti Hluboké nad Vltavou. Na turnaj zavítalo patnáct set platících diváků a zvítězila v něm Česká sportovní společnost Praha (ČSS Praha) před Strakonice, a právě Hokejovým klubem České Budějovice (HK České Budějovice) – s pražským klubem prohrál 0:14 a se Strakonice 4:6.

Sezona 1913/1914 již proběhla naplno. Hockeyový kroužek vstoupil do Atleticko-fotbalového klubu České Budějovice (AFK České Budějovice) a pronajali si ledovou plochu na Malši v sousedství kluziště Sokola. Zaznamenány jsou porážky se Strakonice nebo s Příbramí, ale dostavila se i vítězná euforie z vítězství 4:2 nad Třeboní. Ve stejné zimě si bandy na ledě vyzkoušeli i členové fotbalového klubu Merkur. Další rozvoj přerušila první světová válka.¹¹¹

Poválečným nástupcem Hockeyového kroužku se stal SK České Budějovice, který v blízkosti Dlouhého mostu vybudoval nové hřiště. To sice sloužilo především kopané, ale v zimním období na něm vznikalo kluziště.¹¹² SK České Budějovice, tehdy největší sportovní klub v jižních Čechách, se vedle svého přednostního postavení ve fotbale snažilo i o vysoké postavení v ledním hokeji. To se mu však nikdy nepodařilo.¹¹³

¹⁰⁹ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 10.

¹¹⁰ Budivoj, 17. 1. 1913, roč. 49, č. 5, s. 1.

¹¹¹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 12.

¹¹² Rada, F. (1970). *Když se psalo T.G.M.* České Budějovice: Růže, s. 251.

¹¹³ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 12.

Obrázek 18. Členové Hokejového kroužku v roce 1913. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 12.

5.2 Nástin vzniku Sportovního klubu Slavoj

Každý budějovický klub získával své členy, hráče či funkcionáře z určité městské oblasti, ve které působil. V roce 1919 zakotvil v prostoru Palackého náměstí Slavoj. Na „Palačáku“ se nacházely tenisové kurty, které se v zimě polévaly vodou a ležely v blízkosti několika pískoven a rybníku.

Významným datem pro českobudějovický hokej se stal 16. prosinec 1920, kdy se nedávno vzniklý Sportovní klub Slavoj stal řádným členem Československého hokejového svazu. Premiérový zápas sehrál 4. prosince 1921 na Hluboké, kde zvítězil nad tamním SK 15:0.¹¹⁴ Jihočeské listy o této události napsaly: „Score ukazuje na velkou převahu Slavoj, avšak v první půli udrželi hluboční otevřenou hru, ano i dali příležitost brankáři Slavoj ukázati jeho umění, v němž velkou předností je jeho klid. V druhé půli Slavoj ovládl úplně pole a byl to centrhalf Ryneš, který se stal pohromou svých soupeřů, scoroval sám sedmkrát, ukázav při tom rychlost své jízdy, obratné dribble a taktická oklamávání. O ostatní branky rozdělili se Bumba ml. (4), Tomšů (3), Staněk (1).“¹¹⁵

Sezonu 1921/1922 nakonec Slavoj zakončil se sedmi zápasy a celkovým skóre 52:31. Zvítězil v zápase nad Tenisovým kroužkem Č. Budějovice 15:0, SK Jindřichův

¹¹⁴ Turek, P. (1990). *Knih o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 12.

¹¹⁵ Jihočeské listy, 7. 12. 1921, roč. 27, č. 95, s. 3.

Hradec 12:0, SK Č. Budějovice 5:2 a 4:3.¹¹⁶ V následující sezoně, která byla chudá na led, odehráli hráči pouze dva zápasy – doma remizovali s Křesťanským sdružením mladých lidí – Young Men's Christian Association České Budějovice (YMCA) 1:1 a se Strakonice utrpěli vysokou porážku 3:15.

Sezona 1923/1924 byla zápasově zajímavější. Mužstvo nastupovalo k zápasům nejen s českobudějovickými soupeři, ale za některými souboji se vydalo i daleko mimo město. Výsledky 3:5 a 5:2 proti Písku se jevíly slibně, avšak dvě porážky s výbornými Strakonice, v poměru 1:8 a 5:10, byly zklamáním. Klubu byl zamezen přestup do Československého svazu fotbalového (ČSSF), z tohoto důvodu byly duely se Strakonice na jistou dobu posledními.¹¹⁷ Příslušníci týmu ještě ustavili nový klub, který nesl název Dělnický SK České Budějovice. Ten sehrál jen několik hokejových zápasů a po sezoně 1924/1925 zanikl. K prvnímu zápasu nastoupil DSK 28. prosince 1924 a zvítězil 17:2 s Meteorem České Budějovice.¹¹⁸

5.3 Vznik dalších klubů a přechod na „kanadu“

Rozmach hokeje byl na počátku dvacátých let minulého století obrovský. Sportovních klubů vznikalo velmi mnoho a nejinak tomu bylo v Českých Budějovicích. Na začátku roku 1922 byl založen Vojenský SK Č. Budějovice, který se vedle fotbalu, házené, atletiky a vodních sportů věnoval i hokeji. V témže roce vznikl neoficiálně organizovaný SK Slovan, v roce 1923 SK Viktoria, který sídlil na pražském předměstí. V roce 1924 také DSK Meteor, následovali DFC Budweis a Sportovní klub YMCA České Budějovice. V blízkosti Černé věže se hokeji věnovali členové SO YMCA, kteří měli dvě dospělá družstva a jedno dorostenecké.¹¹⁹

Přechod na „kanadu“ neproběhl ze dne na den. Lední hokej se v jižních Čechách začal prosazovat v letech 1924 až 1925. První zápas v ledním hokeji odehrál tým SK České Budějovice na strakonickém ledě 21. prosince 1924 s výsledkem 3:2. V dalším souboji u soutoku Malše s Vltavou, který se odehrál 28. prosince 1924, zvítězil stejný tým nad SK Písek 2:1. V lednu 1925 porazil Dělnický SK 3:2.¹²⁰ O tomto utkání byl

¹¹⁶ Republikán, 9. 3. 1922, roč. 4, č. 19, s. 5.

¹¹⁷ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 14.

¹¹⁸ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 13.

¹¹⁹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 15.

¹²⁰ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 13.

sepsán zajímavý referát: „*Boj těchto soupeřů přilákal velkou návštěvu, ačkoli Dělnický SK nepěstuje dosud kanady a nemá ani potřebných rekvizit, přece ochotně vyhověl a postavil své známé bandyové mužstvo. Tak se hráčům DSK dostaly ponejprv do rukou nezvyklé kanadské hole, jež jim soupeř ochotně zapůjčil, a místo míčku plochý puk. Hráči se teprve před zápasem učili držet a ovládat hole a základním pravidlům hry. Hráči SK ČB se lépe vyznali v taktice a využívali všech pravidel v bandy nedovolených (nadzvedání, držení protivníkovy hole atd.), na které červenobílí nebyli zvyklí. Zápas byl hrám urputně a ostře, pádů a srážek bylo dost, ale nikdy nebylo vybočeno z fair hry. U SK ČB vynikli Vácha a Malík, u červenobílých vždy obětavý Ryneš.*“¹²¹ V následující sezoně již měl kanadský hokej jasnou převahu. V sezoně 1926/1927 převládl definitivně. Své dominantní postavení získaly týmy SK České Budějovice a SK Viktorie, do kterého přistoupilo členstvo DSK.¹²²

5.4 Nástin vzniku AC Stadion České Budějovice a jeho předválečného vývoje

V závěru roku 1927 se několik opor týmu SK Viktorie rozhodlo odejít do konkurenčního SK České Budějovice a tím se Viktorie dostala do velkých problémů. Funkcionáři neměli čas otálet a rozhodli se, že založí nový konkurence schopný klub. Viktoria se sloučila se Slovanem a tím posílili nejen hokejové mužstvo, ale i další sportovní odvětví.¹²³ Vedle členů Viktorie klubu vstoupilo i několik členů Sokola I, který vlastnil stadion na Sokolském ostrově. Dne 10. ledna 1928 proběhla první valná hromada, na které se ustavil nový klub a byly schváleny klubové stanovy.

Dne 18. ledna 1928 byl v novinách uveřejněn článek, který se vázal k nově založenému klubu: „*V Č. Budějovicích konal minulý týden nový sportovní klub A. C. Stadion první řádnou valnou hromadu za velké účasti. Klub ustav byl z býv. Klubu Viktorie, se kterým sloučil se před nedávnem Slovan. Tedy ze dvou povstal jeden, který zvětšil se velkým počtem nových členů ze řad Sokolstva. Tělocvičná jednota Sokol I., jejímž majetkem jest stadion, který bohužel jen jednou neb dvakrát za rok oživne, vzala za své myšlenku pomoci našemu jihočeskému sportu a to z důvodů národní*

¹²¹ Jihočeský sportovní týdeník, 28.1. 1925, roč. 3, č. 46, s. 2.

¹²² Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 13.

¹²³ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 14.

prestiže. Zdárné skončení plánu možno jedině potěšitelně přijati a přátí novému klubu toho největšího zdaru v celé nastávající činnosti!" Později byl klub pojmenován Athletic Club Stadion České Budějovice (AC Stadion České Budějovice).

Mnoho funkcionářů nově vzniklým klubem žilo. Často museli sáhnout i do vlastních úspor, aby klubu pomohli finančně a mohli tak nakoupit potřebný materiál. Život klubu byl velmi rozmanitý. Hokejisté AC Stadion se z počátku pravidelně scházeli v hostinci Jirsíkov, který se nacházel na Palackém náměstí. Za štítem domu u Houfků byla, z jednoduché dřevěné branky a ohoblovaného prkna, postavena hokejová střelnice. Později se klubový život přesunul do restaurace Alžír na rohu Riegerovy a Jírovcovy ulice a následně do hostince U Tří sedláků, kterou tehdejší majitel přejmenoval na restauraci U stadionu.¹²⁴

Svůj první zápas klub odehrál v roce 1928 proti VK Jordán Tábor, v době, kdy ještě neměl nový název. Mužstvo tak nastoupilo jako SK Slavia České Budějovice v sestavě: František Albrecht, Josef Ryneš, Josef Doležal, Josef Zasadil, Jiří Toufar, Narcis Kotous, Vítězslav Aibl, Rudolf Houfek a zvítězilo 2:1.

Prvního velkého úspěchu dosáhl klub hned dva týdny po svém vzniku. Poprvé se, za účasti šesti týmů z jižních Čech (SK Písek I, SK Písek II, SK Zbraslav, AC Stadion, SK Č. Budějovice a SK Strakonice) a dvou pražských (LTC Praha a Akademický klub Praha), hrál velký turnaj. Z něhož mělo vzejít nejlepší jihočeské mužstvo. Hrál se vyřazovacím systémem a Stadion se probojoval do finále. V něm sice podlehl týmu LTC Praha 0:4, ale získal titul nejlepšího jihočeského mužstva.¹²⁵

¹²⁴ *50 let českobudějovického hokeje.* (1978). České Budějovice: TJ Motor, s. 5.

¹²⁵ Jihočeské listy, 25. 1. 1928, roč. 34, č. 7, s. 3.

Obrázek 19. Původní sestava AC Stadion z roku 1928 (zleva: Vítězslav Aibl, Josef Zasadil, Jiří Toufar, Narcis Kotous, František Albrecht, Josef Ryneš, Josef Doležal a funkcionář Josef Novák). Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 20.

Stadion vybudoval své kluziště na ploše stadionu Sokolského ostrova, na kterém se zároveň zřídilo elektrické osvětlení. V polovině ledna 1929 se na zmíněném sportovišti odehrálo první oficiální mistrovství jižních Čech. AC Stadion se umístil na druhém místě za Pískem a spolu s ním se kvalifikoval do mistrovství českého venkova, ve kterém však neuspěl.

Stadion opětovně zvítězil v dalším mistrovství jižních Čech v roce 1930 a v tomto roce dosáhl i na prvenství v mistrovství českého venkova. Jakožto mistr venkova se mužstvo kvalifikovalo do mistrovství Čech. Ve finále bylo vyřazeno LTC Praha po výsledku 1:3.

Rok 1931 byl v historii jihočeského hokeje velmi významným. Hřiště Stadionu se přesunulo na Slepé rameno, které vzniklo po regulaci Malše. Kluziště se nacházelo uprostřed města, pár minut chůze od náměstí, břehy obou stran sloužili jako hlediště pro diváky a na levé straně byly vybudována tribuna, která pojmulu už 1800 diváků. V mužstvu stadionu nastaly poprvé větší změny, které však na výkonech nebyly nikterak znát.¹²⁶ Stadion zvítězil v turnaji o kvalifikaci na finále o mistra českého venkova. K finále došlo dne 3. března v Praze ve formě pozápasu mezinárodního utkání LTC Praha – Sport Club Berliner (SC Berliner). AC Stadion zvítězil 5:4 nad Bruslařským klubem Mladá Boleslav (BK Mladá Boleslav), získal titul mistra českého venkova

¹²⁶ *50 let českobudějovického hokeje*. (1978). České Budějovice: TJ Motor, s. 7.

a znovu postoupil do závěrečných bojů první soutěže o mistrovství republiky.¹²⁷ Zde se Stadion probojoval do finále, ve kterém podlehl LTC Praha. Tisk o tomto zápase napsal: „Neděle 8. března 1931 je zapsána zlatým písmem ve sportovních análech. A. C. Stadion, jenž docílil toho dne, byť nečekaného, přece jen zaslouženého úspěchu v nerovném boji s L. T. C. Praha, jemuž podlehl v turnaji o mistrovství Čs. S. K. H. po heroickém zápolení toliko 2:3.“¹²⁸

V následujících dvou letech se Stadionu v jihočeském mistrovství nedařilo. V té době byla ustanovena Jihočeská župa kanadského hockeye za přítomnosti osmi oddílů: AC Stadion, SK Č. Budějovice, SK Union, SK Písek, DSK a SK Tábor, SK Strakonice a Veslařsko-bruslařský klub Vajgar Jindřichův Hradec (VBK Vajgar Jindřichův Hradec). Avšak mezinárodní program byl ještě pestřejší. Ve zmíněném období proběhla utkání s tehdejším mistrem Rakouska Plötzleisdorfer SC, Hokejovým klubem Engelmann Vídeň – Eishockeyklub Engelmann Wien (EKE Vídeň), národním týmem Lotyšska a Oxford University.

Obrázek 20. Hráči AC Stadionu bojují s týmem EKE Vídeň na slepém rameni Malše za klášterem 28. ledna 1933. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 18.

Mistrovský titul, v nově organizované Jihozápadní divizi, se ke Stadionu přestěhoval v sezoně 1934/1935 a s ním opět i titul mistrů českého venkova. Zápas o titul mistra Čech s LTC, který se sice do Českých Budějovic dostavil, se však kvůli nevyhovujícímu ledu neuskutečnil. V sezoně 1936/1937 došlo k reorganizaci hokejových soutěží. Byl ustaven první ročník celostátní hokejové ligy, do které se díky

¹²⁷ Turek, P. (1990). *Knihy o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 26.

¹²⁸ Jihočeské listy, 14. 3. 1931, roč. 37, č. 21, s. 4.

svým výsledkům dokázal probojovat i AC Stadion, v pozici mistra jihozápadní divize. Jihočeši nakonec obsadili výborné 3. místo.¹²⁹ V následujícím ročníku, který byl doprovázen velkými zmatky okolo struktury domácích soutěží, se odehrály jen některé zápasy. Po řadě kontumovaných výsledků se od ligy upustilo a na další dva roky byly kluby opět zařazeny do župních soutěží. Ta byla na jihu Čech rozdělena do dvou skupin.¹³⁰

AC Stadion se do nejvyšší soutěže na tři roky vrátil v sezoně 1941/1942 a zařadil se ke dvěma dalším mimopražským outsiderům, kteří usilovali spíše jen o záchranu. Mezi nejlepší hokejové týmy u nás ho opětovně posunulo vítězství 3:1 ve finále Svazového poháru nad Meteorem Svobodné Dvory.¹³¹ Budějovičtí poté udrželi ligu na úkor Třebíče a vytlačili také Vítkovice. V každé sezoně bojovali o udržení v nejvyšší soutěži vždy na ledě soupeřů.

V sezoně 1943/1944 zůstali mezi hokejovou elitou jako jediné mimopražské mužstvo. Pro zarputilý přístup ke hře se jim říkalo „hřmící stádo“. Ligová záchrana v další sezoně měla jen symbolický význam, vzhledem k tomu, že Českomoravská liga byla poznamenaná válečným zmatkem.¹³²

Obrázek 21. Základní sestava AC Stadionu ve válečných letech (zleva: Leopold Vávra, Stanislav Pícha, František Mizera, Čeněk Pícha, dole klečí Vítězslav Aibl, nad ním Jan Homolka, nahoře Jiří Macelis, dále brankář Josef Vacek a Roman Charypar. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 30.

¹²⁹ *50 let českobudějovického hokeje*. (1978). České Budějovice: TJ Motor, s. 9.

¹³⁰ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 36.

¹³¹ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 31.

¹³² Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

5.4.1 Třetí stadion s umělým ledem v republice

Myšlenka spojená s touhou vlastnit umělý led se v hlavách nadšenců z AC Stadion rodila již počátkem čtyřicátých let. Vše brzdila válka, po osvobození ale už výstavbě nic nebránilo. Tehdejší místopředseda Václav Piloušek požádal městský národní výbor o udělení pozemku v Krumlovských sadech. Na místě, kterému se říkalo Háječek bylo vybudováno první poválečné kluziště.

Návrh nového stadionu na sebe nenechal dlouho čekat.¹³³ Odhadované náklady se vyšplhaly k pěti miliónům korun. Jelikož chyběl investor, byly hráči a funkcionáři nuceni finance shánět pomocí upisovací akce. Postupně získaly 197 podílníků chystaného družstva s vkladem 1 281 490 korun. Následně ještě dokázali sehnat dalších dvě stě tisíc korun, a navíc jim byla schválena podpora ve výši jednoho miliónu korun.

Dne 16. prosince 1945 se konala valná hromada družstva, jejíž hlavním tématem byla výstavba zimního stadionu v Českých Budějovicích. V počátku se členové představenstva setkali s několika problémy, které jim bránili v zahájení výstavby. V červnu 1946 byla stavba zahájena.¹³⁴ Josef Vacek, Roman Charypar, Václav Lenc, Čeněk a Stanislav Píchové, František a Vladislav Mizerové, Jan Homolka, Leopold Vávra, Jiří Macelis a další hráči donesli klubový prapor k otevření zimního stadionu s umělým ledem, který vyrostl v rekordním čase a stal se třetím v republice po Praze a Bratislavě.¹³⁵ Slavností otevření stadionu bylo popsáno v tisku: „*Neděle 27. října bude pro budoucnost v historii jihočeského sportu zapsán zlatým písmem, neboť byla slavným dnem. Otevřel se v Českých Budějovicích zimní stadion, který je prvním po pražském na českém venkově. Teprve budoucnost nám ukáže, jaký obrovský význam mělo toto jedinečné dílo jak pro náš sport, tak pro celé město i kraj.*“¹³⁶ Slavnostní otevření doprovázel zápas mezi AC Stadionem a reprezentací ČSR, který skončil před čtyřmi tisíci diváky očekávaným výsledkem 2:8. Následující den se na místě pořádal turnaj o Zlatý pohár, ve kterém Stadion vypadl až ve finále s LTC Praha. Poté už se

¹³³ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 49.

¹³⁴ Tamtéž, s. 50.

¹³⁵ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

¹³⁶ Jihočech, 1. 11. 1946, roč. 43, č. 44, s. 8.

rozběhl hokejový program, jaký Budějovice do té doby nezažili. AC Stadion odehrál padesátku zápasů. Z toho jen sedmkrát nastoupil venku a celkem vstřelil 394 gólů.

Obrázek 22. Stavební práce na zimním stadionu v Hájčku. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 50.

5.5 Poválečný vývoj nejúspěšnějšího hokejového klubu v Českých Budějovicích

Zápasy obnovené celostátní ligy se několik sezon odehrávaly pouze ve dnech, kdy měli týmy volno mezi zájezdy a atraktivními zápasy se zahraničními soupeři. Mezi ně se tehdy řadily především anglické profesionální kluby. Do Budějovic zavítaly například Brighton Tigers, Haringay Greyhounds, Haringay Racers, Švýčari, Švédové nebo jeden z nejlepších evropských týmů té doby Racing Club de Paris.

Počet ligových zápasů v letech 1945/1947 byl velmi nízký. Jihočeský Stadion odehrál v obou sezonách jen čtyři zápasy v základní skupině. Sezonou 1947/1948 odstartoval Stadion tři roky, ve kterých vždy dosáhl na čtvrté místo. V této době klub produkoval hráče, kteří nastupovali v národním mužstvu. Prvními byli Čeněk Pícha s Františkem Mizerou, kteří ale nakonec nedostali pozvánku na ZOH do Svatého Mořice. Světový šampionát ve Stockholmu 1949 se již bez účasti Budějovických hráčů neobešel. Do úspěšného národního týmu se zařadili Čeněk Pícha, František Mizera, Jiří Macelis a František Vacovský.¹³⁷

¹³⁷ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

Obrázek 23.Českobudějovická čtveřice Jiří Macelis, František Vacovský, František Mizera a Čeněk Pícha při návratu s pohárem světových šampiónů ze Stockholmu v roce 1949. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 35.

Poválečný vnitropolitický vývoj země, přinesl velké politické změny, spojené s nástupem totalitního komunistického režimu. Dosavadní hokejové hvězdy označil za buržoazní primadony. Národní mužstvo místo odletu do Londýna, kde se chystalo na obhajobu zlata, skončilo ve vězení. Týkalo se to i tří budějovických hráčů Jiřího Macelise, Antonína Španingera a Zlatka Červeného.

5.5.1 Změny v názvu a titul v nejvyšší soutěži

AC Stadion se proměnil na Sokol Stadion a v průběhu zimy 1949/1950 dostal název Závodní sokolská jednota Obchodní domy České Budějovice (ZSJ OD České Budějovice). Do sezony 1950/1951 mužstvo vstoupilo, po převzetí jihočeského zimního stadionu Sdruženými komunálními podniky města, pod novým názvem SKP České Budějovice.¹³⁸ Jihočeské mužstvo, které se zakládalo na dobré partě, si jednobodovým náskokem před pronásledovateli z Vítkovic a Králova Pole zajistilo první titul v historii nejvyšší soutěže. Rozhodlo o tom poslední utkání s Bratislavou, které bylo současně zařazeno do turnaje o Pohár míru. Vítězové se rozešli do svých domov bez oslav, nebyla pořizena společná fotka a většina hráčů ani nespátřila vybojovanou trofej.¹³⁹ Českobudějovičtí jsou v seznamu šampiónů nejvyšší soutěže zapsáni pod poněkud zvláštním názvem – jako Závodní sokolská jednota sdružené komunální podniky a jihočeské národní výbory (ZSJ SKP JNV).¹⁴⁰

¹³⁸ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 65.

¹³⁹ Turek, P. (1990). *Knih o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 76.

¹⁴⁰ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 39.

5.5.2 Úpadek, požár a stavba nového stadionu

Výhoda v podobě vlastního umělého ledu se postupně smazávala. V roce 1951 fungoval již tucet zimních stadiónů po celé republice. Na výkony Slavoj, na který se klub přejmenoval v roce 1952, dolehla krize z důvodu stárnoucího mužstva. Stále složitější bylo sehnat dostatek finančních prostředků na samotnou činnost. Do popředí se dostaly týmy, o které pečovaly velké podniky. Slavoj spadl pod Dobrovolnou sportovní organizaci (DSO), která sdružovala svazy potravinářského průmyslu, místního hospodářství, státního obchodu, výkupu a spotřebních družstev.

Obrovskou ránu zasadil klubu rozsáhlý požár dřevěného zimního stadionu v Háječku dne 18. února 1957.¹⁴¹ Na plynových radiátorech se toho dne sušila mokrá výstroj ze zápasů. Kdosi je nastavil na maximální výkon a podle všech dostupných vodítek došlo k výbuchu, radiátor se převrátil a oheň vše spálil. Zpráva o neštěstí se šířila velmi rychle, vysílal ji dokonce i celostátní rozhlas. V důsledku toho klubu finančně a hmotně pomohly lidé ze všech koutů Československa a všechny týmy Slavoj nakonec dohrály své soutěže, převážně na cizích kluzištích. Další sezonu Slavoj zahájil na svém nově budovaném stadionu. Dřevo nahradil pevnější a odolnější beton.¹⁴²

Obrázek 24. Požár zimního stadionu v Českých Budějovicích 1957. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 64.

¹⁴¹ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

¹⁴² Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 80.

Budějovičtí se v tomto roce v nejvyšší soutěži zachránili po nečekané výhře 5:2 nad favorizovaným Chomutovem. Později však vyšlo najevo, že několik hráčů severočeského týmu toužilo spíše po penězích než bodech a na zápas si vsadilo. V nadcházející sezoně nasbíral Slavoj pouze jedenáct bodů a společně s brněnským Královým Polem, které skončilo za Jihočechy pouze díky horšímu skóre, ho poprvé v historii čekal sestup.¹⁴³

Mužstvo převzal Zlatko Červený, který dokázal hráče motivovat a účast ve druhé lize tak trvala pouze jeden rok. Sezону 1959/1960 mužstvo zakončilo vítězstvím ve finále obřího Spartakiádního turnaje 1960, kterého se zúčastnilo celkem 1 428 týmů.¹⁴⁴

Tím se však upadající výkonnost klubu zcela nevyřešila. Začátek nové sezony se jevil slibně, pak ale přišli četná zranění po zájezdu do Rakouska, Itálie a Jihočeši po návratu prohráli rozhodující boje. Nakonec skončili až na desátém místě. V ročníku 1961/1962 se zlepšení opět nedostavilo a Slavoj skončil znovu desátý, pouhé dva body od sestupu. V následující sezoně se znovu projevil generační problém. Mužstvo převzal Vlastimil Hajšman, ale ani ten nedokázal zabránit v pořadí druhému sestupu. Slavoj odehrál nejhorší ligovou sezonu v klubové historii, když získal pouhé čtyři body.¹⁴⁵

5.5.3 Změna na TJ Motor České Budějovice

Ke zlepšení situace nepomohly tresty ani personální změny, které zasáhly i ty nejvyšší pozice. Po další neúspěšné sezoně pod sebe 4. října 1965 převzal hokejisty národní podnik Motor, vyrábějící komponenty pro automobilový průmysl. Došlo ke změně názvu na Tělovýchovná jednota Motor České Budějovice (TJ Motor České Budějovice). V roce 1966 došlo k zastřešení zimního stadionu. Lepší výsledky se dostavily až v sezoně 1967/1968, kdy se Motor dokázal znovu vrátit do nejvyšší československé soutěže. Velký rozruch v týmu způsobil brněnský trenér Slavomír Bartoň, který snížil věkový průměr hráčů pod třiatdvacet let, zajistil téměř profesionální podmínky a přiměl hráče k většímu tréninkovému nasazení. Ani to však nestačilo k udržení týmu v elitní společnosti. Mladí hráči si na nejlepší hokej té doby teprve

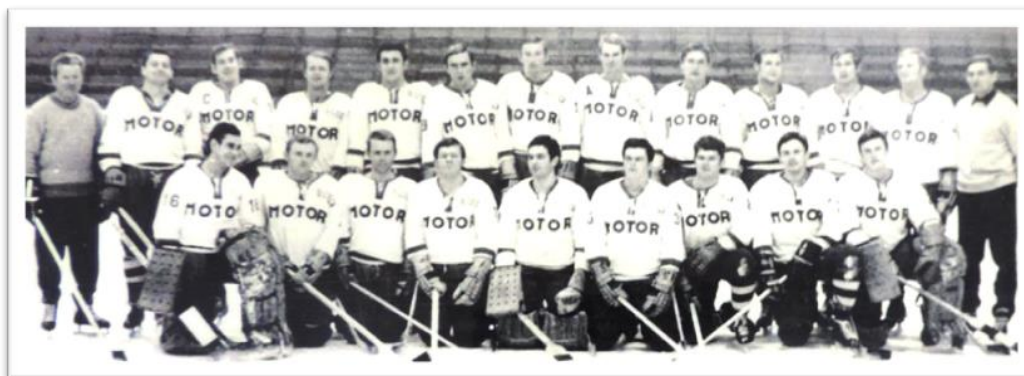
¹⁴³ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 66.

¹⁴⁴ *50 let českobudějovického hokeje*. (1978). České Budějovice: TJ Motor, s. 15.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 16.

zvykali a se ztrátou jedenácti bodů na předposlední Zlín v roce 1969 sestoupili do druhé ligy.¹⁴⁶

Trenér Bartoň z vlastní vůle opustil střídačku Motoru. Jeho nástupcem se stal Vlastimil Hajšman s asistentem Leopoldem Vávrou. Do týmu přišel brankář Vladimír Plánička, mladý bek Miroslav Dvořák a později s k mužstvu připojil talentovaný forward Jaroslav Pouzar. Naopak z týmu odešel nově zvolený kapitán Josef Cvach, který v roce 1969 odešel do zahraničí. Motor přemohl všechny své kvalifikační protivníky a znovu slavil návrat do nejvyšší soutěže. V tomto případě na dalších dvacet let.¹⁴⁷

Obrázek 25. Motor se vrací mezi elitu (zleva stojí: trenér Vávra, J. Šembera, J. Pártl, V. Mařík, J. Pouzar, M. Dvořák, P. Podlaha, F. Neumaier, J. Klabouch, F. Vápeník, K. Pražák, J. Helmich a trenér Hajšman, klečí: J. Čermák, St. Rob, L. Papoušek, F. Hovora, V. Plánička, J. Květoň, B. Ťoupal, J. Zeman aj. Dušek. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 99.

Již srpnové přípravné zápasy v roce 1970 navštěvovaly mnohatisícové návštěvy. Velký zájem vzbudil mezinárodní turnaj Zlatý klas, který se konal vždy na úvod sezony po dalších dvacet let. Významnými oporami týmu se v sedmdesátých letech stali Miroslav Dvořák, Jaroslav Pouzar, Jiří Lála a Vladimír Caldř. Na lavičce jihočeského týmu se vystříдалo několik trenérů (Luděk Bukač, Vlastimil Sýkora, Slavomír Bartoň a Ladislav Pejcha), kteří hráčský kádr přepracovali do takové podoby, že se z bojů o záchranu staly boje o přední příčky. Největším úspěchem tohoto období bylo páté místo v ligové sezoně 1976/1977. V těchto letech se dvojnásobnými mistry světa staly hráči Miroslav Dvořák a Jaroslav Pouzar, kteří si později vytvořili skvělou pověst v zámořské NHL.¹⁴⁸

¹⁴⁶ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

¹⁴⁷ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 107.

¹⁴⁸ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

Obrázek 26. Opory týmu TJ Motor Miroslav Dvořák, Jiří Lála a Jaroslav Pouzar. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 118.

V prosinci roku 1979 byl zahájen provoz druhé ledové plochy na českobudějovickém ledním stadionu. Nový led začal sloužit k výchově sportovní mládeže a snížil zatížení ligového ledu. Motor obsadil v sezoně 1978/1979 devátou příčku, v následující sezoně příčku osmou. Následovala generační obměna hráčů, o kterou se zapříčinila dvojice nových trenérů – Karel Pražák a Petr Podlaha.¹⁴⁹ Budějovice byly považovány za outsidersa, avšak mužstvo si od prvního zápasu vedlo na výbornou a soutěžili o první místo s Vítkovicemi. V brance nastupoval Ladislav Gula, v obraně vedle Miroslava Dvořáka zářil František Joun s Petrem Míškem a Ladislavem Koldou. V útoku hráli například Jaroslav Pouzar, František Čech, Václav Mařík, Vladimír Caldr, Jaroslav Korbela a Norbert Král. Také několik dalších hráčů se díky svým výkonům dostalo i na světový šampionát do Göteborgu.¹⁵⁰ Ligové tabulce po dlouhou dobu Motor kraloval, ale po porážce v Kladně je tým z Vítkovic přestihl a stíhací jízda v závěrečných čtyřech kolech už byla marná. O titulu rozhodlo především nové pravidlo, které souviselo s rušením nerozhodných výsledků.

V následující sezoně mužstvo obsadilo šestou příčku, v ročníku 1982/1983 následovalo čtvrté místo a poté dvakrát za sebou pátá příčka. Play off, které bylo zavedeno v roce 1985, zastihlo budějovické mužstvo v útlumu. Motor obsadil jedenáctou příčku, následně dosáhl pouze na osmé místo.¹⁵¹ Ligové tabulce ročníku

¹⁴⁹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 115.

¹⁵⁰ Turek, P. (1990). *Knih o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 127.

¹⁵¹ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

1987/1988 Motor vévodil díky lepšímu skóre před Košicemi. Trenérská dvojice Karel Pražák s Václavem Maříkem mužstvo vtáhla opět na špičku, avšak v nepravý okamžik se dostavila krize a tým vypadl na startu play off s Kladnem.¹⁵²

V roce 1989 přišla změna v odměňování vrcholových sportovců. Hokejisté domácí nejvyšší soutěže přešli do kategorie profesionálů. Na tuto změnu nebyl hokejový tým z Českých Budějovic připraven.¹⁵³ V důsledku častých odchodů nejlepších hráčů čekal mužstvo v sezoně 1990/1991 dokonce sestup z nejvyšší soutěže. Motor se nacházel ve značných finančních potížích, avšak vedení dokázalo sezonu 1991/1992 finančně pokrýt, a to především díky částkám, které klub získal z prodeje některých hráčů a podpoře ze strany podniku Motor nebo firem Henkel a Pallas.¹⁵⁴ Mužstvo skončilo v České národní hokejové lize na prvním místě, ačkoliv celou sezonu provázela komorní atmosféra. Zaznamenána byla nejnižší návštěvnosti od vybudování nového zimního stadionu. Po roce se budějovický klub opět vrátil do nejvyšší soutěže.¹⁵⁵

5.5.4 Změna na HC České Budějovice

Před zahájením hokejové sezony 1992/1993 došlo v klubu k velkým změnám. Stávající vedení vystřídala dvojice bývalých vynikajících hokejistů Karel Pražák a Jaroslav Pouzar. Éra Motoru se uzavřela změnou názvu na HC České Budějovice. Došlo i na změnu klubových barev a znaku. Řízení klubu se chopil devítičlenný výbor v čele s prezidentem Jaroslavem Pouzarem, který byl schválen valnou hromadou.

V první sezoně pod novým názvem klub atakoval přední příčky, ale následkem několika porážek v závěru skončil na devátém místě.¹⁵⁶ Z většího úspěchu se mužstvo radovalo v sezoně 1994/1995, kdy se umístilo na třetím místě v Extralize ledního hokeje.¹⁵⁷ V následujícím ročníku mužstvo vybojovalo čtvrtou pozici, když v zápase o bronz nestačilo na pražskou Spartu.

Novinkou sezony 1996/1997 byla Evropská liga. Ta ale fungovala pouhé čtyři roky. Klubům nabízela zajímavé zápasy s atraktivními zahraničními soupeři doprovázené dobrodružnými leteckými přesuny. V nejvyšší soutěži vypadlo mužstvo ve

¹⁵² Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 87.

¹⁵³ Tamtéž, s. 88.

¹⁵⁴ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 143.

¹⁵⁵ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 92.

¹⁵⁶ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 94.

¹⁵⁷ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 155.

čtvrtfinále opět s pražskou Spartou. Radost do budějovického mužstva přinesl zisk prvního místa na mistrovství světa, kterého se zúčastnili hráči Raděk Bělohav, Roman Turek a Stanislav Neckář.¹⁵⁸

Sezonu 1997/1998 opět ovlivnily finanční problémy. Mužstvu se nepodařilo proniknout do play off, následkem čehož prezidentské křeslo opustil Jaroslav Pouzar. Neutěšenou ekonomickou situaci z roku 1998, se podařilo do začátku další sezony eliminovat. V klubu byly nastaveny velmi skromné podmínky, ale i přesto se tým umístil na pátém místě základní části a ve čtvrtfinále play off nedokázali porazit Spartu. V poslední sezoně minulého století mužstvo dosáhlo na šestou pozici a ve čtvrtfinále play off tentokrát nestačilo na Vsetín.

Ročník 2000/2001 zakončili budějovičtí hokejisté na jedenáctém místě, avšak do nového tisíciletí vykročili vítězstvím v prvním ročníku Zepter Cupu, který byl považován za Český pohár. Dvanáctou pozici z extraligy 2001/2002 odčinili hráči šestým místem, sezona 2004/2005 byla sestupová. Vedle toho se ekonomická situace trvale nelepšila. Ovlivnila ji rekonstrukce stadionu probíhající v letech 2000–2002, kvůli které získal nové pojmenování Budvar aréna. Pro nově opravený stánek byly devastující zejména povodně v roce 2002.

Po sestupu se zcela proměnila struktura klubu, nastalo několik změn ve vedení a tým začal trénovat Josef Jandač. V rámci probíhající výluky NHL tým posílil Roman Turek, Radek Martínek, Stanislav Neckář, Andrew Ference, Radek Dvořák či Václav Prospal. Návrat do nejvyšší soutěže byl díky zámožským posilám okamžitý. Ve dvou následujících sezonách získalo mužstvo dvě čtvrtá místa.¹⁵⁹

5.5.5 Změna na HC Mountfield

Na začátku léta 2006 byla uzavřena pětiletá dohoda s výrobcem zahradní techniky a klub byl přejmenován a HC Mountfield. Změna s sebou přinesla vymazání několikaletých finančních ztrát a navýšení celkového rozpočtu. Mládež však zůstala nadále pod občanským sdružením HC České Budějovice.¹⁶⁰

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 157.

¹⁵⁹ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

¹⁶⁰ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 120.

Období Mountfieldu trvalo sedm let. Rychlý úspěch v podobě extraligové medaile sliboval úspěšnou budoucnost klubu. Z jedenáctého místa v sezoně 2008/2009 se mužstvo postupně umístilo na devátém, sedmém, šestém, a nakonec opět na devátém místě. Vlastník záhy nenašel společnou řeč s politickými zástupci města ohledně podpory profesionálního hokeje v Českých Budějovicích. Následně se rozhodl převést extraligovou licenci, včetně všech smlouvou vázaných hráčů i veškerého vybavení, do Hradce Králové.

Obrázek 27. Znak bývalého klubu HC Mountfield České Budějovice. Fotografie převzata z <https://sport.aktualne.cz/logo-hc-mountfield-ceske-budejovice/r~64656512aaf411e192d2002590604f2e/r~8ef1fc367f5711e29d4d0025900fea04/>

5.5.6 Vzkříšení Motoru a postup do extraligy

Do záchrany klubu a získání licence pro 1. ligu se ochotně pustilo několik osob. Stanislav Bednařík, Radek Bělohav, Aleš Kotalík, Petr Sailer a Roman Turek převzali pronájem Budvar arény a po ročním jednání se jim podařilo vzkříšený Motor spojit s mládeží HC České Budějovice. Svůj název klub změnil opět v roce 2013 na České energetické závody Motor České Budějovice (ČEZ Motor České Budějovice). Zmíněné události rozpoutali obrovskou vlnu divácké solidarity v jihočeské metropoli. Do roku 2018 se u mužstva vystřídalo několik trenérů, kteří se společně s hráči snažili přivést klub zpět do nejvyšší soutěže v České republice, avšak neúspěšně.¹⁶¹

Klub se postupu dočkal až pod vedením trenéra Václava Prospala v roce 2020. Play off nemohlo být kvůli nemoci Covid-19 dohráno a díky usnesení výkonného výboru hokejového svazu jako postupujícího z 1. ligy určilo vítěze základní části. Tím se

¹⁶¹ Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

s náskokem 44 bodů stal právě Motor České Budějovice. Klub do nejvyšší hokejové soutěže v sezoně 2020/2021 vstoupil pod novým názvem – HC Madeta Motor České Budějovice.¹⁶²

Obrázek 28. Fanoušci ČEZ Motor České Budějovice na ledové ploše Budvar arény. Fotografie převzata z <https://www.hcmotor.cz/clanek.asp?id=7440>

¹⁶² Kortus, P. (12. března 2020). *Motor postupuje do extraligy*. Načteno z Táborský deník: https://taborsky.denik.cz/hokej_region/play-off-prvni-chance-ligy-se-dohravat-nebude-motor-postupuje-do-extraligy-20200312.html

6 Biografie a hlavní milníky sportovní kariéry Radka Āoupala

Radek Āoupal, jedna z výrazných postav Āeskobudějovického hokeje 80. a 90. let 20. století, se narodil dne 16. srpna 1966 v Písku. Vyrůstal v rodině, pro kterou byl sport velmi významný. Jeho otec Bohumír Āoupal zasvětil svůj život lednímu hokeji. Jaké je ho hrát, okusil Radek Āoupal poprvé v milevském hokejovém klubu. Do prvoligových Āeských Budějovic přestoupil jako dorostenec a již v šestnácti letech nastupoval do zápasů prvního mužstva Motoru. Hned ve své premiérové sezoně 1982/1983 dokázal vstřelit branku Slovanu Bratislava. V roce 1984 se zúčastnil ME juniorů, na kterém s reprezentačním výběrem získal stříbrnou medaili.

V dalších ročnících Radku Āoupalovi narůstal počet jeho odehraných zápasů a s nimi se zlepřovala i střelecká bilance. Ve dvaceti letech se stal nejlepřím střeľcem Motoru. V roce 1989 dokonce předstihl o dvě branky tehdejšího skvělého střeľce Jiřého Lálu. Po absolvování pedagogické fakulty na Jihočeské univerzitě v Āeských Budějovicích narukoval na základní vojenskou službu do Trenčína, kde začal působit v místním klubu Armádní středisko vrcholového sportu Dukla Trenčín (ASVř Dukla Trenčín). Po hokejové stránce zažil velmi úspěřné období, kdy dosáhl na dvaosmdesát kanadských bodů a s jeho šedesáti asistencemi se v sezoně 1990/1991 stal ligovým rekordmanem v počtu gólových přihrávek.

Svůj první zápas v dospělé reprezentaci odehrál dne 17. prosince 1989 proti řvédsku v rámci Ceny Izvjestijí, které se konalo v Moskvě. Na témže turnaji se dočkal i prvního přesného zásahu v zápase se Sovětským Svazem. Hrál na dvou světových řampionátech, kdy v Německu v roce 1993 získal bronzovou medaili. Byl rovněř součástí českého výběru na ZOH v Albertville v roce 1992, kde mužstvo dosáhl na bronzové medaile a stal se také součástí reprezentačního výběru na ZOH v norském Lillhehammeru o dva roky později.

Na počátku devadesátých let přestoupil na dva roky do finského hokejového klubu sídlícího v Hämeenlinně. S ním se v letech 1991–1993 umístil na druhém místě. V roce 1994 se, s výjimkou půlročního přestupu do německého klubu Star Bulls Rosenheim, definitivně vrátil do metropole Jižních Āech. Během šesti let dosáhl hned čtyřikrát na nejlepří klubové kanadské bodování, byl dlouholetým kapitánem mužstva a čtyřikrát dovedl Āeské Budějovice do vyřazovacích bojů. V sezoně 1997/1998 se stal nejlepřím

nahrávačem tehdejší Staropramen extraligy. V roce 2000 nastoupil ke svému poslednímu ligovému zápasu v rámci play off se Vsetínem. Pro další sezonu s ním klub neprodloužil smlouvu a svou bohatou hokejovou kariéru zakončil v rakouském Kapfenbergu.

Několik let po konci kariéry se Āoupal hokejovému svĕtu vyhýbal, ale v sezonĕ 2003/2004 obdržel nabídku od tehdejšího manažera HC České Budĕjovice, aby převzal tým jako trenér a zabránil pádu do nižší soutĕže. Po složité baráži s Jihlavou se však klubu sestup nevyhnul. Rok ještĕ působil jako trenér u Āeskobudĕjovické juniorky. Po konci ročníku 2005/2006 z hokeje nadobro odešel.¹⁶³

V roce 2008 byl v rámci oslav osmdesáti let od založení původního AC Stadion zařazen do hvĕzdnĕ sestavy Āeskobudĕjovického klubu všech dob.¹⁶⁴

6.1 Začátek hokejové kariéry v Českých Budĕjovicích

Přestup Radka Āoupala do Českých Budĕjovic, které byly spádovou oblastí pro hokejové talenty z jihoĀeských hokejových klubů, se nerodil vřbec snadno. Po jeho doporučení z Milevska a absolvování turnaje v Bratislavĕ s mladším dorostem Motoru České Budĕjovice, který byl pro Radka Āoupala jakýmsi výkonnostním testem, byl pro přestup nakonec vybrán. Výchovné, které se v té době pohybovalo okolo 80 000 Kčs, bylo ekonomicky nerentabilní a klub nebyl ochoten takovou částku zaplatit. Radkovi bylo nabídnuto, aby strávil jeden rok v tréninkovém středisku mládeže v Táboře, což ale odmítl. Po určitém nátlaku zůstal ještĕ jeden rok ve svĕm prvním hokejovém klubu v Milevsku.

Jeho přestup se uskutečnil v roce 1982. Vymĕněn byl za Václava Maříka, který se i díky příchodu dalším mladým hráčům nevešel do Āeskobudĕjovického mužstva. Do nového klubu nastoupil během letní přípravy. Tréninkový proces v Milevsku a Českých Budĕjovicích se velmi lišil. Pro Radka bylo například velmi obtížné zvednout během úvodních fyzických testů samotnou vzpĕračskou tyč se závaží. Vše sice vynahradil během, ale nedostatky se ukázaly i po přechodu na ledovou plochu. Špatnou střelbu a bruslení dokázal díky trenérům, kteří s ním jezdili po kruhu a učili ho překládat,

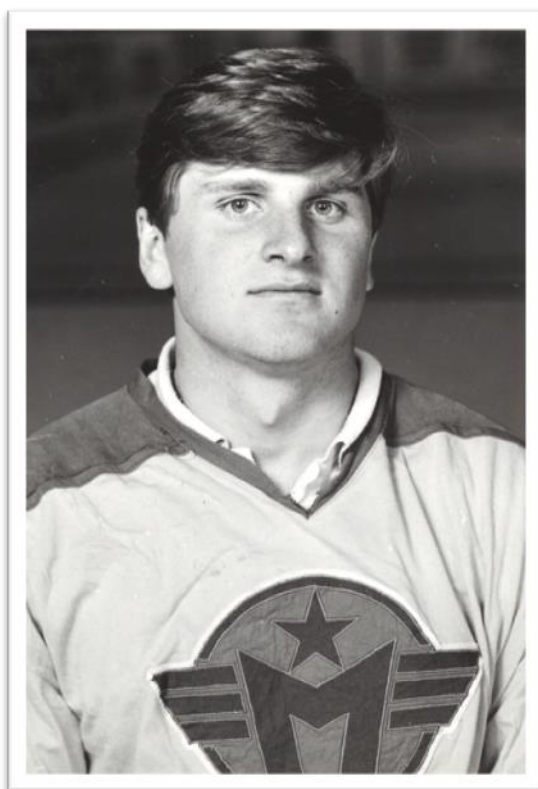
¹⁶³ *Výjimeční hráči.* (nedatováno). Získáno 15. března 2020 z <https://www.hcmotor.cz/zobraz.asp?t=vyjimecni-hraci-toupal>

¹⁶⁴ Lhota, L. (2018). *Āeskobudĕjovické zlato, stříbro, bronz.* České Budĕjovice: eSports.cz, s. 125.

poopravit. Vynikal ale herním cítěním a myšlením. Kvůli jeho přihrávkám na branky s ním chtěli nastupovat i starší hráči týmu.

Během prvního roku v mládežnickém mužstvu Českých Budějovic dokázal vsítit deset branek a na dvacet pět přihrát. Pro nováčka v týmu bylo takové bodové konto velkým úspěchem. Svou pozici v novém týmu si upevnil velmi rychle. Během Vánoc roku 1982 poprvé nahlédl do kabiny A mužstva. Do ní jej přivedl tehdejší trenér Karel Pražák. V pouhých šestnácti letech si začal zvykat na rytmus dospělého hokeje, stravu a na nový tréninkový proces. Mezi vánočními svátky odehrál svůj první přátelský zápas s Duklou Jihlava (1:0) a uvedl se přihrávkou na vítěznou branku.¹⁶⁵

Radek Ťoupal se v závěru ligy ukázal i v několika soutěžních zápasech. V utkání s Bratislavou, které bylo hráno v Českých Budějovicích a Motor v něm zvítězil 9:2, vstřelil svůj první ligový gól. V tisku se o tomto utkání hovořilo jako o zápase, který: „*byl hrán oboustranně rychle a zdobily jej výborné individuální výkony mladých domácích hráčů.*“¹⁶⁶ Myšlen byl pochopitelně také Radek Ťoupal.

Obrázek 29. Radek Ťoupal vyfotografován během svých začátků v dospělém hokeji. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

¹⁶⁵ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

¹⁶⁶ Rudé právo, 9. 3. 1983, roč. 62–63, č. 57, s. 8.

6.1.1 Sezona 1983/1984

Mužstvo ligového Motoru se do začátku další sezony příliš nezměnilo. Pro Radka Ťoupala pokračoval další boj o místo v sestavě prvního mužstva.¹⁶⁷

Během sezony se spolu s juniorskou reprezentací Československé socialistické republiky (ČSSR) do 18 let se vydal na patnácti denní cestu do Kanady, kde měla proběhnout příprava na dubnové ME. V rámci pobytu mužstvo čekalo dvanáct zápasů v Edmontonu, Vancouveru, Camrose a dalších městech hokejové kolébky. Kádr byl již před odletem prakticky dobudován.¹⁶⁸ Radek Ťoupal se podílel na osmi vítězstvích, jedné remíze, dvou porážkách a v zápasech přispěl sedmi góly. Velkým zážitkem se stal samotný let přes Amsterdam do Edmontonu obřím letadlem a bydlení v rodinách místních hokejových příznivců. Na toulkách Kanadou si Radek vedle hokeje vyzkoušel i jízdu na sněžných skútrech, obdivoval několik přírodních rezervací, národní parky a podíval se na pobřeží Pacifiku. Velkým zážitkem byla návštěva kabiny týmu Vancouver Canucks a sledování zápasu Edmontonu Oilers s Minnesotou na televizní obrazovce. Se svými spoluhráči se shodl na tom, že: *„veškerá píle a obětavost hokeji stála za to, že člověk může stát na ledě v dresu reprezentace a slyšet tóny státní hymny.“*¹⁶⁹ Z následně uskutečněného Mistrovství Evropy juniorů v ledním hokeji, které se konalo od 7. do 13. 4. 1984 v Německé spolkové republice (NSR), si mužstvo ČSSR s Radkem Ťoupalem přivezlo stříbrné medaile.¹⁷⁰

V závěru sezony se s českobudějovickým starším dorostem také účastnil turnaje pěti nejlepších mužstev ČSSR, který se konal v Příbrami. Tým skončil druhý za Olomoucí. Ze vzájemných zápasů všech pěti mužstev (Banská Bystrica, Bratislava, Ústí nad Labem, Olomouc, Motor) byla vytvořena zvláštní tabulka, ve které díky výsledku Motor – Olomouc 4:2 skončili první Jihočeši a získali tak titul mistrů ČSSR.¹⁷¹

6.1.2 Sezona 1984/1985

V následující sezoně se Radek Ťoupal přesunul k prvnímu mužstvu natrvalo. To však nebylo vůbec jednoduché vzhledem k tomu, že byl odvolán trenér Karel Pražák.¹⁷²

¹⁶⁷ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 122.

¹⁶⁸ Rudé právo, 28. 12. 1983, roč. 63–64, č. 306, s. 8.

¹⁶⁹ Jihočeská pravda, 20. 1. 1984, roč. 40, č. 17, s. 6.

¹⁷⁰ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 134.

¹⁷¹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 124.

¹⁷² Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

V průběhu celé sezony dokázal v dresu prvního týmu vstřelit osm ligových gólů.¹⁷³ Jednu branku zaznamenal během přípravného utkání, hraného na zájezdu ve Francii v zápase v Briancon (10:8).¹⁷⁴

První kanadský bod sezony získal Radek Āoupal po gólové přihrávce v ligovém zápase s Litvínovem (7:3).¹⁷⁵ Další a rozhodující branku utkání připravil Čechovi perfektním uvolněním v utkání se Spartou (2:3).¹⁷⁶ Stejně tomu bylo s Vítkovicemi (4:0): „V úvodu utkání vybojoval zdánlivě ztracený kotouč, nahrál Hejnovi a ten dostal Motor do vedení.“¹⁷⁷

Gólově se Radek Āoupal prosadil proti Bratislavě (4:1), když dokázal zakončit pěknou spoluprací celé řady a vstřelit druhou branku týmu.¹⁷⁸ Další, a to vyrovnávací branku, přidal v zápase v Košicích (3:3) po přihrávce Krále.¹⁷⁹ V prvním novoročním střetnutí s Litvínovem (3:2) dokázal na jednu branku nahrát.¹⁸⁰ V následujících dvou zápasech s Brnem (4:2)¹⁸¹ a Pardubicemi (3:3)¹⁸² opět po jedné brance skórovat. Dvěma brankami se blýskl v zápase se Spartou (5:1)¹⁸³ a díky spoluprací s Hejnou a Suchánkem se opět prosadil proti Plzni (3:5).¹⁸⁴ Jednou asistencí dopomohl k vítězství Českých Budějovic v zápasech s Trenčínem (5:0)¹⁸⁵ a Brnem (2:1).¹⁸⁶ Svou poslední branku ve zmíněné sezoně Radek Āoupal dokázal vstřelit v zápase s Pardubicemi (7:9). V utkání přidal ještě jednu brankovou asistenci.¹⁸⁷

Celý ročník skončil dle očekávání nového trenéra Václava Červeného, ačkoliv si posteskl nad ztracenou možností lepšího umístění. Ve svém hodnocení poukázal i na Radka Āoupala: „...stabilní místo si vybojoval mladý Āoupal.“¹⁸⁸

¹⁷³ Deník Jihočeská pravda, 8. 4. 1992, roč. 2, č. 84, s. 16.

¹⁷⁴ Jihočeská pravda, 14. 8. 1984, roč. 40, č. 191, s. 8.

¹⁷⁵ Jihočeská pravda, 26. 9. 1984, roč. 40, č. 228, s. 8.

¹⁷⁶ Jihočeská pravda, 6. 10. 1984, roč. 40, č. 237, s. 8.

¹⁷⁷ Jihočeská pravda, 13. 10. 1984, roč. 40, č. 243, s. 8.

¹⁷⁸ Jihočeská pravda, 20. 10. 1984, roč. 40, č. 249, s. 8.

¹⁷⁹ Jihočeská pravda, 21. 11. 1984, roč. 40, č. 276, s. 8.

¹⁸⁰ Jihočeská pravda, 5. 1. 1985, roč. 41, č. 4, s. 8.

¹⁸¹ Jihočeská pravda, 7. 1. 1985, roč. 41, č. 5, s. 6.

¹⁸² Jihočeská pravda, 9. 1. 1985, roč. 41, č. 7, s. 8.

¹⁸³ Jihočeská pravda, 12. 1. 1985, roč. 41, č. 10, s. 8.

¹⁸⁴ Jihočeská pravda, 26. 1. 1985, roč. 41, č. 22, s. 8.

¹⁸⁵ Jihočeská pravda, 6. 2. 1985, roč. 41, č. 31, s. 8.

¹⁸⁶ Jihočeská pravda, 13. 2. 1985, roč. 41, č. 37, s. 8.

¹⁸⁷ Jihočeská pravda, 20. 2. 1985, roč. 41, č. 43, s. 8.

¹⁸⁸ Jihočeská pravda, 20. 3. 1985, roč. 41, č. 67, s. 8.

V sezoně 1984/1985 se Radek Ťoupal objevoval v reprezentaci do 20 let a nakoukl i do dospělé reprezentace, i když se jednalo jen o zápas reprezentačního B týmu.¹⁸⁹

Obrázek 30. Radek Ťoupal (horní řada, čtvrtý zleva) na týmové fotografii ze sezony 1984/1985. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

6.1.3 Sezona 1985/1986

Premiérový zápas Českých Budějovic na domácím ledě v sezoně 1985/1986, který byl hrán v rámci letní přípravy s Litvínovem (7:2), odstartoval Radek Ťoupal třemi brankami.¹⁹⁰

V prvním zápase ligové sezony 1985/1986 s Plzní (4:3) Radek Ťoupal zaznamenal gólovou nahrávku ve vlastním oslabení.¹⁹¹ Sám se prosadil v zápase s Košicemi (3:7) během hry pěti proti třem:¹⁹² „*Jediná branka Motoru v zápase s Bratislavou (1:1), jehož autorem byl po Caldrově přihrávce nejlepší útočník zápasu Radek Ťoupal.*“¹⁹³ V zápase s Brnem (8:4), který měl velmi dobrou úroveň, se trefil dvakrát – poprvé při prvním útoku mužstva, podruhé v samotném konci druhého

¹⁸⁹ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 126.

¹⁹⁰ Jihočeská pravda, 10. 8. 1985, roč. 41, č. 187, s. 8.

¹⁹¹ Jihočeská pravda, 25. 9. 1985, roč. 41, č. 226, s. 8.

¹⁹² Jihočeská pravda, 2. 10. 1985, roč. 41, č. 232, s. 8.

¹⁹³ Jihočeská pravda, 9. 10. 1985, roč. 41, č. 238, s. 8.

dějství.¹⁹⁴ V následujícím zápase se Spartou (3:4) přihrál na druhou branku šest minut před koncem utkání.¹⁹⁵

Proti Pardubicím (3:2) dostal svůj tým do vedení po šikovném objetí soupeřovy branky.¹⁹⁶ Stejně tomu bylo i v zápase s Litvínovem (3:6). Dokázal vstřelit dvě branky, obě po přihrávkách Caldra.¹⁹⁷ Vysoké skóre v utkání s Litvínovem (6:3) uzavřel v závěru zápasu.¹⁹⁸ Těsně před koncem první třetiny v Plzni (9:5) dal Ťoupal signál k nevídané čtvrt hodině, během které českobudějovičtí strhli utkání na svou stranu.¹⁹⁹ V pikantním utkání s Jihlavou (5:1) vsítil druhý gól Motoru po velkém sólu.²⁰⁰

V zápase velkých promarněných šancí s Kladnem (2:3) asistoval při jedné brance.²⁰¹ K nejdůležitějším momentům v zápase s Litvínovem (4:1) patřil Ťoupalův gól, ke kterému přidal ještě jednu brankovou přihrávku.²⁰² Jedním gólem se rozloučil s rokem 1985 v utkání s Kladnem (7:2). Tisk se k tomu utkání vyjádřil takto: *„Pěkný a cenný úspěch ovšem netřeba vidět zase příliš růžovými brýlemi: s výjimkou Knotkovy formace a akcí dvojice Caldř – Ťoupal toho ostatní v dresu Motoru zase tolik nevyprodukovali...“*²⁰³

Během reprezentační přestávky byl Radek Ťoupal pozván na soustředění národního mužstva ČSSR do 20 let. Sloužilo jako příprava pro MS v Kanadě. Během tohoto soustředění se mužstvo utkalo dvakrát s výběrem SSSR (2:2 a 1:1):²⁰⁴ *„V odvetném utkání se o vyrovnávací branku v závěru postaral Ťoupal, jehož sólo zakončil Lubina.“*²⁰⁵ V úvodním utkání následného MS do 20 let s NSR vstřelil Radek Ťoupal tři branky a byl vyhlášen nejlepším hráčem vítězného týmu.²⁰⁶ Ve druhém zápase reprezentační výběr do 20 let prohrál s USA (2:5). Tak v tomto klání vstřelil

¹⁹⁴ Jihočeská pravda, 12. 10. 1985, roč. 41, č. 241, s. 8.

¹⁹⁵ Jihočeská pravda, 16. 10. 1985, roč. 41, č. 244, s. 8.

¹⁹⁶ Jihočeská pravda, 19. 10. 1985, roč. 41, č. 247, s. 8.

¹⁹⁷ Jihočeská pravda, 21. 10. 1985, roč. 41, č. 248, s. 5.

¹⁹⁸ Jihočeská pravda, 26. 10. 1985, roč. 41, č. 253, s. 8.

¹⁹⁹ Jihočeská pravda, 30. 10. 1985, roč. 41, č. 256, s. 8.

²⁰⁰ Jihočeská pravda, 2. 11. 1985, roč. 41, č. 259, s. 8.

²⁰¹ Jihočeská pravda, 9. 11. 1985, roč. 41, č. 265, s. 8.

²⁰² Jihočeská pravda, 2. 12. 1985, roč. 41, č. 284, s. 8.

²⁰³ Jihočeská pravda, 7. 12. 1985, roč. 41, č. 289, s. 8.

²⁰⁴ Jihočeská pravda, 11. 12. 1985, roč. 41, č. 292, s. 8.

²⁰⁵ Jihočeská pravda, 14. 12. 1985, roč. 41, č. 295, s. 8.

²⁰⁶ Jihočeská pravda, 28. 12. 1985, roč. 41, č. 305, s. 8.

Řoupal branku.²⁰⁷ Stejně tomu bylo i v zápase se Švýcarskem (7:2). Po dvou porážkách se Švédskem (2:3)²⁰⁸, SSSR (3:4),²⁰⁹ dvěma výhrami nad Finskem (2:0)²¹⁰ a vítězstvím nad Kanadou (5:3). Proti reprezentaci země javorového listu se Radek Řoupal blýskl velmi solidním výkonem a dvěma asistencemi. Náš mládežnický reprezentační výběr odcestoval z turnaje bez medaile.²¹¹ Radek Řoupal se umístil na 4.–6. místě v konečném hodnocení jednotlivců.²¹²

Svou vynikající formu si přenesl i do novoročních ligových klání. Z toho s Trenčínem (5:1) odešel s jednou vstřelenou brankou, kterou uzavřel skóre zápasu a dvěma asistencemi.²¹³ Další gólovou přihrávkou svým spoluhráčům vymyslel proti Jihlavě (2:4).²¹⁴ Přimo ze vzduchu tečoval Řoupal Ondrejcovu přihrávkou v utkání s Košicemi (4:5). V závěrečné části dal s Caldrovou asistencí ještě jednu branku.²¹⁵ Tečku za dramatickým večerem udělal v utkání s Kladnem (4:1).²¹⁶ Jeho přímočarou přihrávkou zúročil Král v šedesáté osmé sekundě zápasu se Zlínem (2:4).²¹⁷

V turnaji o udržení v nejvyšší hokejové soutěži si připsal jednu asistenci proti Kladnu (4:6),²¹⁸ jednu v odvetném utkání s Kladnem (4:2),²¹⁹ jednu branku a gólovou nahrávkou v Bratislavě (3:6),²²⁰ jednu branku z bezprostřední blízkosti s Kladnem (3:3)²²¹ a jednu asistenci a branku opět v zápase s Kladnem (8:2)²²²

Motor byl v této sezoně pověřen reprezentací ČSSR v zápase, který se odehrál v Jindřichově Hradci s Německem (5:3). Tým byl doplněn několika hráči z Dukly Jihlavy a Sparty: *„Domáci nezačali dobře, když inkasovali tři laciné branky. O konečném výsledku bylo fakticky rozhodnuto během šesti minut – mezi 24. a 30. min., kdy*

²⁰⁷ Jihočeská pravda, 30. 12. 1985, roč. 41, č. 306, s. 8.

²⁰⁸ Jihočeská pravda, 2. 1. 1986, roč. 42, č. 1, s. 6.

²⁰⁹ Jihočeská pravda, 3. 1. 1986, roč. 42, č. 2, s. 6.

²¹⁰ Jihočeská pravda, 4. 1. 1986, roč. 42, č. 3, s. 8.

²¹¹ Jihočeská pravda, 6. 1. 1986, roč. 42, č. 4, s. 6.

²¹² Jihočeská pravda, 10. 1. 1986, roč. 42, č. 8, s. 6.

²¹³ Jihočeská pravda, 13. 1. 1986, roč. 42, č. 10, s. 6.

²¹⁴ Jihočeská pravda, 18. 1. 1986, roč. 42, č. 15, s. 8.

²¹⁵ Jihočeská pravda, 25. 1. 1986, roč. 42, č. 21, s. 8.

²¹⁶ Jihočeská pravda, 1. 2. 1986, roč. 42, č. 27, s. 8.

²¹⁷ Jihočeská pravda, 3. 2. 1986, roč. 42, č. 28, s. 6.

²¹⁸ Jihočeská pravda, 12. 2. 1986, roč. 42, č. 36, s. 8.

²¹⁹ Jihočeská pravda, 5. 3. 1986, roč. 42, č. 54, s. 8.

²²⁰ Jihočeská pravda, 8. 3. 1986, roč. 42, č. 57, s. 12.

²²¹ Jihočeská pravda, 12. 3. 1986, roč. 42, č. 60, s. 8.

²²² Jihočeská pravda, 21. 3. 1986, roč. 42, č. 68, s. 6.

juniorský reprezentant Ťoupal třemi brankami zvrátil stav zápasu. Nejlepší řadou byl útok Ťoupal, Ondřejec a Božek.“²²³

Obrázek 31. Radek Ťoupal osamocený před hostujícím gólmanem v zápase s Kladnem v sezoně 1985/1986. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

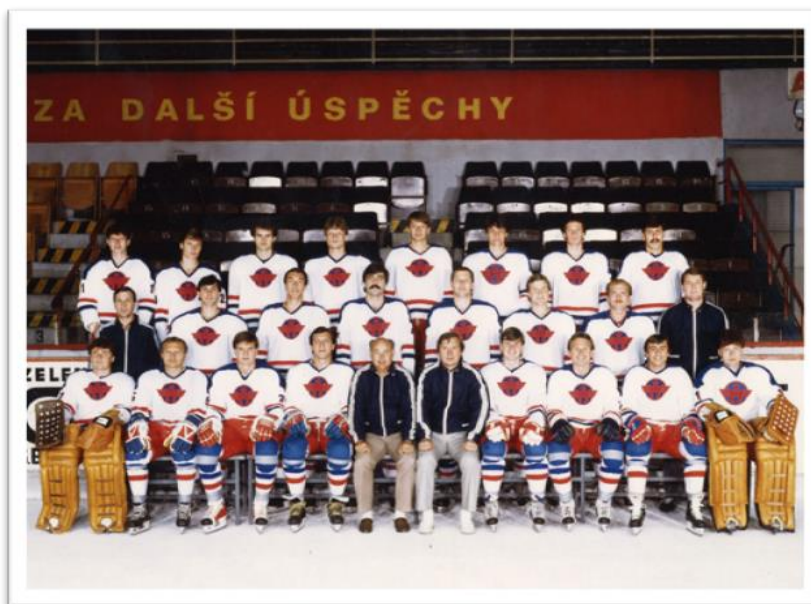
6.1.4 Sezona 1986/1987

Sezonu 1986/1987 zahájil Radek Ťoupal letní přípravou na rožnovských sportovištích s prvním týmem pod vedením Jana Šrámka. Kořistí Motoru se stal domácí turnaj Zlatý klas. V prvním utkání mužstvo remízovalo s Avtomobilistem Sverdlovsk 3:3 a překvapivě zvítězil nad áčkem ČSSR 6:4, kdy se třikrát dokázal trefit právě Radek Ťoupal.²²⁴ V celé sezoně Radek Ťoupal vstřelil šestnáct branek.²²⁵

²²³ Štít, 7. 3. 1986, roč. 14, č. 10, s. 8.

²²⁴ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 128.

²²⁵ Deník Jihočeská pravda, 8. 4. 1992, roč. 2, č. 84, s. 16.

Obrázek 32. Radek Ťoupal (spodní řada, čtvrtý z prava) na týmové fotografii ze sezony 1986/1987. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

První branku zaznamenal proti Jihlavě (2:5) poté, co mu kotouč omylem přenechal protihráč.²²⁶ Další přidal při vlastním oslabení s Litvínovem (3:4).²²⁷ Svůj tým dostal do vedení po pěkném sólu před koncem úvodní části v utkání s Plzní (4:1) a na jednu branku také přihrál.²²⁸ Jeden bod svému mužstvu zajistil svou brankou v zápase s Košicemi (2:2).²²⁹ V dalším střetnutí s Litvínovem (1:2) „českobudějovičtí hokejisté ještě sedm minut před koncem vedli. Branku vstřelil Radek Ťoupal hned po návratu z trestné lavice. Vítězství však udržet nedokázali.“²³⁰ V utkání s Vítkovicemi (5:2) na jednu branku nahrál.²³¹

Zápas s Bratislavou (5:3) začal tlakem Motoru a šancemi Korbely, Lály a Ťoupala. „Třetí jmenovaný dal také vedoucí gól, když v přesilovce tečoval Novákovu střelu. Dokázal přidat i druhou branku a na tříbrankový rozdíl zvyšoval po soupeřově chybě. Ze zápasu musel v polovině utkání kvůli zraněnému kolenu odstoupit, i tak se stal hlavním střelcem tohoto utkání.“²³² Ze vzduchu trefil brankovou pobídku spoluhráče s Pardubicemi (5:3) a svůj tým dostal do dvoubrankového vedení.²³³

²²⁶ Jihočeská pravda, 24. 9. 1986, roč. 42, č. 225, s. 8.

²²⁷ Jihočeská pravda, 6. 10. 1986, roč. 42, č. 235, s. 5.

²²⁸ Jihočeská pravda, 8. 10. 1986, roč. 42, č. 237, s. 8.

²²⁹ Jihočeská pravda, 8. 11. 1986, roč. 42, č. 264, s. 8.

²³⁰ Jihočeská pravda, 15. 11. 1986, roč. 42, č. 270, s. 8.

²³¹ Jihočeská pravda, 26. 11. 1986, roč. 42, č. 279, s. 8.

²³² Jihočeská pravda, 29. 11. 1986, roč. 42, č. 282, s. 8.

²³³ Jihočeská pravda, 14. 1. 1987, roč. 43, č. 10, s. 8.

V zápase s Trenčínem (3:0) zakončil Radek Ťoupal střelbu druhé třetiny gólem těsně před sirénou.²³⁴ Proti Vítkovicím (5:2) zaznamenal jednu brankovou přihrávku.²³⁵ V následné odvetě (8:4) se prosadil po spolupráci s Božkem.²³⁶

Ve dvou utkáních s Plzní (3:3 a 7:2) si Ťoupal připsal jednu asistenci v prvním utkání a hned tři branky ve druhém. Nejprve otevřel skóre celého utkání, druhou brankou uzavřel první třetinu a hned po zahájení druhé přidal svůj třetí gól. Utkání zhodnotil trenér Motoru takto: *„Poprvé po dlouhé době proběhl zápas zcela dle našich představ: s vědomím zajištěné účasti v elitní osmičce hrálo mužstvo uvolněně, dobře bruslilo, ze hry se vytratila křečovitost. Pochválit musím Ťoupalovu řadu, Koldu a Kočera.“*²³⁷

V zápasech play off se Motoru příliš nedařilo. Podlehl Dukle Jihlava (3:9 a 0:1), přesto Radek Ťoupal vstřelil jednu branku. Další přesný zásah přidal v utkání s Bratislavou (4:5, 5:4 a 2:3) v souboji o pátou příčku. V závěru bojů o konečné umístění Českých Budějovic byla zdatelná absence zraněných hráčů včetně Radka Ťoupala, který se zúčastnil zlaté univerziády ve Vysokých Tatrách.

Během sezony byl o Jihočechy zájem, do reprezentačního B týmu byli vybráni Ladislav Gula, Karel Soudek a Radek Ťoupal. Šlo o utkání, která se odehrála v Polsku, k turnaji Morava ve Znojmě a turnaji v Petrohradu. Soudek a Ťoupal ještě odcestovali na Aljašský pohár.²³⁸

²³⁴ Jihočeská pravda, 24. 1. 1987, roč. 43, č. 19, s. 8.

²³⁵ Jihočeská pravda, 28. 1. 1987, roč. 43, č. 22, s. 8.

²³⁶ Jihočeská pravda, 31. 1. 1987, roč. 43, č. 25, s. 8.

²³⁷ Jihočeská pravda, 9. 2. 1987, roč. 43, č. 32, s. 6.

²³⁸ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 128.

Obrázek 33. Radek Ťoupal radující se z gólu v zápase s Brnem v sezoně 1986/1987. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

6.1.5 Sezona 1987/1988

Českobudějovický Motor zahájil přípravu na ledě koncem července. Během ní absolvoval turnaj v Písku, ve kterém zvítězil. Pochopitelně se zúčastnil i tradičního turnaje Zlatý klas. I v tomto turnaji se umístil na prvním místě.²³⁹ Radek Ťoupal v rámci těchto střetnutí vstřelil jednu branku.²⁴⁰

Premiéra ligové sezony 1987/1988 se Radku Ťoupalovi vydařila. V utkání s Kladnem (5:2) si připsal velmi důležitou čtvrtou branku a na jeden gól přihrál.²⁴¹ Stejně tomu bylo i proti Jihlavě (3:3), kdy Ťoupal minutu před koncem vyrovnal.²⁴² Po zranění ramene naskočil do utkání se Zlínem (2:0) a svému týmu pomohl jednou brankou v závěru zápasu.²⁴³ Další kanadský bod zaznamenal Ťoupal s Jihlavou (6:2) po přihrávce na jednu z branek.²⁴⁴ V prohraném utkání s Košicemi (2:6) zúročil Lálovu přihrávku ve vedoucí gól.²⁴⁵ V zápase s Trenčínem (4:1) měl Radek Ťoupal na hokejce přilepenou pořádnou porci smůly. Přesto se prosadil hned při první přesilové hře týmu a na jednu branku přihrál.²⁴⁶

²³⁹ Jihočeská pravda, 24. 8. 1987, roč. 43, č. 197, s. 6.

²⁴⁰ Jihočeská pravda, 29. 8. 1987, roč. 43, č. 202, s. 8.

²⁴¹ Jihočeská pravda, 23. 9. 1987, roč. 43, č. 223, s. 8.

²⁴² Jihočeská pravda, 30. 9. 1987, roč. 43, č. 229, s. 8.

²⁴³ Jihočeská pravda, 21. 10. 1987, roč. 43, č. 247, s. 8.

²⁴⁴ Jihočeská pravda, 14. 11. 1987, roč. 43, č. 268, s. 8.

²⁴⁵ Jihočeská pravda, 18. 11. 1987, roč. 43, č. 271, s. 8.

²⁴⁶ Jihočeská pravda, 21. 11. 1987, roč. 43, č. 274, s. 8.

Hattrickem se Radek Āoupal blýskl v důležitém zápase se Spartou (7:4). Prvních dvou branek docílil po chytrých kombinacích své pětky v rozmezí tří minut. Třetí branku vstřelil ve čtyřicáté páté vteřině druhé třetiny po ideální nahrávce od Lály. Spoluhráčům ještě jeden gól připravil.²⁴⁷

Nový rok 1998 odstartoval Radek Āoupal dvěma asistencemi a jedním přesným zásahem po ideální spolupráci s Horákem v zápase s Brnem (5:1). Proti Bratislavě (7:1) zvyšoval z přesilovky na dvoubrankové vedení.²⁴⁸ V následné odvetě (1:0) dal branku Caldř právě po jeho přihrávce.²⁴⁹ Následovala dlouhá reprezentační pauza, v níž si Āoupal vykloubil rameno a v několika závěrečných zápasech ligy Motoru chyběl.²⁵⁰

V sestavě Českých Budějovic se objevil až v play off hrané s Kladnem (5:6).²⁵¹ Ve druhém utkání (8:6) měl již ve druhé minutě velkou šanci. Branku však vsítit až v závěru úvodní třetiny a na jednu asistoval.²⁵² V dalším zápase (1:2) vyrovnal po Āoupalově přihrávce Bláha. Po dalším prohraném zápase (2:7)²⁵³ čekala českobudějovické mužstvo bitva o 5.–8. místo nejprve s Trenčínem (5:4, 7:2 a 7:1). V těchto utkáních si Āoupal připsal celkem čtyři přihrávky na branku a jednu dokázal vstřelit.²⁵⁴ S Pardubicemi (9:1, 7:5 a 6:2) si připsal tři branky a jednu gólovou asistenci.²⁵⁵

Reprezentační zápasové vytížení si Radek Āoupal udržel i v sezoně 1987/1988, kdy s B týmem odehrál zápas ve Švýcarsku a odjel na tradiční turnaj B týmů do tehdejšího Leningradu.²⁵⁶

²⁴⁷ Jihočeská pravda, 28. 11. 1987, roč. 43, č. 280, s. 8.

²⁴⁸ Jihočeská pravda, 11. 1. 1988, roč. 44, č. 7, s. 6.

²⁴⁹ Jihočeská pravda, 13. 1. 1988, roč. 44, č. 9, s. 8.

²⁵⁰ Jihočeská pravda, 4. 3. 1988, roč. 44, č. 53, s. 6.

²⁵¹ Jihočeská pravda, 30. 3. 1988, roč. 44, č. 75, s. 8.

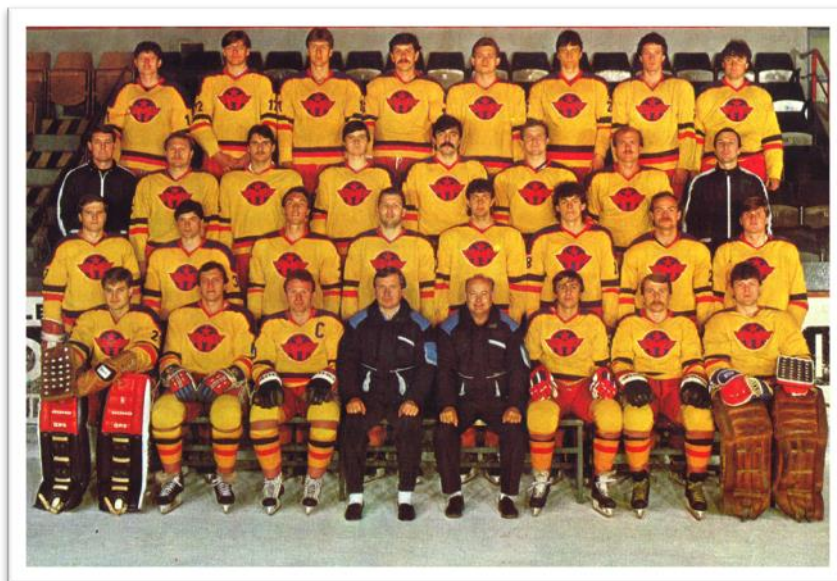
²⁵² Jihočeská pravda, 31. 3. 1988, roč. 44, č. 76, s. 8.

²⁵³ Jihočeská pravda, 5. 4. 1988, roč. 44, č. 79, s. 6.

²⁵⁴ Jihočeská pravda, 14. 4. 1988, roč. 44, č. 87, s. 8.

²⁵⁵ Jihočeská pravda, 25. 4. 1988, roč. 44, č. 96, s. 7.

²⁵⁶ Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, s. 144.

Obrázek 34. Radek Ťoupal (druhá řada, první z prava) na týmové fotografii ze sezony 1987/1988. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

6.1.6 Sezona 1988/1989

Budějovický tým skočil na led koncem července a v rámci přípravy na sezonu 1988/1989 se utkal s Pískem (6:2). Radek Ťoupal se uvedl jednou brankou²⁵⁷ a na turnaji o Zlatý klas, ve kterém Motor České Budějovice opět zvítězil, zaznamenal jednu branku a jednu gólovou přihrávku.²⁵⁸

První kanadský bod v tomto ročníku nejvyšší tuzemské hokejové soutěže si Ťoupal připsal na ledě mistrů z Košic (2:2): „Vystihl nepřesnou přihrávku košických zadáků na modré čáře a z velké vzdálenosti vystřelil. Kotouč proklouzl do branky s velkým štěstím.“ Další, a to čestnou branku, zaznamenal s Pardubicemi (1:5).²⁵⁹ V zápase s Jihlavou (2:4) si Radek Ťoupal vytvořil mnoho brankových příležitostí. Z jedné z nich vstřelil první branku týmu.²⁶⁰ První branku s Bratislavou (3:1) vstřelil Lála po Ťoupalově přihrávce z buly. Své role si hráči v závěru utkání vyměnili.²⁶¹ Jedenkrát Ťoupal asistoval v následném utkání s Trenčínem (5:1)²⁶² a dvakrát s Litvínovem (2:3).²⁶³ Další branku na své konto přidal se Spartou (4:2)²⁶⁴ a s Košicemi (2:2). Po vyražené střele Lály dorážel v pádu a právem byl Ťoupal vyhlášen hráčem utkání.²⁶⁵

²⁵⁷ Jihočeská pravda, 6. 8. 1988, roč. 44, č. 184, s. 8.

²⁵⁸ Jihočeská pravda, 20. 8. 1988, roč. 44, č. 196, s. 8.

²⁵⁹ Jihočeská pravda, 1. 10. 1988, roč. 44, č. 232, s. 8.

²⁶⁰ Jihočeská pravda, 8. 10. 1988, roč. 44, č. 238, s. 8.

²⁶¹ Jihočeská pravda, 12. 10. 1988, roč. 44, č. 241, s. 8.

²⁶² Jihočeská pravda, 15. 10. 1988, roč. 44, č. 244, s. 8.

²⁶³ Jihočeská pravda, 5. 11. 1988, roč. 44, č. 261, s. 8.

Po fraktuře prstu se vrátil do sestavy Českých Budějovic zápasem proti Plzni (5:1) a již ve dvacáté druhé sekundě dostal Āoupal své barvy do vedení.²⁶⁶ V odvetném duelu (4:6) tečoval nejprve Suchánkovu střelu od modré a přidal ještě čtvrtý gól Českých Budějovic.²⁶⁷ Dalšími dvěma brankami se prezentoval s Trenčínem (5:4).²⁶⁸

V novém roce 1999 se dokázal gólově prosadit v Pardubicích (2:3),²⁶⁹ následovali další dvě trefy s Kladnem (4:4) po šikovné přihrávce spoluhráče a únikem ve vlastním oslabení. Těmito trefami se gólově dotáhl na tehdejšího skvělého střelce Jiřího Lálu.²⁷⁰

V další bitvě s Kladnem (5:5) přidal Āoupal třetí branku svého mužstva.²⁷¹ Stejnou měrou přispěl do dvou utkání s Vítkovicemi (9:5²⁷² a 2:2)²⁷³ a do dvojzápasu se Spartou (2:1²⁷⁴ a 5:3).²⁷⁵

Play off se Českým Budějovicím nevydařilo. V prvním kole prohrály 1:3 na zápasy s Trenčínem.²⁷⁶ V následném střetnutí o konečné umístění s Plzní si českobudějovické mužstvo sice spravilo chuť (3:0 na zápasy).²⁷⁷ Nakonec se ale umístilo na šestém místě za Jihlavou (2:3 na zápasy). Radek Āoupal v této části sezony navýšil své bodové konto o osm branek a čtyři gólové přihrávky.²⁷⁸

V sezoně Radek Āoupal nakonec předstihl Jiřího Lálu o dva góly. Dokázal vstřelit devětadvacet branek.²⁷⁹ Byl proto nominován do národního výběru pro turnaj Morava, turnaj v tehdejší Leningradě²⁸⁰ a nastoupil k zápasům doplňkového Poháru IIHF nejvyšší hokejové soutěže.²⁸¹

²⁶⁴ Jihočeská pravda, 9. 11. 1988, roč. 44, č. 264, s. 8.

²⁶⁵ Jihočeská pravda, 12. 11. 1988, roč. 44, č. 267, s. 8.

²⁶⁶ Jihočeská pravda, 3. 12. 1988, roč. 44, č. 285, s. 8.

²⁶⁷ Jihočeská pravda, 7. 12. 1988, roč. 44, č. 288, s. 8.

²⁶⁸ Jihočeská pravda, 10. 12. 1988, roč. 44, č. 291, s. 8.

²⁶⁹ Jihočeská pravda, 14. 1. 1989, roč. 45, č. 12, s. 8.

²⁷⁰ Jihočeská pravda, 18. 1. 1989, roč. 45, č. 15, s. 8.

²⁷¹ Jihočeská pravda, 21. 1. 1989, roč. 45, č. 18, s. 8.

²⁷² Jihočeská pravda, 25. 1. 1989, roč. 45, č. 21, s. 8.

²⁷³ Jihočeská pravda, 28. 1. 1989, roč. 45, č. 24, s. 8.

²⁷⁴ Jihočeská pravda, 1. 2. 1989, roč. 45, č. 27, s. 8.

²⁷⁵ Jihočeská pravda, 4. 2. 1989, roč. 45, č. 30, s. 8.

²⁷⁶ Jihočeská pravda, 15. 2. 1989, roč. 45, č. 39, s. 8.

²⁷⁷ Jihočeská pravda, 27. 2. 1989, roč. 45, č. 49, s. 6.

²⁷⁸ Jihočeská pravda, 18. 3. 1989, roč. 45, č. 66, s. 8.

²⁷⁹ Jihočeská pravda, 8. 4. 1992, roč. 2, č. 84, s. 16.

²⁸⁰ Jihočeská pravda, 6. 3. 1989, roč. 45, č. 55, s. 6.

²⁸¹ Jihočeská pravda, 22. 3. 1989, roč. 45, č. 69, s. 8.

6.1.7 Sezona 1989/1990

Před zahájením sezony 1989/1990 se mužstvo Českých Budějovic znovu zúčastnilo turnaje o Zlatý klas. Hned v zahajovacím utkání s Tábořem (6:4) vsítil Radek Āoupal gól²⁸² a trefil se i v následném zápasu s Rosenheimem (4:4).²⁸³

Před samotným začátkem hokejové ligy se v tisku objevil rozhovor s trenéry Zdeňkem Uhrem a Janem Šrámkem: „Čeká nás složitá sezona, a přitom ta příští bude ještě náročnější, protože by v ní měli jít na vojnu Rob, Āoupal, Pýcha a Kolář...“²⁸⁴

Na předchozí úspěšnou ligovou sezonu v osobních statistikách navázal Radek Āoupal pohotovou gólovou střelou v zápase s Plzní (3:2).²⁸⁵ Následovala branková asistence Soudkovi s Brnem (2:2).²⁸⁶ Další branky docílil po spolupráci s Bahulou v utkání se Spartou (4:3). K ní si připsal ještě jednu asistenci.²⁸⁷ V utkání s Pardubicemi (4:7) vykřesal Āoupal naději svému týmu v podobě vyrovnávacího gólu. Pardubice však dvěma góly v rozpětí třiceti sekund zvítězili.²⁸⁸ V zápase s Kladnem (3:4) Āoupal zaznamenal jednu asistenci.²⁸⁹ Svému týmu pomohl brankou v Plzni (3:6). Ta však dlouhé čekání na výhru nezastavila.²⁹⁰ Co se nepovedlo s Plzní, podařilo se s Brnem (3:1) a Radek Āoupal přihrával na jednu branku.²⁹¹

V utkání se Spartou (3:5) Radek Āoupal dvěma góly oslavil prvních sto vstřelených branek.²⁹² Konto branek navýšil po spolupráci se Soudkem v Košicích (4:8),²⁹³ po Jelínkově přihrávce ve Vítkovicích (1:5)²⁹⁴ a blafákem proti Litvínovu (8:5).²⁹⁵

Do svých novoročních statistik si další bod připsal gólem v zápase se Zlínem (2:4).²⁹⁶ Na něj navázal asistencí s Litvínovem (4:2).²⁹⁷ Další branka na sebe nenechala

²⁸² Jihočeská pravda, 23. 8. 1989, roč. 45, č. 198, s. 8.

²⁸³ Jihočeská pravda, 24. 8. 1989, roč. 45, č. 199, s. 8.

²⁸⁴ Nový život, 15. 9. 1989, roč. 17, č. 10, s. 8.

²⁸⁵ Jihočeská pravda, 27. 9. 1989, roč. 45, č. 228, s. 8.

²⁸⁶ Jihočeská pravda, 30. 9. 1989, roč. 45, č. 231, s. 8.

²⁸⁷ Jihočeská pravda, 2. 10. 1989, roč. 45, č. 232, s. 6.

²⁸⁸ Jihočeská pravda, 4. 10. 1989, roč. 45, č. 234, s. 8.

²⁸⁹ Jihočeská pravda, 14. 10. 1989, roč. 45, č. 243, s. 8.

²⁹⁰ Jihočeská pravda, 8. 11. 1989, roč. 45, č. 263, s. 8.

²⁹¹ Jihočeská pravda, 11. 11. 1989, roč. 45, č. 266, s. 8.

²⁹² Jihočeská pravda, 15. 11. 1989, roč. 45, č. 269, s. 8.

²⁹³ Jihočeská pravda, 22. 11. 1989, roč. 45, č. 275, s. 8.

²⁹⁴ Jihočeská pravda, 25. 11. 1989, roč. 45, č. 278, s. 8.

²⁹⁵ Jihočeská pravda, 2. 12. 1989, roč. 45, č. 284, s. 8.

²⁹⁶ Jihočeská pravda, 17. 1. 1990, roč. 46, č. 14, s. 8.

dlouho čekat. Radek Āoupal sniřoval v zápase s Trenčinem (4:6). „*Hlavním úkolem se však stále více stávalo udržení Motoru v nejvyšší soutěži.*“²⁹⁸ K němu se mužstvo přiblířilo utkáním v Plzni (3:2). Do něj Radek Āoupal přispěl jednou asistencí.²⁹⁹ Stejně tomu bylo v zápase s Brnem (6:4)³⁰⁰ a v zápase s Pardubicemi (5:3), ve kterém se zapsal i mezi střelce.³⁰¹

Zvýšená naděje na únik ze sestupových příček se objevila po vítězném zápase s Košicemi (6:5). Radek Āoupal vstřelil jednu branku, díky které jeho mužstvo vyhrálo první třetinu utkání.³⁰² Dvě branky, kvůli kterým spadl všem fanouškům kámen ze srdce, dokázal vstřelit v boji s Vítkovicemi (4:2).³⁰³ O konečnou devátou příčku se Motor utkal s Plzní (6:3, 4:5, 4:3, 4:9 a 6:4). Radek Āoupal v těchto zápasech zaznamenal tři branky a tři asistence.³⁰⁴

Následně si Radek Āoupal odbyl premiéru u reprezentačního A týmu. Nastoupil dne 17. prosince 1989 při bezbrankovém výsledku se Švédskem na Ceně Izvjestijí. Na témže turnaji se dočkal i prvního přesného zásahu v zápase se Sovětským Svazem.³⁰⁵

Takto v řízeném rozhovoru své mládí a počátky u A týmu Českých Budějovic komentoval sám Radek Āoupal: „...**O Vašem mládí toho nikde moc řečeno nebylo. Jak vzpomínáte na Vaše dětství? Má rodina pochází od Milevska, konkrétně ze Sepekova. Táta hrál vlastně hokej za Motor, takže jsme bydleli v Rožnově. Do konce druhé třídy jsem chodil do školy v Rožnově, ale hokej jsem v té době ještě nehrál. Potom jsme se s rodinou přestěhovali do Milevska, protože táta odešel hrát hokej tam. ZVVZ Milevsko v té době hrálo druhou ligu a tam ten hokej byl hodně podporovaný. No a tam jsem začal hrát hokej v přípravce, až potom jsem se do Budějovic vrátil na konci druháku, kdy chtěli, abych šel do Motoru. Rok předtím mě Milevsko nepustilo, protože chtěli, abych zůstal u nich. Nakonec jsem se do Motoru dostal výměnou za Vencu Maříka a šel do mladšího dorostu Budějovic.**“

²⁹⁷ Jihočeská pravda, 20. 1. 1990, roč. 46, č. 17, s. 8.

²⁹⁸ Jihočeská pravda, 24. 1. 1990, roč. 46, č. 20, s. 8.

²⁹⁹ Jihočeská pravda, 27. 1. 1990, roč. 46, č. 23, s. 8.

³⁰⁰ Jihočeská pravda, 8. 2. 1990, roč. 46, č. 33, s. 8.

³⁰¹ Jihočeská pravda, 12. 2. 1990, roč. 46, č. 36, s. 6.

³⁰² Jihočeská pravda, 14. 2. 1990, roč. 46, č. 38, s. 8.

³⁰³ Jihočeská pravda, 17. 2. 1990, roč. 46, č. 41, s. 8.

³⁰⁴ Jihočeská pravda, 10. 3. 1990, roč. 46, č. 59, s. 8.

³⁰⁵ *Výjimeční hráči.* (nedatováno). Získáno 15. března 2020 z <https://www.hcmotor.cz/zobraz.asp?t=vyjimecni-hraci-toupal>.

„...Kdy jste se poprvé setkal se skutečným hokejem? Vedl Vás k němu otec nebo jste si cestu na ledovou plochu našel sám? Samozřejmě to člověk doma vidí. V tom Milevsku bylo hodně málo kluků, takže my jsme v té době dělali všechno. Chodili jsme na fotbal, zkoušeli jsme házenou, ta mě vůbec nebavila. V mé třídě nás bylo zhruba dvacet. Dřív se jednalo o dvouročníky a těch čtyřicet kluků se muselo podělit o všechny ty sporty. Tenkrát byla většinou nějaká Tělovýchovná jednota, ta měla všechny ty oddíly házený, fotbalu, hokeje, v Milevsku třeba cyklistiku. Všechny tyhle sporty se museli podělit o těch pár kluků. Takže jsme to zkoušeli na těch všech sportovních frontách. Šli jsme na výběr hokeje, někomu se tam dařilo víc a někomu míň. Já osobně musím říct, že jsem tam nikdy nebyl nejlepší. Byli tam kluci, kteří byli mnohem lepší. Někteří se dostali třeba na Kladno, ale někteří se v pozdějším věku začali věnovat jiným věcem než sportu.

K tomu hokeji mě otec moc nepřivedl. Spíš mi pomáhal děda, protože táta se na mě dívat nechodil. On sice hrál za A tým Milevska, ale na ty zápasy dříve obecně moc rodičů nechodilo. Poprvé se na mě jel podívat až když jsem nastoupil za A tým tady v Budějovicích. To s mamkou vzali auto a jeli se podívat na hokej. To je velký rozdíl asi oproti tomu, co je dnes. Rodiče jsou enormně zaměřený na to, aby to své dítě viděli a podporovali ho, tak dřív nebylo.“

„...Jak se rodila Vaše pozice útočníka, byl jste jím hned od začátku? Já jsem byl vždycky útočník. Dávat góly mě bavilo od mala, hrál jsem vlastně jenom v útoku, obranu jsem nikdy nezkoušel a dávat góly byla pro mě vždycky prioritou. To bylo pro mě vždycky to nejdůležitější.“

„...Vzpomínáte si na první pocity z nového prostředí, z nových spoluhráčů a na první sezonu v Budějovicích? Byl to pro Vás po výkonnostní stránce skok nebo se pro Vás nic nezměnilo? Pro mě to bylo neskutečné. Já jsem přišel v létě na letní přípravu a ten tréninkový proces v Milevsku a tady byl úplně jiný. Probíhali nějaké testy a já jsem dokázal zvednout jen tu dvacetikilovou tyč, protože s těma kotoučkama jsem to nezvedl. Takže já byl slabší, relativně jsem dobře běhal, to mi problém nedělalo. Když jsme přišli na led, tak jsem špatně střílel, neuměl jsem dobře bruslit, takže ty trenéři se mnou jezdili po kruhu a učili mě překládat. Do nějakého momentu jsem to poopravil, ale pořád to byl můj velký handicap, ale zase jsem měl to herní cítění a myšlení. Takže já

jsem byl schopnej hrát, dokonce se mnou chtěli hrát i ty starý v tom dorostu, protože oni se mnou dávali góly.

V tom prvním roce jsem, kdy jsem začal, jsem měl asi 10 gólů a asi 25 nahrávek, což bylo na toho prvoročáka hodně. Postupně jsem se prosazoval dál a dál a na Vánoce jsem začal trénovat s áčkem. V šestnácti letech a třech měsících, abych do sebe dostal ten rytmus, stravu, tréninkový proces, posilování. V těch šestnácti letech to byl pro mě obrovský rozdíl a nechali mě hrát první zápas mezi svátky, to se tenkrát nehrálo. Končilo se někdy okolo 10. prosince a začínalo se po Novém roce. Mezi tím se vždycky hrál nějaký přátelák, aby ty hráči nevyšli ze cviku. To jsme hráli proti Dukle Jihlava, a to byli tenkrát mistři. My jsme vyhráli 1:0 a já jsem nahrával na první branku. Takže jsem v tom mančaftu získával lepší pozici. Byl tam samozřejmě Lála, Caldr a ti byli nejlepší. Ten první rok jsem odehrál nějaký čtyři zápasy.

Druhý rok to bylo těžký, protože odvolali trenéra, takže to jsem toho odehrál míň. Třetí rok už jsem do toho skočil a už jsem hrál normálně stabilně. Čtvrtý rok už jsem byl nejlepší střelec mančaftu.

Dneska tady chybí, aby někdo vzal nějakého šestnáctiletého kluka a dal ho mezi ty dva nejlepší. Tady mu dají vždycky čtvrtou lajnu, on se tam někde chudák plácá, samozřejmě na to nemá, ale to trvá dva, tři roky. Vy si musíte vybudovat pozici v tom týmu, aby ten tým věděl, že nekradete, že jste rovnej, že nepomlouváte. Je hrozně těžký si vybudovat nejen tu hokejovou pozici, ale hlavně i tu v tom mančaftu. Když pak ty kluci jezdí furt někde po nějakých hostováních a střídavých startech, tak v tom mateřském týmu ani nejsou a nikdo o nich nic neví. Dřív, jak to bylo regionálně, tak jsme se znali a věděli o sobě.“

„...První příležitosti v A mužstvu jste tedy dostával v sezoně 1982/1983. Jak vzpomínáte na chvíli, kdy jste se poprvé objevil v týmu? Vás si do týmu vybral pan trenér Pražák. On měl tu odvalu. V šestnácti letech a třech měsících jsem začal trénovat s áčkem. Ve stejném věku si tam vytáhl i třeba Lálu a Božka. Byl to opravdu tvrdý trenér, žádný kamarádsky typ. Po všech šlapal, nebyl nijak zákeřný, ale hodně náročný. Tím toho daného člověka rozvíjel a mně tím hodně pomohl. Člověk, když přijde poprvé do kabiny, tak samozřejmě vyká. To za chvíli opadne, ale nás mladých tam bylo víc – Miroslav Hošek, Richard Kolář, pak přišel Pavel Pýcha, Luboš Rob, Roman

Horák a Jaroslav Modrý. Motor produkoval výborné hokejisty, kteří nakonec byli celosvětoví. Za vámi se vždycky tlačili další mladí hráči, tehdy se hrálo na tři pětky, takže bylo v týmu mnohem méně místa a ta konkurence byla obrovská. Měl jsem tedy jen jednu sezonu na to, abych se uplatnil. Já tu svou práci odvedl, takže v kabině nebyl žádný problém, naopak. Starší hráči měli sice jiné zájmy, ale někteří se za mě během zápasu kolikrát i poprali, třeba Jaroslav Korbela. Ty starší hráči byli opravdu perfektní. Nejvíce mi pomohl Norbert Král.“

„...Svou první branku v mistrovském utkání jste vstřelil ve stejné sezoně v zápase s Bratislavou, kterou jste porazili 9:2. Jak na první branku z těch mnoha, které jste během své kariéry vstřelil, vzpomínáte? S A mužstvem jsem trénoval od prosince. Najednou uběhli dva měsíce a já pořád jen trénoval. Zápasy jsem hrál se starším dorostem a trenér Pražák mi řekl, že jedu s A týmem na zápas do Košic. Na zápas jsme letěli letadlem z Prahy s mezipřistáním v Bratislavě a já letěl úplně poprvé. Strašně to házelo, kluci byli z toho letu naprosto vyřízený a já byl šťastný. Druhý den jsem nastoupil v první lajně s Caldrem a Lálou. Proti mně stáli bratři Lukáčové a Štefanovič. Hráli jsme v takové staré plechové hale a diváci dělali strašný hluk, zvlášť když bouchali do těch plechů. Pro mě to bylo jako z jiného světa. Prohráli jsme 1:3, jeden z Lukáčů dal dvě branky, já měl na helmě košík, protože mi tehdy bylo šestnáct let. Při buly mi pokaždé sebrali puk i s rukama. Domu jsme se vraceli přes noc vlakem, další den ve středu jsme měli trénink a mně volal táta, jestli budu v pátek hrát proti Bratislavě. Já jsem nevěděl, ale i přesto s mamkou přijeli, a to bylo právě poprvé, kdy se na mě jel podívat. Nakonec jsem nastoupil, už ne s Lálou a Caldrem, ale ve třetí lajně s Františkem Čechem a Josefem Hejnou. Nejprve jsem nastřelil tyč, ale pak jsem si s Františkem Čechem několikrát vyměnili puk od obraný třetiny přes jednoho soupeře, potom přes druhého, přes třetího. Nakonec mi Franta nahrál, já jel sám a dal jsem gól. Hala byla samozřejmě u vytržení, protože to tu dlouho nebylo, že by šestnáctiletý kluk dal gól. Pak jsem hrál ještě na Spartě, kde jsem taky projel celým hřištěm a jel jsem sám, ale tam jsem gól nedal.“

„...V další sezoně jste dostával ještě více příležitostí, ale jak sezony během tohoto postupného přesunu vůbec ve zkratce probíhaly? Ten další rok byl pro mě těžší. Týmu se moc nedařilo, výsledkově to bylo takové nahoru – dolu. Starší dorost hrál vždy

v pátek a v sobotu, extraliga se hrála v pátek, v neděli a v úterý. Že jedu hrát za A tým jsem se dozvěděl až třeba po zápase v sobotu. Na zápasy se jezdilo den dopředu, takže já jsem odjezdy nestíhal. Dostal jsem takový pytel s věcmi, šel na vlak a jel do Olomouce nebo do Vítkovic. V tom roce jsem také nastupoval za reprezentaci do 18 let, třeba s Michalem Pivoňkou, Davidem Holešem, Kašťákem, tedy s hráči, kteří už byli větší hvězdy. Během toho celého roku jsem odehrál 126 zápasů. Pořád jsem byl někde na cestách, pořád jsem někam dojížděl, furt jsem někde hrál, ale mě to nevadilo. Hrát ty zápasy bylo skvělé. Další rok došlo ke změně trenérů, já skončil v dorostu a už jsem do áčka skočil úplně. Potom úplným přesunu jsem hrál ve formaci s Františkem Čechem a Josefem Hejnou, kteří mi hrozně pomohli, i díky tomu, že dřív hráli s mým tátou. Přesun v dalším roce k Lálovi s Caldrem byl mnohem tvrdší, protože ty chtěli získávat body a branky. Mně se ty góly podařilo dávat taky a oni mě začali akceptovat. Já jsem dělal body a když měli body i oni, tak byli spokojený, protože vždycky chtěli hrát o ty nejvyšší příčky v republice.“

„...**Během vašeho působení v extralize jste vystudoval vysokou školu. Jak jste zvládal skloubit hokej a studium?** Vystudoval jsem Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích. V roce 1989, až tedy v září, jsem úspěšně dokončil obor: Český jazyk v kombinaci s občanskou výchovou. Přišlo mi, že přednášející a zejména ženy z mé katedry hokeji fandí, takže se to dalo zvládnout. Kvůli diplomové práci se mi studium sice posunulo, ale byl jsem tak jeden z posledních, kteří dokončili vysokou školu za starého režimu.“³⁰⁶

6.2 Narukování do Trenčína

Motor na začátku sezony 1990/1991 výrazně postihly odchody několika hráčů. Za penězi do zahraničí nebo na vojnu mířilo hned deset hráčů. To se týkalo i Radka Ťoupala, který narukoval do Trenčína. Tam také strávil úspěšný hokejový rok v klubu ASVŠ Dukla Trenčín.³⁰⁷ V sezoně 1990/1991 došlo k zásadním změnám i ve Slovenském mužstvu, když z něj odešlo celkem šestnáct hráčů.

³⁰⁶ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³⁰⁷ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 139.

Obrázek 35. Radek Ľoupal (první řada, druhý zprava) na týmové fotografii ze sezony 1990/1991. Fotografie převzata z knihy Radosa, M. (2016). *Šampióni spod hradu – 90 rokov trenčianskeho hokeja*. Bratislava: i+i print, s. 302.

Tým s Radkem Ľoupalem dostal vysoký cíl – umístit se do pátého místa. V náročném ligovém ročníku dokázala Dukla překonat několik klubových rekordů, když například neprohrála v jedenácti ligových zápasech. Prvenství v základní části ztratila až posledním zápasem se Slovanem Bratislava (3:6) a právě tento fakt možná rozhodl o tom, že Dukla v této sezoně nakonec nezískala mistrovský titul.³⁰⁸

V play off čekal na tým Trenčína Litvínov, se kterým prohrál smolně 1:3 na zápasy. Po dvou vítězných zápasech s Košicemi (6:4 a 4:2) se Radek Ľoupal mohl radovat z bronzové medaile.

Během sezony vzbuzoval zájem i v reprezentačních trenérech, dominoval totiž celé lize, když se stal nejproduktivnějším hráčem i nejlepším nahrávačem tuzemské nejvyšší soutěže (22 gólů a 60 asistencí). Spolu se spoluhráčem Lubomírem Kolníkem nechyběl ani v prvoligovém all-stars týmu.³⁰⁹

Celý ročník a své další hokejové kroky popsal tisku takto: *„Raději přihrávám, gól umím dát jen zblízka. To ale není nic nového. Své si hraji už pár sezon, ale v Motoru, od kterého už dlouho nikdo nic nečekal, si mne nikdo nevšiml. V Trenčíně, který hraje pár let špičku, jsem dostal k Pýchovi, jehož znám z Motoru, i typického střelce Kolníka a najednou byl vidět. Jednak jsem mu nahrával, ale po jeho bombách zbylo ledacos i pro mé dorážky. Tahle sezona byla výborná, konečně jsem se chytil i v reprezentaci.*

³⁰⁸ Radosa, M. (2016). *Šampióni spod hradu – 90 rokov trenčianskeho hokeja*. Bratislava: i+i print, s. 303.

³⁰⁹ Tamtéž, s. 304.

*Zájem o mne má finská Hämeenlinna, draftován jsem byl Edmontonem. Chci především hrát hokej. Pokud budu ve Finsku na ledě a bude se mi dařit, asi zůstanu.*³¹⁰

Obrázek 36. Bronzová medaile Radka Āoupala z Dukly Trenčín 1991. Fotografie pořizena na výstavě Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019.* Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

Na působení na Slovensku Radek Āoupal vzpomínal následovně: **„...Během plnění povinné vojenské služby jste hrál za Duklu Trenčín. Jak v té době probíhalo Vaše narukování a průběh vojenské služby v rámci hokeje? Jako absolvent vysoké školy jsem šel na rok do Trenčína. V té době končila služba několika hráčům, a to v době, kdy Dukla Trenčín skončila v konečném pořadí první rok před Duklou Jihlavou a prvního vojáka si tak mohli vybrat oni. Mě vzali jako číslo jedna a já byl rád, protože jsem do Jihlavy nechtěl. Bylo by to sice mnohem blíže, já už v té době měl rodinu, ale v Jihlavě měli spoustu podepsaných hráčů. Trenčín měl obrovskou euforii potom úspěšném roce a my jsme z Českých Budějovic přišli v pěti. Rob, Horák, Pýcha, Modrý a já. Tím pádem odešlo Budějovicím přes sto branek a ten rok taky Budějovice sestoupili, protože nebyli schopný zaplnit tu kvalitu, která odešla a vůbec to nikdo neřešil. Jiné kluby dělali všechno proto, aby ti hráči na vojnu nešli, ale v Budějovicích to nechali být a projevilo se to. Mně se ten rok strašně dařilo. Byl jsem ve třetí lajně s Pavlem Pýchou, Kolníkem a vyhrál jsem bodování celé ligy. V roce 1990 odcházela**

³¹⁰ Rudé právo, 20. 4. 1991, č. 93, s. 4.

spousta hráčů do zahraničí, tím pádem se uvolnilo místo i v národním mužstvu. Já jsem ve třetí lajně a najednou jsem skočil do lepší.“

„...V čem byl hlavní rozdíl mezi hokejem v Budějovicích a hokejem v Trenčíně?
V Trenčíně byli takový hráči, kteří si byli rovni. Všichni mladí, všem bylo mezi 19–21 lety a všichni velice dobří. Možná polovina z nich později hrála v NHL. Dukla jako taková měla velkou zkušenost se všemi druhy sportů, takže se velice dobře trénovalo a stravu jsme měli také výbornou. Přišel k nám nový trenér, který byl úplně odlišný od ostatních trenérů. Naslouchal nám, pomáhal a my jsme ty ostatní týmy pod ním válcovali. Možná to bylo právě těmi četnými odchody hráčů do zahraničí, možná tu v té době nebyla taková kvalita. Byl totiž velký rozdíl v kvalitě mezi týmy, které hráli v horní části tabulky a mezi těmi, které se pohybovali v dolní části.“

„...V Dukle Trenčín jste strávil jeden rok, ale za to velmi úspěšný. Po dvou vítězných zápasech s Košicemi jste se mohl radovat z bronzové medaile v nejvyšší hokejové soutěži a stal jste se nejproduktivnějším hráčem i nejlepším nahrávačem. Jak na tuhle sezonu a vůbec celou Duklu Trenčín vzpomínáte? Z toho zisku bronzové medaile jsme byli smutný, protože jsme chtěli soutěž vyhrát. Semifinálová utkání s Litvínovem jsme prohráli velmi nešťastně. Možná to bylo i díky tomu, že se nám v průběhu sezony oslabil tým, protože někteří hráči odešli na tzv. civilní službu, ale bylo to velmi nešťastné play off. V prvním utkání jsme v Litvínově vedli 3:0, nakonec jsme prohráli 3:6, v dalším zápase jsme prohráli na penalty a naposledy v prodloužení. Třetí místo už pro nás byla formalita, bronz moc nikoho nezajímá a byli jsme z něho hodně smutný a našťvaný. Hned po zápase jsem z Trenčína odjel na přípravu s národním mužstvem.“³¹¹

6.2.1 Mistrovství světa v ledním hokeji 1991

Radek Ťoupal byl, po úspěšné sezoně v lize, povolán na své první mistrovství světa v ledním hokeji, které se konalo ve Finsku. Do prvního utkání s domácím týmem vedl náš druhý útok. Ani on, ani žádný z jeho spoluhráčů však nedokázal proměnit jeden z mnoha střeleckých pokusů z větší vzdálenosti, naopak Československý tým dvě branky obdržel (0:2).³¹²

³¹¹ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³¹² Rudé právo, 20. 4. 1991, č. 93, s. 4.

Ani ve druhém vystoupení na mistrovství světa národní mužstvo s Radkem Āoupalem nedokázalo zvítězit. Týmu USA podleĤlo neĤekaneĤ snadno (1:4) a naděje na postup do finálové Ĥtyřky se začala vzdalovat.³¹³ VýĤru vybojovalo až na třetí pokus se Švýcarskem (4:1). AĤkoliv výkon našeho výběru v tomto zápase nijak nenadĤl, s body do tabulky panovala spokojenost.³¹⁴

Svou úplně první branku na dospělém mistrovství světa vstřelil Radek Āoupal v dalším zápase s Německem (7:1). Během přesilové hry na konci první třetiny překonal soupeřova brankáře střelou připomínající spíše tenisový forhend. Branka to však byla velmi důležitá, a to nejen pro samotného Āoupala, ale především pro vývoj ve zbývajících minutách zápasu.³¹⁵

I během utkání se Švédskem (1:2) se Āoupal dostal do slibné šance po rychlém útoku, branku však vstřelit nedokázal.³¹⁶ Následná prohra se SSSR (2:6)³¹⁷ a výhra s Kanadou (4:3) v základní Ĥásti posunula náš výběr do skupiny, ve které se hrálo o 5.–8. místo.³¹⁸ Po prohře se Švýcarskem (3:4),³¹⁹ výĤře s Německem (4:1)³²⁰ a následné prohře s Finskem (2:3) se Radek Āoupal se svým prvním mistrovstvím světa rozlouĤil koneĤnou šestou příĤkou.³²¹

PrůběĤ turnaje komentoval takto: „...**V roce 1991 jste se také poprvé zúčastnil dospělého MS v hokeji, které však nebylo moc úspěšné. Vybavíte si něco z tohoto MS a co to pro Vás znamenalo? Vstřelil jste zde i svou první branku na dospělém MS v zápase s Německem. Mnoho hráĤů odešlo do zahraniĤí a před námi bylo najednou takové vzduchoprázdno. Ti, co byli lídry týmu tam najednou nebyli a bylo to také poprvé, kdy mohli přijet hráĤi z NHL. Někteří hráĤi se k přípravě týmu připojili na poslední chvíli a nikdo vlastně nevěĤel, jak koneĤná nominace dopadne. Kdo na MS odjede jsme se dozvěĤeli až poslední den před odjezdem. Pyramida vztahů v národním mužstvu se mezi námi tvořila celý rok a najednou se to celé promíĤalo. Ti hráĤi, kteří**

³¹³ Rudé právo, 22. 4. 1991, Ĥ. 94, s. 8.

³¹⁴ Rudé právo, 23. 4. 1991, Ĥ. 95, s. 8.

³¹⁵ Rudé právo, 24. 4. 1991, Ĥ. 96, s. 16.

³¹⁶ Rudé právo, 26. 4. 1991, Ĥ. 98, s. 8.

³¹⁷ Rudé právo, 27. 4. 1991, Ĥ. 99, s. 8.

³¹⁸ Rudé právo, 29. 4. 1991, Ĥ. 100, s. 8.

³¹⁹ Rudé právo, 30. 4. 1991, Ĥ. 101, s. 8.

³²⁰ Rudé právo, 2. 5. 1991, Ĥ. 102, s. 7.

³²¹ Rudé právo, 4. 5. 1991, Ĥ. 104, s. 4.

hráli ve druhé lajně spadli do čtvrté a celé to prostě nebylo dobré. Neměli jsme ani sílu, abychom ty zápasy zvrátili a nikdo nebyl na větší úspěch připravený. Většina hráčů v týmu byli nováčky, předtím ani neměli příležitost národní mužstvo poznat a chyběli jim tedy zkušenosti. V jiných národních mužstvech k žádným zásadním změnám v nedošlo, jádro hráčů bylo dlouhodobě dané a na toto MS byla lépe připravená.³²²

6.3 Přestup do finského Hämeenlinnan Pallokerho

6.3.1 První sezona ve Finsku

Po návratu z Trenčína se v roce 1991 Radek Āoupal vydal na zkušenou do zahraničního klubu. Konkrétně do finského HPK (Hämeenlinnan Pallokerho). Finanční situace v budějovickém klubu nebyla před jeho odchodem přívětivá, ale právě díky částkám získaných z prodeje i jiných hráčů dokázal klub sezonu finančně pokrýt.³²³

Na působení na Severu Evropy vzpomínal následovně: „...**Před odchodem do Finska jste byl draftován Edmontonem. Proč jste se nakonec rozhodl pro Hämeenlinnan?** O svém draftu jsem dozvěděl, až když se k nám v létě v Budějovicích připojil Jaroslav Pouzar. Potom jsem tedy získal více informací, především díky STB, která měla obavy z mé možné emigrace. V té době odešlo hodně hráčů a měli strach, aby neodešli další. Přece jenom byl sport takovou výkladní skříní bývalého režimu. Já jsem o takový odchod a především riziko, které by s ním bylo spojeno, neměl zájem. Rodiče pracovali jako učitelé a můj mladší bratr studoval na gymnáziu. Vedle toho, Edmonton v té době vyhrál čtyřikrát Stanleyův pohár, na pozici centrů byl Gretzky – nejlepší hráč všech dob a Messier – druhý nejlepší hráč všech dob, tudíž v týmu nebylo ani místo. Navíc jsem věděl, že do A týmu nikdy nikoho z draftu nevzali a raději si našli hráče, kterého potřebovali. K tomu všemu jsem ani neměl v té době možnost, že by mě v případě dvou nevyužitých let mohl draftovat jiný klub. Byl jsem prostě v nesprávný čas na nesprávném místě. Proto jsem tedy odešel do Finska, kde jsem měl nějakou jistotu, i přesto, že mě všichni přemlouvali, abych NHL zkusil.“

„...**Jak se tedy zrodil samotný přestup do Finska a co pro Vás znamenal přesun do úplně nové, cizí země?** Nabídky jsem začal dostávat již během sezony před mým přestupem. Ve Finsku si dokonce přáli, abych odešel z Trenčína hned, což však vzhledem

³²² Āoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³²³ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 143.

k plnění povinné vojenské služby nebylo možné. Po skončení sezony byla Hämeenlinna stále nejvytrvalejší a od jejich zástupců jsem dostal i velice dobrou nabídku. Samozřejmě jsem se vydal do úplného neznáma, ale po nějaké chvíli jsem zjistil, že Hämeenlinna je menší město v přírodě, které se podobá Českým Budějovicím, ke všemu ležící nedaleko letiště v Helsinkách. Všichni lidé se k nám chovali velice dobře, takže změna byla nakonec do velkého plusu.

Hráli jsme zde s Tomášem Jelínkem a bylo štěstí, že jsem jakž takž ovládal angličtinu. Ve finském tisku, který nám klub předplatil, jsem si z počátku prohlížel jen obrázky. Něco málo ze slovíček jsem se před mým odchodem sice naučil od spoluhráčů, kteří ve Finsku hráli, ale i přesto jsem si musel sehnat slovník finštiny. Utkvěli mi takové drobnosti tamního života. V říjnu tam například napadl sníh, který vydržel skoro přes celý rok. Já si půjčil auto s pneumatikami bez hrotů, auto létalo sem a tam, protože silnice vůbec nesolili a nikdo mi neřekl, že je tam musím mít. U všech domů měli takové placky pro děti, na kterém jim nahrnuli sníh na hromady a polili je vodou, aby děti měli kde bobovat. Od tří hodin je tam tma a děti si většinou hráli pod umělým osvětlením.

Začátek v týmu bych přirovnal k mému začátku v Českých Budějovicích. Musel jsem kabině ukázat, že jsem rovný, dobrý kamarád, že nedělám žádné hlouposti a že nikoho nepomlouvám. Hokejově se mi dařilo, takže jsem zapadl velice rychle a celkem snadno. Byl to však vyšší stupeň hokeje a mně první rok trvalo, než jsem například zesílil a vůbec změnil svůj způsob posilování. Finové si vytyčili v devadesátých letech svou vlastní cestu a profesionalita byla znát. Za starého režimu nám doma pořád říkali, co máme dělat. Tam tomu tak nebylo. Po příchodu do posilovny jsem si udělal čárku na seznam jmen, ale chodit jsem do ní nemusel. Dnes je život profesionálních sportovců jasný, ale dřív tomu tak nebylo a byla velká změna dělat vše jen pro sebe a proto, abych byl úspěšný. Navíc Finové jsou zocelenější zdejšími podmínkami a bylo běžné, že jsme ve čtyřech stupních trénovali před halou a nikdo se nikoho na počasí neptal.

Obrovský rozdíl to byl i z hokejového hlediska. U nás se hrával tzv. systém levých křídel, během kterého střední útočník nebránil. Ve Finsku hráli útočníci na obě strany, tedy dopředu i vzadu a já se tedy musel naučit i bránit. To mi trvalo přes celé léto, ale takový hráči byli nejcennější.“

„...První rok ve finské nejvyšší soutěži nebyl příliš úspěšný. Vzpomenete si přesto na průběh této sezony?

Týmy ve Finsku si jsou výkonnostně velice podobné, není mezi nimi takový rozdíl jako u nás. Rozhodovat však mohou úplné maličkosti, zda tým bude v daném roce úspěšný nebo ne. Během první sezony se v klubu vyskytl problém s financemi, který způsobil odchod hlavního sponzora, což byla velká stavební firma a my nedokázali postoupit ani do play off. Z toho důvodu se začal vytvářet úplně nový tým a nějakou chvíli trvalo než si to všechno zase sedlo.“³²⁴

6.3.2 Bronzová medaile ze XVI. zimních OH v Albertville 1992

Československý reprezentační výběr s Radkem Āoupalem vstoupil do olympijského turnaje v Albertville zápasem s ambiciózním Norskem v den zahájení her, tedy 8. února 1992. V průběhu osmi minut naši vstřelili tři branky a o zápase bylo takřka rozhodnuto. Utkání skončilo vysokým vítězstvím 10:1 a Radek Āoupal se trefil jedenkrát.³²⁵

V druhém, spíše vydřeném výsledku 6:4 porazilo mužstvo překvapivě dobrou Francii. Ve třetím utkání základní skupiny jsme narazili na tým Společenství nezávislých států (SNS), vítězství 4:3 nad věčným rivalem zaručovalo postup do čtvrtfinále, což nám otevřelo cestu k medailím. Kvůli následné porážce 5:1 s Kanadou a vítězství nad Švýčari 4:2 se mužstvo umístilo na třetím místě ve skupině.

Ve čtvrtfinále Āechoslováky čekali tehdy úřadující mistři světa ze Švédska, nad kterými náš tým, který byl složen především z hráčů naší domácí a finské soutěže zvítězil 3:1.³²⁶

V semifinále Āeskoslovenskou reprezentaci čekala Kanada, stav utkání byl dlouho 2:2, ale ve chvíli našeho největšího náporu, kdy jsme neměli daleko k brance, jsme dostali gól, a nakonec prohráli 2:4.

V bitvě o bronz se výběr ĀSFR střetl s Američany, dokázal zvítězit drtivým výsledkem 6:1. Získal tak třetí a poslední medaili, kterou Āeskoslovenská výprava z XVI. zimních olympijských her dokázala přivést.³²⁷

³²⁴ Āoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³²⁵ Bušta, P., Kreuz, F., & Prchal, J. (1992). *Albertville 92: příběhy, které neznáte, exkluzivní pohled do zákulisí, unikátní fotografie*. Praha: Grafoprint.

³²⁶ Redakce sportu Praha. (1993). *ZOH Albertville 1992*. [Film].

Obrázek 37. Radek Ťoupal s bronzovou medailí ze XVI. zimních OH v Albertville 1992. Fotografie na levé straně byla pořízena na výstavě Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019.* Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích. Fotografie na pravé straně byla převzata z https://www.idnes.cz/oh/pchjongcchang-2018/radek-toupal-olympiada-medaile-lillehammeralbertville.A180219_081713_zoh-hokej_vitm.

Na medailový úspěch na ZOH v roce 1992 Radek Ťoupal vzpomínal: „...V roce 1992 jste získal bronzovou medaili na zimních OH v Albertville. To musel být obrovský zážitek. Jak vidíte teď zpětně samotnou účast, atmosféru a zisk medaile? Je něco, na co si rád vzpomenete? Do Finska jsem z českých hráčů neodešel jen já. V tomto roce se otevřelo pomyslné stavidlo a najednou měl skoro každý tým ve Finské nejvyšší soutěži minimálně dva Čechy. Nám se tam všem velice dařilo a trenér Neveselý, který měl dobře zmapovanou kontrolu svých hráčů, o tom věděl. Ve složení národního výběru se objevili mladí hráči, kteří už však odehráli spousty zápasů, tím pádem měli i mnoho zkušeností. Znovu se v týmu vytvořila fungující pyramida a na OH jsme odjžděli hladoví po úspěchu.

Skončili jsme znovu třetí, znovu jsme byli naštvaní, ale na druhou stranu zase šťastní. Zpětně si strašně vážím toho, že jsme nakonec třetí byli, že jsem na tento úspěch dosáhl, i díky tomu, že jsme v semifinále prohráli s Ruskem, které bylo složeno především z hráčů, kteří působili v NHL.

Zisk medaile v Naganu je samozřejmě nejvíc, ale každá jakákoliv další medaile je zázrak. Přeji i dalším generacím, aby si to vyzkoušeli.

³²⁷ Procházka, K. (1992). *Bílý opojení v Albertville*. Praha: Atos, s. 96.

*Dnes mi zisk olympijské medaile pomáhá i v byznysu. Když někdo zjistí, že jí mám, znamená to pro něj takovou záruku čistoty a férovosti v tom daném obchodě. Ještě dnes mi každý měsíc chodí dopisy a žádosti o podpisy z celého světa, kvůli zkompletování kolekce olympijských medailistů.*³²⁸

6.3.3 Druhá sezona ve Finsku

Během druhé sezony ve Finsku se Radek Āoupal s tymem sídlícím ve městě Hmeenlinn umístil na druhém místě v tamní nejvyšší hokejov soutěži. Komentoval to následovně: „...**Jak byl průběh druhé sezony ve Finsku, zmnila se Vaše pozice v týmu? Vzpomenete si na njak Vaše úspěchy a na něco výjimečného, co Vm utkvělo v paměti?** Hrsk tm pro mou druhou sezonu ve Finsku zůstal beze změn, ale pel nov trenér – Hannu Jortikka, což byl spn finsk hokejista. Hrozn pes, urážel hráče, velice nepjemn a bylo tk pod ním hrát. V tu chvíli se mi tam nechtělo být, protože jsme jenom bránili, vyhrávali jen 1:0 nebo 2:1, člověk neměl dn body, a hlavn dnou radost z hokeje.

V listopadu se to vak začalo zlepovat. Najednou jsme začali střilet více branek a bodov zisk byl také v. Tom Jelínek odešel do NHL, msto něho pel Tom Kapusta a spolu s Jarkko Varviou jsme hráli ve stejn lajně. Najednou si to vechno sedlo a tm ťlapal. Kapusta, kter nikdy nebyl velkm střelcem, najednou vyhrál střelce cel ligy. J byl njak pt nebo ťt, kd jsem to mohl vyhrát, tak se to nakonec na samém konci promíchalo. Varvio dal třeba pt gólů za zápas. S týmem jsme dostali až do finále, ve kterm jsme nastoupili proti TPS Turku (Turun Palloseura Turku). Tsn před tímto zápasem vak podepsal n trenér smlouvu ve ťvcarsku, konkrtn v Bernu, kam se nabídky neodmítali vzhledem k finannmu ohodnocen. K naší smle se to dozvědělo vedení našeho klubu a trenéra vyhodilo. To byl pro nás ten nejv problém, protože u týmy zbyl jen asistent, kter neměl dnou autoritu, tudíž ho nikdo neposlouchal. Najednou z týmu zmizela síla na vítězství. Třeba bychom finlov zápas i přesto nevyhráli, ale mon že ano, protože Jortikka dokázal vdmat hráče do úplného psychického útlumu, do neskutečného tlaku a hráči pod ním odváděli maximum. Nakonec jsme tedy prohráli 1:3 na zápasy. Pochopiteln to byl velký úspěch, ale zase jsme to mohli vyhrát, zase člověk nedosáhl na ten pln vrchol, kter tam byl.

³²⁸ Āoupal, R., osobn rozhovor, 9. 12. 2020.

Po dvou letech jsem měl nabídku smlouvy i dál, ale bylo to pro nás hodně daleko. Odjeli jsme tam v květnu, na Vánoce jsme se vrátili domů na pár dní a pak až zase až v dubnu po konci sezóny. Žili jsme hodně daleko a já chtěl někam do Evropy. Připadalo mi, že mi život proklouzá mezi prsty. Hodně mi to ale dalo do dalšího hokejového života. Z těch dvou let ve Finsku jsem čerpal ještě pět let. Hodně jsem zrychlil, zesílil a naučil se lépe stravovat.

Poté jsem opět odjel k národnímu mužstvu, jako druhý ve Finské lize, takže jsem k němu odjížděl s dobrou pozicí a MS (Mistrovství světa) v roce 1993 se mi hodně povedlo. Dokonce jsem teď viděl záznam a říkal jsem si, že to vlastně bylo hodně dobrý. V tom roce jsem byl také vyhodnocený jako nejlepší pravé křídlo národního mužstva. Celá sezóna byla skvělá.³²⁹

Radek Ťoupal se o své zážitky a poznatky podělil i s tehdejším tiskem: „Zatímco haly patří převážně městu, většinu týmů financují jejich největší sponzoři: převážně jsou to bohaté banky. Každý klub má experty, starající se pouze o ekonomiku. HPK třeba zaměstnává dva vysokoškolsky vzdělané ekonomy, kteří jsou většinu času nestále na cestách po celém Finsku, jednají se sponzory, shánějí peníze a s hokejem mají společné jen to, že se jedou někdy na něj podívat. Díky šikovné obchodní politice má dnes několik klubů tolik sponzorů, že každá pětka nosí jiné nápisy s jejich jmény, a ještě si o třetinách mění dresy, aby stačila propagovat všechny!

O výchovu hokejové mládeže je ještě stále lépe postaráno u nás, a to náš hokej drží před Finy. Mladí hráči se dostanou v HPK na led tak jednou týdně, ostatní se odehrává v tělocvičně apod. V dorosteneckém věku je to už jiné, nejtalentovanější dostávají šanci, ovšem jsou daleko dravější než u nás a za vidinou úspěchu dokáží tvrdě jít a vše mu podřídít. Někdy je podpora mládeže i součástí boje politických stran.

Ve Finsku se k utkáním cestuje v den zápasu, hned po utkání se jede domů, na mikrovlnce v autokaru se během cesty udělá nějaké to teplé jídlo. Skvělá je propagační činnost všech mužstev a její vynalézavost: vlajkonoši dokonce před utkáním praporky na povzbuzování fasují a při odchodu je ukázněně vrátí.³³⁰

³²⁹ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³³⁰ Deník Jihočeská pravda, 8. 4. 1992, roč. 2, č. 84, s. 16.

Obrázek 38. Stříbrná medaile Radka Ťoupala z finské ligy 1993. Fotografie pořízena na výstavě Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019.* Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

6.3.4 Bronzová medaile z mistrovství světa v ledním hokeji 1993

Radek Ťoupal byl v roce 1993 opět zařazen do národního výběru, aby spolu s ostatními hráči hájil barvy České republiky na MS v ledním hokeji. To se konalo v Mnichově, Dortmundu a začalo 18. dubna. Poprvé v historii vystupovala na mistrovství samostatná česká hokejová reprezentace.

Mužstvo hrálo v Dortmundu a v prvním utkání je čekal výběr z Ameriky. Utkání skončilo nerozhodně 1:1. Radek Ťoupal se gólově prosadil v druhém utkání s Německem. V závěru poslední třetiny Ťoupal tečoval před brankovištěm Holoňovu střelu, která zapadla za záda soupeřova brankáře. Zápas nakonec skončil vítězstvím 5:0. Proti Norsku jsme dlouho drželi vedení 1:0, poté byl hostující gólman k nepřekonání. Až ke konci zápasu čeští hráči zvýšili na konečných 2:0. Touto výhrou si reprezentační mužstvo zajistilo postup do vyřazovacích bojů. Základní skupinu Češi zakončili dvěma vítězstvími 6:2 proti Francii, 3:1 proti Finsku a postoupili tak z prvního místa.

Ve čtvrtfinále po vítězství 8:1 nad Itálií, reprezentanti hladce prošli do dalšího vyřazovacího zápasu. V němž je čekalo mužstvo Švédska. V utkání se znovu prosadil i Radek Ťoupal. Za stavu 1:1 se po individuální akci a po neúspěšné přihrávce skvěle trefil po nečekaném backhandu a tým dostal do vedení 2:1. Zápas Češi nakonec

prohráli 3:4. V souboji o třetí místo český výběr porazil Kanadu 5:1.³³¹ Radek Ťoupal tak do své sbírky přidal další bronzovou medaili.

Obrázek 39. Bronzová medaile Radka Ťoupala z MS 1993. Fotografie pořízena na výstavě Lhota, L. (2018). *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje konaná 21. 12. 2018 – 30. 4. 2019.* Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

6.4 Návrat do Českých Budějovic

Po dvou letech strávených ve Finsku se Radek Ťoupal vrátil k hokejovému mužstvu do Českých Budějovic. Díky jeho přičiněním se na Jihu Čech objevil i finský reprezentační obránce Janne Laukkanen.³³²

Budějovické mužstvo zahájilo přípravu v srpnu a hned od začátku se Radek Ťoupal sehrával v útoku s Romanem Božkem, který se také vrátil ze zahraničí.³³³ V prvním přípravném utkání se Motor utkal s německým účastníkem bundesligy Schwenningenem. Domáci měli herně mnohem navrch a Radek Ťoupal se prosadil hned dvakrát.³³⁴ Ve druhém přípravném utkání, ve kterém se utkali se slabším VTJ Tábor, nechali ligové Budějovice odpočívat pětici svých hráčů, včetně Ťoupala.³³⁵ V dalším zápase sehrálo mužstvo vyrovnanou partii s Pardubicemi, když remizovalo 5:5. Ťoupal se dokázal znovu dvakrát prosadit.³³⁶ Budějovický trenér Jiří Vrba se

³³¹ *Buly magazín o hokeji: 57. MS Bully (1993)* [Film].

³³² Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 150.

³³³ Českobudějovické listy, 13. 8. 1993, roč. 2, č. 186, s. 15.

³³⁴ Českobudějovické listy, 14. 8. 1993, roč. 2, č. 187, s. 16.

³³⁵ Českobudějovické listy, 20. 8. 1993, roč. 2, č. 192, s. 15.

³³⁶ Českobudějovické listy, 25.8. 1993, roč. 2, č. 196, s. 16.

k zápasu vyjádřil takto: „Vytvářeli jsme si brankové příležitosti jako na běžícím pásu, ale s koncovkou to bylo slabší. Na druhé straně stačila vždy nějaká hrubka v naší obranné hře, myslím celého mužstva. Pardubice ji využily a na čas zase trochu srovnaly krok. Zatím jde sice jen o přípravu, ale nedůslednost by se mohla stát nepříjemným návykem! Na výsost jsem spokojen se hrou Radka Āoupala a Romana Bořka.“³³⁷ V odvetném utkání s Pardubicemi zvítězilo mužstvo Budějovic 7:3, když Radek Āoupal vstřelil jednu branku.³³⁸ V generálce, ve které Budějovice zvítězili s Plzní (7:2), zakončil Āoupal úspěšnou přípravu. V každém utkání dokázal vždy dosáhnout minimálně jedné branky. V posledním utkání totiž zaměřil znovu jedenkrát přesně.³³⁹

Úvodní dva ligové zápasy budějovickému týmu nevyšly podle jeho představ. Mužstvo prohrálo nejprve se Zlímem (2:3) a následně ve Vítkovících (1:3). Ve třetím kole přišlo zlepšení a budějovičtí zvítězili 8:3 s Litvínovem. Do tohoto utkání se Radek Āoupal zapsal jednou asistencí.³⁴⁰

Následný vyhraný zápas s Pardubicemi připravil pro Radka Āoupala poněkud kuriózní situaci. Na tento zápas jistě nezapomene. Z parkoviště před halou mu někdo ukradl osobní automobil Peugeot 205.³⁴¹

V následujícím zápase s Plzní (2:4) si opět připsal jednu asistenci.³⁴² Svého prvního extraligového gólu po návratu z Finska se dočkal v šestém kole ve vítězném zápase s Kladnem (5:2): „Již v úvodu se dostal do několika šancí, ale přesně zaměřil až ve druhé třetině.“³⁴³ V utkání se Spartou (1:5), po kterém se Budějovický tým dostal na první místo extraligové tabulky, Radek Āoupal vstřelil druhou branku v sezoně.³⁴⁴

³³⁷ Āeskobudějovické listy, 26.8. 1993, roč. 2, č. 197, s. 16.

³³⁸ Āeskobudějovické listy, 28.8. 1993, roč. 2, č. 199, s. 15.

³³⁹ Āeskobudějovické listy, 11.9. 1993, roč. 2, č. 211, s. 15.

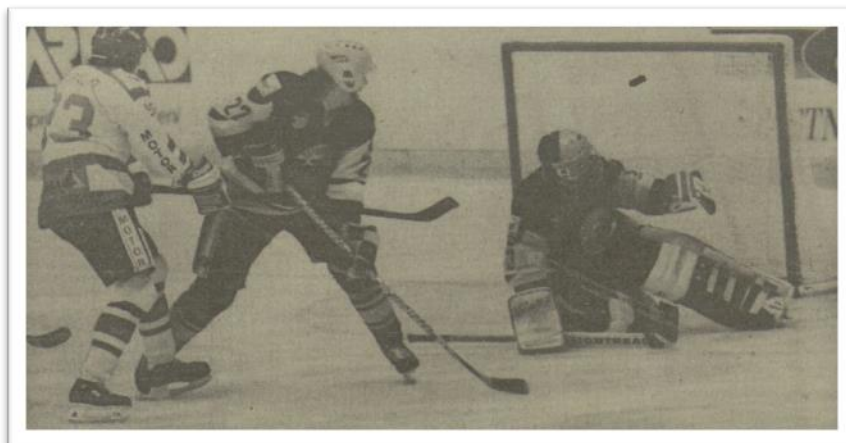
³⁴⁰ Āeskobudějovické listy, 22.9. 1993, roč. 2, č. 220, s. 16.

³⁴¹ Listy Jindřichohradecka, 27.9. 1993, roč. 1, č. 20, s. 15.

³⁴² Āeskobudějovické listy, 28.9. 1993, roč. 2, č. 225, s. 16.

³⁴³ Listy Jindřichohradecka, 30.9. 1993, roč. 1, č. 23, s. 16.

³⁴⁴ Āeskobudějovické listy, 2.10. 1993, roč. 2, č. 229, s. 16.

Obrázek 40. Radek Āoupal v zápase s Kladnem vstřeluje svou první branku v extraligové sezoně 1993/1994. Fotografie převzata z periodika Českobudějovické listy, 30. 9. 1993, roč. 2, č. 227, s. 16.

Střeleckou formu z přípravných zápasů potvrdil Radek Āoupal v historicky prvním jihočeském derby v nejvyšší hokejové soutěži s Jindřichohradeckým Vajgarem (9:1), který v extralize působil prvním rokem. „*Ve velmi vzrušujícím zápase se prosadil hned třikrát, dosáhl tak svého prvního extraligového hattricku a k němu přidal ještě jednu gólovou přihrávku. V tomto utkání se první útočná formace mužstva představila v novém složení, když Radek Āoupal přešel na křídlo, útok vedl Bělohav a Božek hrál na svém levém křídle.*“³⁴⁵

Po dvou porážkách na Moravě (Olomouc – HC České Budějovice 4:3, Zlín – HC České Budějovice 6:0) čekal Budějovice zápas s Vítkovicemi. Zápas doprovázela celá řada akcí, u kterých byl přítomen Radek Āoupal: „*Hned v páté minutě se uvedl prudkou střelou, ve druhé třetině měl blízko k vyrovnání a před hostujícím brankářem neuspěl ani ve třiatřicáté minutě. Mužstvo i přesto zvítězilo (3:2).*“³⁴⁶ Radek Āoupal se prosadil znovu až v zápase s úřadujícím mistrem Spartou (6:3). Budějovické mužstvo v předchozích několika zápasech nepodaló přesvědčivé výkony.³⁴⁷

V listopadu 1993 byl Radek Āoupal pozván k reprezentaci České republiky na šestém ročníku Německého poháru. České reprezentační mužstvo tam sehrálo dvě utkání. Turnaj posloužil především jako příprava před olympijskými hrami a mistrovstvím světa, které se hrálo v následujícím roce. V prvním utkání se

³⁴⁵ Listy Jindřichohradecka, 12. 10. 1993, roč. 1, č. 33, s. 16.

³⁴⁶ Českobudějovické listy, 20. 10. 1993, roč. 2, č. 244, s. 16.

³⁴⁷ Českobudějovické listy, 3. 11. 1993, roč. 2, č. 255, s. 15.

nedokázalo prosadit proti Finsku (0:1), v následném utkání však zvítězilo se Švýcarskem (7:2).³⁴⁸

Dalšího gólového zápisu do ligových statistik se Radek Āoupal dočkal v zápase proti Hradci Králové (2:2), když své mužstvo dostal do vedení, i přesto však České Budějovice nečekaně ztratili bod.³⁴⁹ Další dvě branky vstřelil v souboji s Olomoucí (6:1).³⁵⁰ Ve venkovním zápase s Vítkovici se dokázal přesně trefit již ve třicáté první sekundě zápasu (2:7).³⁵¹ V následujícím remízovém zápase s Pardubicemi (2:2) zaznamenal opět jednu branku.³⁵² Extraligový šlágr, ve kterém se střetli dva v té době nejlepší celky soutěže, druhé České Budějovice s prvním Kladnem a na který zavítala největší návštěva sezony, dopadl katastrofálně (4:7). Radek Āoupal v tomto utkání vstřelil první branku svého týmu.³⁵³ Další body si připsal až v derby s týmem Vajgar Jindřichův Hradec (4:1), které bylo tečkou jihočeských týmů v extralize v roce 1993.³⁵⁴

S Českou hokejovou reprezentací odjel Radek Āoupal na turnaj o Cenu listu Izvestije, které se hrálo v Moskvě. V úvodním utkání naše mužstvo narazilo na hokejový výběr z Norska (6:0): „*Jindy houževnatí severané v tomto zápase kladli jen minimální odpor. Norové se sice patnáct minut úspěšně bránili, ale při první úspěšné situaci se Radek Āoupal nemýlil.*“ Ke svému gólu přidal tři asistence a stal se nejproduktivnějším hráčem utkání.³⁵⁵ V dalších utkáních náš výběr remizoval s Finskem, když soupeř vyrovnal až v poslední minutě při power play (3:3), s olympijským výběrem Ruska (1:1) a nakonec prohrál s výběrem USA (4:9).³⁵⁶

Do novoročních bojů vstoupil českobudějovický hokejový tým skvělým způsobem, v zápase s Olomoucí (6:0): „*Radek Āoupal minutu před koncem druhé třetiny přihrál zpoza branky Mainerovi, který navýšil skóre na 4:0. Sám Āoupal trefil po spolupráci celého útoku pátou branku.*“³⁵⁷ Z dalšího extraligového zápasu se Zlínem (3:4) musel Āoupal těsně před koncem druhé třetiny odstoupit ze zápasu kvůli

³⁴⁸ Listy Jindřichohradecka, 6. 11. 1993, roč. 1, č. 54, s. 19.

³⁴⁹ Českobudějovické listy, 13. 11. 1993, roč. 2, č. 264, s. 16.

³⁵⁰ Českobudějovické listy, 17. 11. 1993, roč. 2, č. 267, s. 16.

³⁵¹ Listy Jindřichohradecka, 24. 11. 1993, roč. 1, č. 69, s. 28.

³⁵² Českobudějovické listy, 29. 11. 1993, roč. 2, č. 277, s. 16.

³⁵³ Českobudějovické listy, 4. 12. 1993, roč. 2, č. 282, s. 24.

³⁵⁴ Listy Jindřichohradecka, 14. 12. 1993, roč. 1, č. 86, s. 20.

³⁵⁵ Českobudějovické listy, 16. 12. 1993, roč. 2, č. 292, s. 16.

³⁵⁶ Českobudějovické listy, 20. 12. 1993, roč. 2, č. 295, s. 15.

³⁵⁷ Českobudějovické listy, 8. 1. 1994, roč. 3, č. 6, s. 16.

bolestivému naražení boku.³⁵⁸ Zranění však nebylo vážnějšího charakteru a Ťoupal nastoupil hned do dalšího mistrovského utkání s Vítkovicemi a spolu s Božkem sehráli velký zápas.³⁵⁹

Před utkáním s Litvínovem nebylo jasné, zda Radek Ťoupal bude moci nastoupit. Budějovickému reprezentantovi byla pozastavena činnost, protože jeho transferkarta končila 15. 11. předchozího roku. Klubu tuto informaci sdělilo Sdružení oddílů a klubů extraligy. Ťoupal v létě přestoupil z finského Hämeenlinnanu na trvalý přestup, k situaci ohledně způsobu a termínu finančního vyrovnání se vyjádřil sekretář HC České Budějovice Vladimír Plánička takto: *„Náš klub se dohodl s Hämeenlinnanou o náhradě hráče formou tří splátek. První jsme poukázali 10. září, další dvě měly následovat v říjnu a listopadu vždy do 15. v měsíci. Dne 22. října jsme zaplatili najednou dvě zbývající, tedy vlastně před termínem. Upozornili jsme přitom finský svaz, že je třeba do Prahy poslat potvrzení, že jsme vyrovnání: i ve smlouvě stálo, že po vyrovnání je Ťoupal naším hráčem. Považovali jsme věc za vyřízenou a Radek hrál bez jakýchkoliv problémů ligu. Teď přišel 30. prosince n svaz fax z Finska, v němž manažer Hämeenlinny Koskinen píše, že souhlasí s trvalým transferem pro Radka Ťoupala. Předtím jsme byli informováni, že stačí finský souhlas poslat do Curychu, registraci pro naši soutěž Ťoupal měl, nebyl důvod proč ho nenechat hrát.“* Objevovali se však i informace o tom, že Ťoupal hrál od 16. listopadu “na černo“. Z toho důvodu hrozila kontumace všech vítězných utkání z té doby. Správní rada však po trestu nesáhla a Ťoupal tak mohl být k dispozici i v dalším utkání.³⁶⁰ V utkání zaznamenal jednu asistenci (5:9),³⁶¹ stejně tak i v zápase s Plzní (3:3) a po dvou v zápase s Kladnem (4:6).³⁶²

V zápase se Spartou zvyšoval Radek Ťoupal na 4:1 a na jednu branku přihrál.³⁶³ Budějovický trenér byl právem spokojen: *„Domnívám se, že jsme měli šťastnou ruku při sestavení první útočné řady Ťoupal – Horák – Božek, která vlastně utkání rozhodla!“*³⁶⁴

³⁵⁸ Listy Jindřichohradecka, 10. 1. 1994, roč. 2, č. 7, s. 15.

³⁵⁹ Českobudějovické listy, 13. 1. 1994, roč. 3, č. 10, s. 16.

³⁶⁰ Českobudějovické listy, 14. 1. 1994, roč. 3, č. 11, s. 24.

³⁶¹ Listy Jindřichohradecka, 15. 1. 1994, roč. 2, č. 12, s. 16.

³⁶² Českobudějovické listy, 22. 1. 1994, roč. 3, č. 18, s. 20.

³⁶³ Českobudějovické listy, 29. 1. 1994, roč. 3, č. 24, s. 16.

³⁶⁴ Listy Jindřichohradecka, 31. 1. 1994, roč. 2, č. 25, s. 15.

Následovaly švédské hokejové hry, na které byl povolán i Radek Ťoupal. Čeští hokejisté vstoupili do turnaje nečekaně vysokým vítězstvím s Ruskem (5:0) a Ťoupal vstřelil jednu branku: „*Soupeřův gólman stačil sice jeho střelu z bezprostřední blízkosti vyrazit, jenže puk se odrazil znovu k Ťoupalovi, který ho nakonec překonal blafákem.*“³⁶⁵ V druhém utkání se Švédskem (2:1), zakončil Horák svou projížďku švédským hokejovým pásmem gólem po Ťoupalově nahrávce. V posledním střetnutí dokázal český výběr s Radkem Ťoupalem vyzrát na Kanadu (5:1) a stal se tak nečekaným vítězem Švédských hokejových her, když ve třech utkáních neztratil ani bod.³⁶⁶

6.4.1 Účast na XVII. zimních OH v Lillehammeru 1994

Do hokejového olympijského turnaje v roce 1994 vstoupil reprezentační výběr ČR (Česká republika) s Radkem Ťoupalem dne 12. února zápasem proti Finsku. Českému mužstvu se v zápase příliš nedařilo. Prohra 3:1 upozornila na slabiny týmu vedeného trenéry Ivanem Hlinkou a Stanislavem Neveselým.³⁶⁷

Ve svém druhém vystoupení na ZOH zvládli čeští hokejisté porazit Rakousko (7:3) a potvrdili tak roli favorita. Úvodní část zápasu sice nebyla úplně přesvědčivá, ale o konečném výsledku rozhodla střední část hry.³⁶⁸ Třetím soupeřem české reprezentace na olympijském turnaji byl tým Německa. Hráči se od začátku zápasu snažili prolomit obranný val soupeře, který se dostával do šancí jen velmi sporadicky: „*Ve 32. minutě našla chytrá přihrávka Horáka před první tyčkou německé branky volného Ťoupala, který však postrádal přesnost v zakončení. Rozuzlení přišlo až ve 45. minutě, když jsme dokázali vstřelit jedinou branku utkání.*“³⁶⁹

V dalším zápase s Norskem český výběr zvítězil přesvědčivě (4:1) a svou jedinou branku na turnaji v tomto zápase zaznamenal i Radek Ťoupal. Vítězstvím si mužstvo zajistilo postup do čtvrtfinále, třebaže v dalším zápase podlehl Rusku (3:4).

³⁶⁵ Českobudějovické listy, 4. 2. 1994, roč. 3, č. 29, s. 24.

³⁶⁶ Českobudějovické listy, 7. 2. 1994, roč. 3, č. 31, s. 16.

³⁶⁷ Dobrovodský, V. (1994). *Lillehammer 94*. Praha: Olympia, s. 97.

³⁶⁸ Hospodářské noviny, 15. 2. 1994, roč. 34, č. 32, s. 24.

³⁶⁹ Hospodářské noviny, 17. 2. 1994, roč. 34, č. 34, s. 28.

Ve čtvrtfinálovém utkání se naši postavili proti Kanadě. V tomto zápase podali nejlepší výkon v dosavadním průběhu turnaje, ale na postup do bojů o medaile to bohužel nestačilo. Nakonec prohráli (3:2) po prodloužení.³⁷⁰

V prvním utkání ve skupině o 5.–8. místo čekal reprezentanty zápas s USA. Zámořského soupeře dokázali zdotat bez 5:3. Následoval zápas se Slovenskem o pátou příčku v konečné klasifikaci. Jednalo se o vůbec historicky první měření sil Česka a Slovenska. Proti sobě tedy stáli hráči, kteří ještě na předcházejících ZOH v Albertvill hájili stejnou vlajku. V zápase Češi sice prohrávali 0:1, ale nakonec zvítězili vysokým skóre 7:1. Páté místo ale bylo jen slabou náplastí na nezdar ambiciózního výsledku.³⁷¹

Na olympijský turnaj v roce 1994 vzpomíná Radek Ťoupal slovy: „...**Co byste řekli k těmto olympijským hrám, která byla sice bez medaile, ale jen samotná druhá účast za sebou je velkým úspěchem. Jak vzpomínáte na zimní OH v Lillehammeru?** Určitě to beru jako velký úspěch. Málo hráčů jede na dvě olympiády za sebou. My jsme měli štěstí, že se konaly po dvou letech za sebou. Předtím se nám povedl turnaj ve Švédsku, díky tomu jsme měli velké očekávání. Tým byl našlapaný na to, aby udělal úspěch, ale výsledky se z nějakého důvodu najednou neukázaly a došlo k takovému rozčarování, protože se nevědělo, jak se z té situace dostat. I přesto jsme ve čtvrtfinále s Kanadou, za kterou hrál i Petr Nedvěd, prohráli trochu smolně. Myslím si, že jsme mohli vyhrát. Byla to velká škoda, protože tam ty očekávání byly obrovský a chybělo málo. Myslím si, že kdybychom postoupili, tak jsme možná mohli hrát o tu nejcennější medaili. Ještě jsme museli hrát o nějaké konečné umístění, abychom získali body do bodování národů. V tomhle zápase se to dotáhlo.

Ten tým, který se tvořil od nějakého roku 1990 a v tom roce 1994 byl nejlepší, mohl udělat větší parádu, i přesto, že už jsme před dvěma lety předtím medaili získali. Prohrou s Kanadou se ztratila vůle a trošku se to rozsypano.

Hlavní rozdíl oproti té mé první účasti na olympijských hrách byl hlavně v tom, že jsme bydleli v olympijské vesnici, ve které se člověk potkával se spoustou sportovců. Nejen z Česka, ale z celého světa. Třeba jsme seděli u stolu s jamajskými bobisty, viděl jsem Alberto Tombu a třeba trojnásobnou olympijskou vítězku Katju Seizingerovou.

³⁷⁰ Redakce sportu Praha. (1994). *Sportovní vzpomínky: Lillehammer 1994*. [Film].

³⁷¹ Dobrovodský, V. (1994). *Lillehammer 94*. Praha: Olympia, s. 97.

*O olympijské hry v Lillehammeru byl obrovský zájem. Lidé spali přes noc venku, aby se na ty soutěže dostali a mohli je vidět. Ve Francii, dva roky předtím, jsme byli ubytováni v malých střediscích, spali v hotelech a viděli jsme jen skoky na lyžích, jinak jsme se skoro nikam nedostali. Tady měl člověk všechno v dosahu a viděl toho víc. V tomhle to bylo mnohem lepší.*³⁷²

6.4.2 Dokončení sezony po XVII. zimních OH v Lillehammeru 1994

Olympijská přestávka budějovickému týmu příliš neprospěla. Domácí zápas s Jihlavou (1:3) se do ligového tempa dostával velmi pomalu: „*V prvních minutách střílel hostující útočník přes blokujícího Radka Āoupala tak šťastně, že jeho střela skončila v brance. Před koncem utkání se Jihočechům ve vlastním oslabení podařilo vykřesat naději, když po Bělohlově obloučku ujel Āoupal a dokázal překonat soupeřova gólmana.*“³⁷³

V Jihočeském derby s Jindřichohradeckým Vajgarem, ve kterém jasně zvítězil budějovický celek (7:3) se Āoupal trefil hned dvakrát.³⁷⁴ V posledním zápase před play off s Olomoucí (8:3), se kterou se měl utkat i ve čtvrtfinále, České Budějovice tak potvrdily druhé místo v tabulce. Radek Āoupal vsítil jednu branku.³⁷⁵

Play off odstartoval jihočeský tým porážkou (1:3): „*I přes velký tlak v závěrečné třetině, o kterou se postarala řada Radka Āoupala, nedokázal utkání zvrátit.*“³⁷⁶ Ve stejném duchu se neslo i další vzájemné utkání (2:5) a po třetí porážce (2:4), ve které se Radek Āoupal dostal do několika slibných akcí, se České Budějovice rozloučily s play off a celou sezonou 1993/1994.³⁷⁷

Před zahájením nové sezony využil Radek Āoupal klauzuli ve smlouvě o možnosti hostování v cizině. Nejčastěji padalo jméno klubu Tappara Tampere, ale nakonec zamířil do německého ligového týmu Starbulls Rosenheim.³⁷⁸

³⁷² Āoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³⁷³ Āeskobudějovické listy, 5. 3. 1994, roč. 3, č. 54, s. 24.

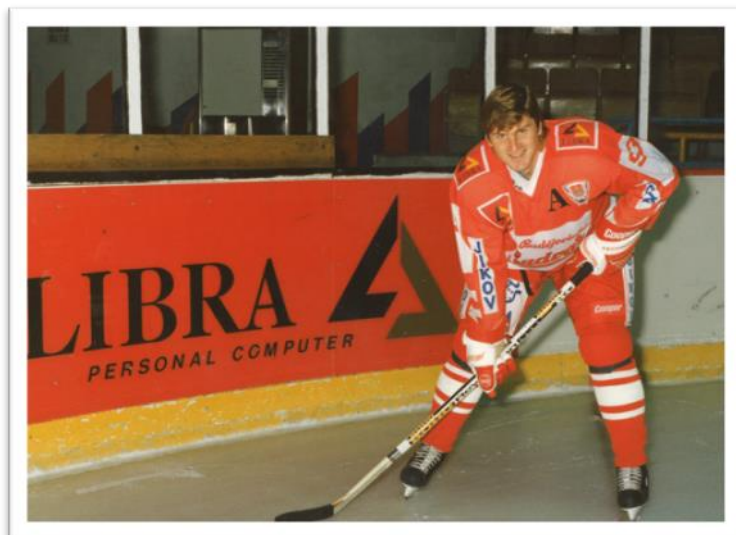
³⁷⁴ Listy Jindřichohradecka, 12. 3. 1994, roč. 2, č. 60, s. 16.

³⁷⁵ Āeskobudějovické listy, 14. 3. 1994, roč. 3, č. 61, s. 15.

³⁷⁶ Āeskobudějovické listy, 17. 3. 1994, roč. 3, č. 64, s. 16.

³⁷⁷ Listy Jindřichohradecka, 21. 3. 1994, roč. 2, č. 67, s. 16.

³⁷⁸ Āeskobudějovické listy, 24. 5. 1994., roč. 3, č. 119, s. 16.

Obrázek 41. Radek Āoupal v sezoně 1993/1994. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

6.5 Půl rok ve StarBulls Rosenheim

Změna působiště hokejového útočníka měla hlubší kořeny. Nečekaný zvrát v kariéře a svůj přesun do zahraničí ohodnotil Radek Āoupal následovně: „...**Po jedné sezoně v Českých Budějovicích jste se tedy na půl roku přesunul do Rosenheimu, jak probíhal tento přestup?** Nejprve jsem podepsal smlouvu do Tapparou Tampere, znovu do Finska, ale nakonec přišla nabídka z Rosenheimu a to bylo to, co jsem chtěl. Zrušil jsem tedy kontrakt s Tapparou a šel tam. Přestup mi pomohl domluvit Jaroslav Pouzar, který tam má výborné jméno, ale asi to nebylo správné, když už jsme se domluvili ve Finsku a pán bůh to taky viděl. Byl to takový nešťastný rok, kdy byla výluka v NHL a do Německa se tlačili ti nejlepší hráči. Rosenheim ještě k tomu dostal dva Rusy ze zkrachovalého Mnichova, kteří byli výborní a přišel i Doug Weight, člen hokejové síně slávy. Nakonec nás tam bylo celkem sedm cizinců. Byl tam se mnou i Petr Hrbek.

Hned při mém prvním střídání v přípravném zápase jsem dal gól, takže jsem si dal laťku dost vysoko. V sezoně se nám moc nedařilo, bylo to takové nahoru dolů, ale já jsem nějaké branky pořád dával. I přesto mě stále točili v pětkách, v jedné jsem góly dával, ale hned na to mě dali k nějakému třiceti pěti letému Kanadánovi, který už měl svou kariéru za sebou a začal dávat branky on. Najednou na mě vyrukovali s tím, že nedávám góly, ale já je pochopitelně nemohl dávat, když je dával ten Kanadán. V celkovém bodování jsem byl stále první nebo druhý v tom mužstvu, ale měl jsem prostě málo gólů. Takže jsme si vůbec nerozuměli v tom, co chtěli.

Do toho přišli právě ti zmiňovaní cizinci. Každý týden přijelo z Kanady na zkoušku do Rosenheimu třeba šest hráčů. Trh těch Kanadánů byl neskutečný. Ve středu přišli na trénink, Rosenheim je nechtěl, ale už tam čekali zástupci týmů z nižší ligy a ty si je brali. Nejdřív jsem z toho byl trochu zaskočený, ale pak už jsem to neřešil.

Já jsem do té doby dal z devíti zápasů šest branek, do toho mi ještě tři neuznali, ale najednou jsem nehrál. K tomu všemu mě nechtěli pustit na utkání Germany stars, do kterého mě vybrali čtenáři Ice Hockey News. Byl jsem vybrán do druhé pětky a na zápase měli být Češi, Kanadani a národní mužstvo Německa, ale klub mě nepustil. Prý z toho důvodu, že by neměli s kým trénovat během přestávky. Tady jsme se dostali do křížku a já byl najednou postavený mimo led, takže jsem šel zpět do Budějovic na hostování a sezonu jsem tu nakonec dohrál celou. Mezitím se mi narodil druhý syn a už se mi nikam jít nechtělo. Měl jsem i nabídky do Slavie, do Sparty, ve které už jsem byl domluvený, ale kvůli rodině jsem zůstal v Budějovicích, kde jsme nakonec měli vážně dobrý tým a ty roky tu byly parádní.

Angažmá v Německu se mi nepodařilo, ale neřekl bych, že to bylo kvůli tomu, že bych hrál špatně. Prostě se to nesešlo a myslím si, že mi i ukřivdili v tom, že mi neumožnili, abych jim ukázal to, co umím. Nevzpomínám na to angažmá rád.“³⁷⁹

6.6 Pět let kapitánem v Českých Budějovicích

6.6.1 Sezona 1994/1995

Před zápasem 22. kola ročníku 1994/1995, ve kterém se České Budějovice střetly s Pardubicemi, se vrátil centr Radek Ťoupal do sestavy Jihočechů. Zápas se ukázal jako zlomový, herní projev mužstva šel nahoru (4:1).³⁸⁰ Tisk popisoval jeho návrat jen v samých superlativech: „*Neodiskutovatelně výrazným způsobem zpevnil řady domácích, byl jako vždy nepřekonatelný při hře u mantinelů, bojoval po celé ploše a podílel se na cenném vítězství Jihočechů.*“ Radek Ťoupal svůj rychlý přesun viděl takto: „*Ve středu přiletěla do Rossenheimu jedna z opor Edmonton Oilers, třiatvacetiletý střední záložník Doug Weight, loni nejlepší střelec mužstva. V týmu jsme byli i my se spartánem Hrbkem, který tu hrál již loni a výborně. Hrát mohou v jednom zápase pouze dva cizinci, takže logicky to vypadalo, že stát budu hlavně já. Do toho*

³⁷⁹ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

³⁸⁰ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 97.

přijel Jarda Pouzar, domluvili jsme se, že pro mne bude lepší hrát doma než v Rossenheimu někde ve čtvrté lajně čekat na šanci, či zranění, a tak jsem doma. Jsem rád, že tady mohu být a vynasnažím se klubu pomoci. Ta liga tady je lepší, v Německu to bylo pro mne v poslední době dost trápení. Tam nemá absolutně nikdo zájem o nahrávku, každý hraje jen na sebe, střílí se odevšad, je to taková snaha o kanadský systém, k němuž mají ale daleko. Jejich kladem je snad jen bojovnost a taková zarputilost: když někdo proti nim nasadí to samé, nemohou už nikoho přehráť. Proti Pardubicím se mi hrálo dobře, neviděl jsem minulé zápasy kluků, prý nedávali góly, ale to přijde s tím, kdo víc chce. Vůle po vítězství rozhoduje vždy...³⁸¹

Prvních kanadských bodů po návratu se Radek Ťoupal dočkal ve třetím utkání se Slávií (2:1): „V úvodu třetí třetiny vybojoval buly, nahrál Bělohlovovi a ten srovnával. V rušném závěru jeho přihrávku doťukl do branky Pýcha.“³⁸² V dalším zápase se dočkal branky, když v úvodní minutě posledního dějství korigoval skóre se Zlínem (4:6).³⁸³ Nejinak tomu tak bylo i v zápase se Vsetínem (7:2), když navýšil vítězné skóre ve třetí třetině.³⁸⁴ Dvěma góly udělal tečku za rokem 1994, poté co se nejprve trefil po krásné akci celé jeho řady a následně dokázal zkušeně zavěsit po akci Horáka.³⁸⁵

Začátkem ledna roku 1995 bylo již jasné, že se útočník Radek Ťoupal vrátí do Českých Budějovic natrvalo. Původně měl týmu pomoci jen v několika zápasech, ale vedení klubu se rozhodlo pro posílení týmu, ačkoliv přestupová částka byla více než o polovinu vyšší, než kterou Jihočeši od Rossenheimu inkasovali.³⁸⁶

„V prvním novoročním extraligovém kole s Litvínovem byla Ťoupalova řada neudržitelná. Hned v úvodu zápasu naznačil Pýcha střelu, přihrál však Ťoupalovi a ten se nemýlil. Ve druhé třetině tečoval do branky střelu Modrého a po vyhraném buly v závěru zápasu bez přípravy vsítil svou třetí branku.“³⁸⁷

V pikantním zápase s Kladnem (5:3), za které díky odmícní NHL nastoupil Jaromír Jágr, na jednu branku po spolupráci s Bělohlovem přihrál Pýchovi a v závěru sám

³⁸¹ Českobudějovické listy, 28. 11. 1994, roč. 3, č. 279, s. 16.

³⁸² Českobudějovické listy, 3. 12. 1994, roč. 3, č. 284, s. 16.

³⁸³ Listy Jindřichohradecka, 5. 12. 1994, roč. 2, č. 285, s. 16.

³⁸⁴ Českobudějovické listy, 7. 12. 1994, roč. 3, č. 287, s. 16.

³⁸⁵ Listy Jindřichohradecka, 13. 12. 1994, roč. 2, č. 292, s. 16.

³⁸⁶ Českobudějovické listy, 5. 1. 1995, roč. 4, č. 4, s. 16.

³⁸⁷ Listy Jindřichohradecka, 10. 1. 1995, roč. 3, č. 8, s. 16.

zvyšoval skóre.³⁸⁸ V následujících zápasech se Spartou (3:3),³⁸⁹ Slavií (3:5),³⁹⁰ Zlínem (4:3)³⁹¹ si na svůj bodový účet připsal vždy po jedné asistenci, další tři asistence a dvě branky přidal v poslední kole před reprezentační přestávkou v zápase s Jihlavou (9:2).³⁹²

V závěru základní části extraligy se budějovickému týmu příliš nedařilo, avšak do play off s Olomoucí vstoupil výborně. V prvním utkání dokázal zvítězit (5:2), Radek Ťoupal se do zápasu zapsal jednou brankou, kterou vstřelil po složitém uvolnění na malém prostoru.³⁹³ I druhý vyřazovací zápas dopadl vítězstvím pro České Budějovice (10:2): „*Ve vlastním oslabení v samotném úvodu zápasu ujela dvojice Ťoupal – Bělohlav a druhý jmenovaný měnil stav zápasu. Koncert Jihočechů pokračoval i nadále a sám Ťoupal zvyšoval skóre na 8:0.*“³⁹⁴ I v dalším souboji s Olomoucí brali České Budějovice vítězství (5:3). Ťoupal se do zápasu opět zapsal jedním gólem, když dorazil střelu Bělohlava. Ve druhé třetině sice zahájil seriál neproměněných šancí, když se několikrát objevil sám před hostujícím brankářem, ale ten ho vždy vychytil. To však neměnilo nic na vítězství a postupu Českých Budějovic.³⁹⁵

V semifinále čekalo mužstvo ze Vsetína. Českobudějovický celek se pokoušel uplatnit stejnou taktiku, která jim zařídilo postup s Olomoucí, avšak ve všech třech vzájemných zápasech se mu nepodařilo ani jednou zvítězit.³⁹⁶

V souboji o bronz se střetli s Kladnem. První zápas v sérii, která se hrála na dvě vítězství, skončil vítězně pro České Budějovice (5:3). O třetí zápis se elegantně postaral Radek Ťoupal, který zužitkoval přihrávku Bělohlava.³⁹⁷ Druhé utkání dopadlo lépe pro celek z Kladna (4:5).³⁹⁸ Ve třetím střetnutí se štěstí usmálo na Jihočechy (4:3). V prodloužení právě Radek Ťoupal rozjel vítěznou akci a přihrál na gól Bělohlavovi.³⁹⁹

³⁸⁸ Českobudějovické listy, 11. 1. 1995, roč. 4, č. 9, s. 16.

³⁸⁹ Českobudějovické listy, 25. 1. 1995, roč. 4, č. 21, s. 16.

³⁹⁰ Českobudějovické listy, 27. 1. 1995, roč. 4, č. 23, s. 16.

³⁹¹ Listy Jindřichohradecka, 30. 1. 1995, roč. 3, č. 25, s. 16.

³⁹² Českobudějovické listy, 3. 2. 1995, roč. 4, č. 29, s. 16.

³⁹³ Listy Jindřichohradecka, 7. 3. 1995, roč. 4, č. 56, s. 16.

³⁹⁴ Českobudějovické listy, 8. 3. 1995, roč. 4, č. 57, s. 16.

³⁹⁵ Českobudějovické listy, 11. 3. 1995, roč. 4, č. 60, s. 16.

³⁹⁶ Listy Jindřichohradecka, 22. 3. 1995, roč. 3, č. 69, s. 16.

³⁹⁷ Českobudějovické listy, 27. 3. 1995, roč. 4, č. 73, s. 16.

³⁹⁸ Českobudějovické listy, 29. 3. 1995, roč. 4, č. 75, s. 16.

³⁹⁹ Listy Jindřichohradecka, 30. 3. 1995, roč. 3, č. 76, s. 16.

Obrázek 42. Radek Ťoupal se raduje ze zisku bronzové medaile. Fotografie převzata z periodika Českobudějovické listy, 31. 3. 1995, č. 77, s. 16.

Odměnou pro českobudějovické fanoušky byl druhý ročník hokejové exhibice, v níž proti sobě nastoupilo družstvo Bílých a Modrých s výsledkem 7:6. V prvním ročníku ankety o osobnost play off HC České Budějovice, ve které hlasovali diváci a odborníci, Radek Ťoupal zvítězil.⁴⁰⁰ Sám i celou akci zhodnotil: „*Rádi bychom založili takovou tradici, aby se českobudějovické hokejové exhibice konaly vždy na konci každé sezony. V autobuse při cestě z Kladna jsme se spoluhráči litovali, že naši fanoušci nemohli úspěšný ligový závěr prožít s námi. Domluvili jsme se, že jim to vynahradíme. Jako starší hráč jsem se ujal organizace a k účasti přemluvil českobudějovické podnikatele a bývalé hráče, z nichž většinu jsem před lety zažil na ligovém ledě.*“⁴⁰¹

Obrázek 43. Bronzová medaile z extraligy 1994/1995. Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 131.

⁴⁰⁰ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 156.

⁴⁰¹ Listy Jindřichohradecka, 14.4. 1995, č. 89, s. 24.

*První sezonu po návratu z Německa Radek Āoupal hodnotil takto: „...**Hned po návratu do Českých Budějovic jste s týmem dosáhli na třetí místo v play off po dvou výhrách s Kladnem? To byl velký úspěch, mám pravdu?** Ty roky v Budějovicích byly vážně dobré. Tým byl věkově dobře poskládaný, byla v něm vůle a roky pod trenérem Caldrem byly úspěšné. Kladno v té době mělo Eliáše, Pateru, Procházku, Vejvodu, oba Kaberle, Hniličku a my jsme je porazili. Bylo to tým, že prohráli semifinále a byli zklamání. My jsme byli zklamání také, ale musím říct, že Vsetín byl vždycky nad naše síly. Hráli jsme tedy s Kladnem o třetí místo, ale je už to moc nezajímalo, kdežto my jsme ten bronz chtěli.“⁴⁰²*

6.6.2 Sezona 1995/1996

Hokejisté HC České Budějovice s Radkem Āoupalem začali s přípravou na novou sezonu dne 10. května 1995. Čekala je náročná sedmitýdenní příprava mimo led.⁴⁰³ Přípravu na ledě odstartovalo přátelské utkání s Plzní (5:2, Radek Āoupal asistence),⁴⁰⁴ následovaly zápasy s Tivali Minsk (4:1, Radek Āoupal branka),⁴⁰⁵ dva zápasy s Jihlavou (7:4, Radek Āoupal asistence a 3:3)⁴⁰⁶ a jeden s Pískem (4:2, Radek Āoupal branka).⁴⁰⁷

Extraligový kolotoč zápasů odstartovalo střetnutí s Brnem (0:4), ve kterém se Radek Āoupal dostal do několika slibných šancí: „*Tu největší si vypracoval v závěru první třetiny, když zleva najížděl na soupeřovu branku, avšak ani z dorážky gól vstřelit nedokázal.*“⁴⁰⁸

První vítězství Budějovičtí vybojovali v následném utkání s Jihlavou (2:1): „*Zápas začali aktivněji Jihočeši a již v úvodu zápasu po akci Āoupala netrefil prázdnou bránu Pýcha. Sám Radek Āoupal měl šanci záhy, kterou mu však ve vlastním oslabení vychytil jihlavský brankář.*“⁴⁰⁹

První branku na domácím ledě dokázali hráči HC Českých Budějovic vsítit v zápase s Plzní (1:0). Byl u ní i Radek Āoupal. Nejprve po jeho přihrávce vstřelil gól Bělohav, tu však rozhodčí neuznal. Ve druhé části měl Radek Āoupal příležitost, ale

⁴⁰² Āoupal, R., osobní rozhovor 9.12. 2020.

⁴⁰³ Āeskobudějovické listy, 20.5. 1995, č. 117, s. 16.

⁴⁰⁴ Āeskobudějovické listy, 9.8. 1995, č. 184, s. 16.

⁴⁰⁵ Āeskobudějovické listy, 10. 8. 1995, roč. 4, č. 185, s. 16.

⁴⁰⁶ Listy Jindřichohradecka, 16. 8. 1995, roč. 3, č. 190, s. 16.

⁴⁰⁷ Āeskobudějovické listy, 30. 8. 1995, roč. 4, č. 202, s. 16.

⁴⁰⁸ Listy Jindřichohradecka, 9. 9. 1995, roč. 3, č. 211, s. 16.

⁴⁰⁹ Listy Jindřichohradecka, 13. 9. 1995, roč. 3, č. 214, s. 16.

neproměnil. Následně však vyhrál buly, po němž již Bělohav skóroval.⁴¹⁰ V zápase se Slavíí (6:1) si Radek Ťoupal připsal hned dvě přihrávky na gól. Všechny branky v tomto utkání padaly po krásných střelách a vypracovaných akcích.⁴¹¹

Gólově se Radek Ťoupal prosadil v zápase s Vítkovicemi (2:0).⁴¹² Další gól následoval s Pardubicemi (6:3). Jihočeši dlouho prohrávali 0:3, první branku domácích přidal Ťoupal a rozjel tak velký obrat domácích.⁴¹³ V zápase s Olomoucí (3:2) „*připravila dvojice Pýcha – Ťoupal šanci pro Zábranského a ten nedal dělovkou pod horní tyč gólmanovi šanci. Ve druhé třetině byl Radek Ťoupal v pravý čas na pravém místě a zblízka do odkryté branky zvyšoval na 2:1.*“⁴¹⁴ Ani z dalšího utkání hraného s Litvínovem (3:5) nevyšel Radek Ťoupal bodově naprázdno. Centr první útoku nahrál před branku Pýchovi a ten pohodlně skóroval.⁴¹⁵

Ve Vsetíně vybojovali Jihočeši první bod v historii vzájemných utkání (3:3). Do vedení dostal České Budějovice Pýcha po přihrávce Ťoupala. Na konci utkání zaslouženě vyrovnal Bělohav opět po přihrávce z Ťoupalovi hole.⁴¹⁶ Se Spartou (4:7) dokázal Ťoupal přihrát na gól Bělohlavovi.⁴¹⁷ V zápase s nováčkem extraligy Třincem (5:3) asistoval hned dvakrát.⁴¹⁸

V následujících několika střetnutích se mužstvu z Českých Budějovic příliš nedařilo. Při porážce se Zlínem (3:5), která byla třetí v řadě, vstřelil Radek Ťoupal dvě branky. První po ukázkové střele a druhou brankou už jen korigoval výsledek 42 sekund před koncem utkání.⁴¹⁹ Další vítězství vybojovalo Ťoupalovo mužstvo až v zápase s Vítkovicemi (4:0), ze kterého sám vyšel se třemi asistencemi. Góly padaly až v poslední třetině. V úvodu posledního dějství otevřel skóre Pýcha po akci Ťoupala a další branky na sebe nenechaly dlouho čekat.⁴²⁰

⁴¹⁰ Českobudějovické listy, 15. 9. 1995, roč. 4, č. 216, s. 24.

⁴¹¹ Listy Jindřichohradecka, 22. 9. 1995, roč. 3, č. 222, s. 16.

⁴¹² Českobudějovické listy, 27. 9. 1995, roč. 4, č. 226, s. 16.

⁴¹³ Českobudějovické listy, 2. 10. 1995, roč. 4, č. 232, s. 16.

⁴¹⁴ Listy Jindřichohradecka, 4. 10. 1995, roč. 3, č. 230, s. 20.

⁴¹⁵ Českobudějovické listy, 7. 10. 1995, roč. 4, č. 235, s. 16.

⁴¹⁶ Českobudějovické listy, 11. 10. 1995, roč. 4, č. 238, s. 16.

⁴¹⁷ Českobudějovické listy, 14. 10. 1995, roč. 4, č. 241, s. 16.

⁴¹⁸ Listy Jindřichohradecka, 18. 10. 1995, roč. 3, č. 244, s. 16.

⁴¹⁹ Českobudějovické listy, 30. 10. 1995, roč. 4, č. 253, s. 20.

⁴²⁰ Listy Jindřichohradecka, 11. 11. 1995, roč. 3, č. 264, s. 16.

Před utkáním došlo k několika změnám v sestavě, tento trenérský tah okomentoval tehdejší tisk následovně: „Změny ve složení jednotlivých pěttek, které možná některým hráčům nevoněly, protože museli mnohdy osobní ambice podřídít úspěchu celku, trenérům vyšly. Dřel celý kolektiv, o výsledku tentokráte rozhodla nově složená útočná řada Radka Ťoupala s Robem a Pýchou na křídlech: její vedoucí hrál velký zápas, pracoval po celé ploše, a připsal si na své konto tři přesné přihrávky na branky.“⁴²¹ Po jedné přidal i v zápase s Kladnem (5:1)⁴²² a další tři zaznamenal s Pardubicemi (4:3).⁴²³ V domácím zápase s Olomoucí (1:3) byl sice nejlepším hráčem domácích, ale dokázal jen korigovat skóre během přesilovky.⁴²⁴

Své konto kanadského bodování navýšil v zápase s Třincem (3:0). Nejprve přihrál do jízdy Soudkovi. Puk po jeho nečistém zásahu skončil za zády Třineckého gólmana. Po první přestávce se dokázal trefit i sám Ťoupal.⁴²⁵ V Olomouci zařídil svému týmu výhru, když dvě minuty před koncem dokázal strhnout vítězství na českobudějovickou stranu.⁴²⁶

Obrázek 44. Ležící Radek Ťoupal s Pavlem Pýchou v zápase se Vsetínem v roce 1995. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

Radek Ťoupal byl po tomto utkání dotázán na právě probíhající sezonu, na změny ve složení jednotlivých řad a na své výkony: „Na všech hráčích je vidět zlepšení, zvedají se a mají na vyšší hráčskou úroveň. Je to propracovaná a systematickou

⁴²¹ Českobudějovické listy, 13. 11. 1995, roč. 4, č. 265, s. 20.

⁴²² Českobudějovické listy, 15. 11. 1995, roč. 4, č. 267, s. 16.

⁴²³ Českobudějovické listy, 18. 11. 1995, roč. 4, č. 270, s. 16.

⁴²⁴ Českobudějovické listy, 20. 11. 1995, roč. 4, č. 271, s. 16.

⁴²⁵ Listy Jindřichohradecka, 1. 12. 1995, roč. 3, č. 281, s. 24.

⁴²⁶ Listy Jindřichohradecka, 6. 12. 1995, roč. 3, č. 285, s. 16.

metodikou tréninku, která není vidět, ale přináší výsledky. Krize jinak potká každý tým, nejen u nás, ale v celém světě a ta naše nedávná by ani nebyla. Stačilo, aby ligová přestávka přišla o týden dřív, šlo o tři zápasy. My jsme vlastně celou dobu hráli ve stejném složení, i když jsme začali prohrávat. Když se déle nedařilo, tak se mužstvo muselo přeházet, a když se mají změny provádět, těžko by to mohl posoudit hráč na ledě, musí to udělat někdo, kdo sleduje hru z nadhledu, vše vidí úplně jinak než my na ledě. S Pavlem Pýchou hraji dohromady možná osm let a víme o sobě. Pravé křídlo, které se u nás točí, hraje nyní Luboš Rob, který byl dlouho ve formaci Romana Horáka. Je to hráč pro spolupráci, a to nám vyhovovalo. Když s námi hrál Radek Bělohlav, je to jiný typ hráče, ale taky to fungovalo. Teoreticky není až tak důležité, kdo na pravém křídle je, hlavně aby uměl dávat góly, protože šance přijdou. Já sám sice nějaký gól dám, ale už jich za sezónu asi dvacet nebude, myslím si, že moje role je v tom, že tvořím hru, že mám připravit spoluhráčům šance. Je otázka, že když se hráči daří, dá téměř všechny šance, když ne, tak nedá skoro žádnou a už to tolik nevyzní. Ale v listopadu a prosinci bývá dobrá forma a dělávám hodně bodů...“⁴²⁷

První novoroční zápis v podobě jedné asistence si do svého kanadského bodování Radek Āoupal připsal v zápase s Kladnem (8:3),⁴²⁸ další přidal v zápase se Zlínem (2:2),⁴²⁹ s Litvínovem (2:0)⁴³⁰ a jednu i v následné odvetě s Litvínovem (3:1).⁴³¹

Gólově se prosadil v zápase s Brnem (4:0), když po spolupráci s Robem jubilejním stým gólem Českých Budějovic v tomto ročníku extraligy otevřel skóre utkání.⁴³² Následující domácí odvěta se stejným mužstvem místy připomínala exhibiční utkání (11:1). „První branka padla po kombinaci celé Āoupalovi pětky, když sám Radek Āoupal zakončoval a brankářem vyražený puk dostal za záda hostujícího gólmana Pýcha. V závěru druhého dějství Āoupal doklepal do branky střelu Roba a do konce utkání si připsal ještě jednu gólovou asistenci.“⁴³³

⁴²⁷ Českobudějovické listy, 8. 12. 1995, roč. 4, č. 287, s. 24.

⁴²⁸ Českobudějovické listy, 10. 1. 1996, roč. 5, č. 8, s. 16.

⁴²⁹ Českobudějovické listy, 17. 1. 1996, roč. 5, č. 14, s. 16.

⁴³⁰ Českobudějovické listy, 19. 1. 1996, roč. 5, č. 16, s. 16.

⁴³¹ Listy Jindřichohradecka, 24. 1. 1996, roč. 4–5, č. 20, s. 16.

⁴³² Českobudějovické listy, 27. 1. 1996, roč. 5, č. 23, s. 16.

⁴³³ Českobudějovické listy, 31. 1. 1996, roč. 5, č. 26, s. 16.

Přílišný optimismus z vysoké výhry, zejména kvůli blížícímu se play off, si kapitán českobudějovického oddílu však nechtěl připouštět: *„Čtvrtá příčka by se měla určitě udržet, ale nebude to nic jednoduchého, protože poslední bod bývá vždy nejtěžší. Kdyby se náhodou prohrálo v Třinci, tak to může být v neděli velký stres.“* Vzápětí však všechny možné komplikace odmítl: *„Máme obrovskou formu a mužstvo pracuje jako perfektně řízený stroj.“*⁴³⁴

Svou pozici v tabulce České Budějovice uhájily a do vyřazovacích bojů extraligové nadstavby vstupovaly ze třetí pozice. Následovala krátká reprezentační pauza a Radek Āoupal byl vybrán do B týmu hokejové reprezentace ČR, která vyrazila ke dvěma zápasům do Německa. V utkání sehraném s Bad Nauheimem (3:3) Āoupal jedenkrát skóroval.⁴³⁵

V prvním utkání play off, ve kterém se České Budějovice střetli s pražskou Slavií (5:3) zaznamenal Āoupal jednu brankovou přihrávku.⁴³⁶ V druhém vzájemném utkání zařídil svému týmu výhru (3:2), když dokázal vstřelit dvě branky. Ve třetím znovu vítězném střetnutí (4:3) šel v přesilovce Radek Āoupal důrazně za kotoučem před slávistickou branku, kde se puk odrazil k Pýchovi a ten ho dotlačil do branky. *„Sedm minut poté chybovala obrana Slavie na červené čáře, Āoupal poslal vpřed Pýchu a ten se nemýlil.“*⁴³⁷ I v poslední utkání čtvrtfinále play off se Slavií (5:1), které zajistilo Jihočechům postup, se Radek Āoupal opět zapsal do zápasových statistik: *„V závěru první třetiny na sebe vytáhl oba obránce Slavie, poslal přesnou přihrávku Robovi a ten poslal českobudějovický tým do vedení.“* Radek Āoupal byl po zápase vyhlášen nejlepším hráčem Českých Budějovic.⁴³⁸

Čtvrtfinálovou sérii popsal takto: *„V každém zápase jsme byli o ten kousek lepší, a tak se zrodilo jednoznačné vítězství. Od Vánoc jsme hráli celý mančaft špičkový hokej, dnes to byl patnáctý zápas bez prohry, to hovoří samo o sobě. Těšíme se na dalšího soupeře a věříme, že lidé doma přijdou a vytvoří nám parádní atmosféru.“*⁴³⁹

⁴³⁴ Listy Jindřichohradecka, 1. 2. 1996, roč. 4–5, č. 27, s. 16.

⁴³⁵ Českobudějovické listy, 12. 2. 1996, roč. 5, č. 36, s. 16.

⁴³⁶ Listy Jindřichohradecka, 23. 2. 1996, roč. 4–5, č. 46, s. 16.

⁴³⁷ Českobudějovické listy, 27. 2. 1996, roč. 5, č. 49, s. 16.

⁴³⁸ Českobudějovické listy, 28. 2. 1996, roč. 5, č. 50, s. 16.

⁴³⁹ Listy Jindřichohradecka, 29. 2. 1996, roč. 4–5, č. 51, s. 16.

Favorit ze Vsetína, se kterým se České Budějovice utkali v semifinále, vyhrál všechna tři utkání. Radek Ťoupal se zapsal jedním gólem do druhého utkání (2:5)⁴⁴⁰ a jednou asistencí v posledním čtvrtém utkání (1:4).⁴⁴¹ V boji o ligový bronz se HC České Budějovice střetly se Spartou. K úvodnímu utkání (2:5) se vyjádřil kapitán Radek Ťoupal: „Dostali jsme v úvodu tři branky a Sparta už pak hrála uvolněně, zatímco u nás nebyl nikdo, kdo by zápas zvrátil.“⁴⁴² Druhé utkání skončilo rovněž porážkou (2:3) a Radek Ťoupal se se svým týmem umístil na čtvrté příčce.⁴⁴³

Stejně jako v uplynulé sezoně zakončili hokejisté Českých Budějovic sezonu formou divácky atraktivního večera na ledě. V týmu Modrých se spolu na ledě sešli bratři Ťoupalové spolu se svým otcem.⁴⁴⁴

Obrázek 45. Hokejové trio Ťoupalů při exhibičním zápase Bílí versus Modří v sezoně 1995/1996 (zprava Radek Ťoupal, otec Bohumír Ťoupal a jeho mladší bratr Kamil Ťoupal). Fotografie převzata z knihy Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 106.

Úplnou tečkou za hokejovou sezonou Českých Budějovic byl klubový hokejový večer, na kterém se vyhlašovali nejlepší týmoví hráči. Ti vzešli z hlasování v divácké i odborné anketě. Cenu pro osobnost v play off převzal kapitán Radek Ťoupal, který poděkoval svým spoluhráčům v první pětce i ostatním hráčům. Za pochopení a zázemí manželce a také trenéru Caldrovi: „Takových trenérů je u nás hrozně málo.“⁴⁴⁵

⁴⁴⁰ Českobudějovické listy, 11. 3. 1996, roč. 5, č. 60, s. 16.

⁴⁴¹ Českobudějovické listy, 13. 3. 1996, roč. 5, č. 62, s. 16.

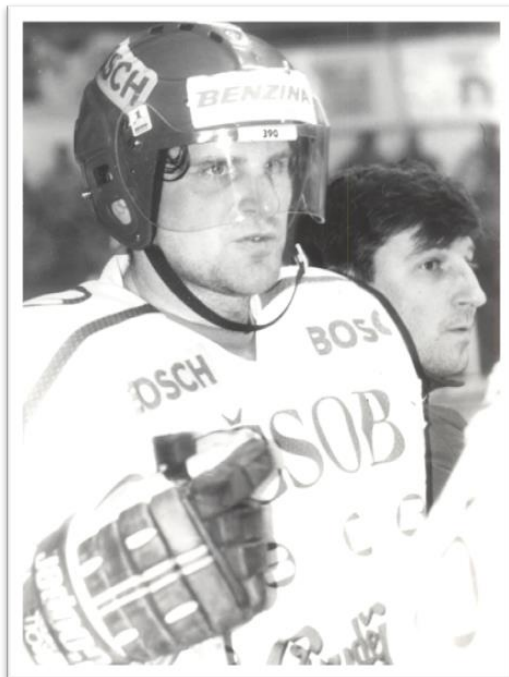
⁴⁴² Českobudějovické listy, 21. 3. 1996, roč. 5, č. 69, s. 20.

⁴⁴³ Listy Jindřichohradecka, 23. 3. 1996, roč. 4–5, č. 71, s. 16.

⁴⁴⁴ Českobudějovické listy, 6. 4. 1996, roč. 5, č. 83, s. 16.

⁴⁴⁵ Českobudějovické listy, 20. 5. 1996, roč. 5, č. 117, s. 20.

V sezoně 1995/1996 se ve Frýdku-Místku také uskutečnilo historicky první utkání hvězd české extraligy. Tým Východu porazil výběr Západu 10:9. Poražené mužstvo koučovala dvojice Vladimír Caldr (České Budějovice) a Jan Neliba (Kladno), za jejich tým nastoupili i někteří budějovičtí hráči – Oldřich. Svoboda, Libor Zábranský, Radek Bělohav a Radek Ťoupal.⁴⁴⁶

Obrázek 46. Radek Ťoupal v sezoně 1995/1996. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

6.6.3 Sezona 1996/1997

Do nové sezony vkročily České Budějovice s Radkem Ťoupalem přípravným zápasem s týmem Frankfurter Lions (6:3), ve kterém třikrát asistoval svým spoluhráčům.⁴⁴⁷ V dalších přípravných utkáních s Jihlavou (4:3) zaznamenal jednu branku,⁴⁴⁸ se Spartou (7:5) přihrávku na gól a na zájezdě do Německa, kde se budějovičtí utkali s EV Weiden (10:4), jednu branku.⁴⁴⁹ V přípravném utkání s Kladnem (3:1) vstřelil první branku svého týmu.⁴⁵⁰

Premiérový zápas extraligové sezony 1996/1997 si českobudějovičtí hokejisté odbyli se Zlínem (3:5). Radek Ťoupal v zápase srovnával na 1:1 po nádherné kombinaci

⁴⁴⁶ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 105.

⁴⁴⁷ Českobudějovické listy, 2. 8. 1996, roč. 5, č. 179, s. 16.

⁴⁴⁸ Českobudějovické listy, 7. 8. 1996, roč. 5, č. 183, s. 16.

⁴⁴⁹ Českobudějovické listy, 6. 9. 1996, roč. 5, č. 209, s. 16.

⁴⁵⁰ Českobudějovické listy, 11. 9. 1996, roč. 5, č. 213, s. 16.

celé jeho pětky v přesilovce. V závěru druhé třetiny se objevil sám před brankou, ale gólmana soupeře nepřelstil.⁴⁵¹

Tisk se k jeho výkonu vyjádřili následovně: *„Premiérový gól českobudějovického celku vstřelil symbolicky jeho kapitán Radek Ťoupal, výtečný stratég, jehož práce zejména na zadním mantinelu v útočné třetině nemá obdoby.“*⁴⁵²

Další branku vsítil v zápase proti Olomouci (1:4) hned v první minutě druhé třetiny, když tečoval Soudkovu střelu.⁴⁵³ První body získali Jihočeši v zápase s Třincem (4:2). Radek Ťoupal opět v úvodu druhé třetiny skóroval po střílené přihrávce jeho spoluhráče a na poslední branku týmu přihrával.⁴⁵⁴ V zápase s Opavou (1:2) vystřelil svému týmu čestnou branku v poslední vteřině zápasu.⁴⁵⁵ Ve velmi bojovném utkání s Plzní (5:2) pomohl Radek Ťoupal svému týmu jednou gólovou nahrávkou.⁴⁵⁶

Na programu hokejového ročníku 1996/1997 měl jihočeský tým také premiéru Evropské ligy. Ke svému prvnímu utkání cestoval do norského Osla, kde se utkal s místním Valerengenem (1:2). Ťoupal se v něm dostal do několika šancí: *„Nejprve po spolupráci s Robem, následně měl na holi vedení po individuálním průniku, a ještě jednou ohrozil branku soupeře v závěru po spolupráci s Pýchou, avšak ani jednu z nich nedokázal proměnit.“*⁴⁵⁷ Následovaly remízové zápasy s Moskvou (1:1)⁴⁵⁸ a švédským Färjestads (3:3).⁴⁵⁹ Odvetný střet s Färjestads skončil prohrou pro České Budějovice (3:5)⁴⁶⁰ a na zápas s Dynamem Moskva (6:2) bohužel nemohl Radek Ťoupal odcestovat kvůli zlomenému malíčku.⁴⁶¹ Postup do čtvrtfinále si České Budějovice zařídily po výhře nad Oslem (2:1).⁴⁶²

Radek Ťoupal si Evropskou ligu pochvaloval a poukázal na velké zápasové vytížení: *„Většina hráčů nehrála ještě mnoho mezinárodních zápasů, takže hráli pod obrovským tlakem. Právě tyto zápasy přinášejí hokejistům mnoho. Je obdivuhodné, že*

⁴⁵¹ Českokrumlovské listy, 18. 9. 1996, roč. 3, č. 219, s. 16.

⁴⁵² Českokrumlovské listy, 19. 9. 1996, roč. 3, č. 220, s. 20.

⁴⁵³ Listy Jindřichohradecka, 23. 9. 1996, roč. 4–5, č. 223, s. 16.

⁴⁵⁴ Českobudějovické listy, 25. 9. 1996, roč. 5, č. 225, s. 10.

⁴⁵⁵ Listy Jindřichohradecka, 28. 9. 1996, roč. 4–5, č. 228, s. 16.

⁴⁵⁶ Českobudějovické listy, 30. 9. 1996, roč. 5, č. 229, s. 16.

⁴⁵⁷ Českobudějovické listy, 3. 10. 1996, roč. 5, č. 232, s. 16.

⁴⁵⁸ Českokrumlovské listy, 16. 10. 1996, roč. 3, č. 243, s. 20.

⁴⁵⁹ Českobudějovické listy, 31. 10. 1996, roč. 5, č. 255, s. 16.

⁴⁶⁰ Českobudějovické listy, 14. 11. 1996, roč. 5, č. 267, s. 20.

⁴⁶¹ Českobudějovické listy, 27. 11. 1996, roč. 5, č. 278, s. 20.

⁴⁶² Listy Jindřichohradecka, 11. 12. 1996, roč. 4–5, č. 290, s. 20.

s tím kádrem, co máme, stíháme Evropskou ligu, naši extraligu, a ještě někteří hrají za národní mužstvo. Záběr je v poslední době neuvěřitelně velký.“⁴⁶³ Mužstvo se těšilo na los a zajímavé zahraniční soupeře pro čtvrtfinále, nakonec mu však byla přidělena pražská Sparta, se kterou se jedenkrát rozešlo svorně (2:2), dvakrát prohrálo (4:7 a 3:9) a z Evropské ligy tak vypadlo.⁴⁶⁴

Obrázek 47. Radek Ťoupal v zápase Evropské ligy 1996/1997 se Spartou. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

V ligovém zápase se Vsetínem (2:3) zaznamenal R. Ťoupal jednu asistenci,⁴⁶⁵ stejně tak v utkání s Jihlavou (3:1),⁴⁶⁶ Litvínovem (4:1)⁴⁶⁷ i v následném souboji s Pardubicemi (2:3).⁴⁶⁸ V utkání proti Zlínu (7:0) visel nad startem Radka Ťoupala otazník. Měl zvýšenou teplotu s podezřením na salmonelózu. Do zápasu však nastoupil, ačkoliv se k mužstvu připojil až v den zápasu. Na jeho výkonu to však nebylo znát. Střeleckou show odstartoval po Ťoupalově přihrávce Masák. Přesně v polovině hry přidal při přesilové hře branku i Ťoupal a dokonce zápasu zaznamenal ještě dvě gólové nahrávky.⁴⁶⁹

Formu potvrdil v zápase s Olomoucí (2:0). V úvodním dějství se dostal do několik šancí. Branka se mu nakonec vstřelit nepovedla. I přesto pomohl svému týmu

⁴⁶³ Českobudějovické listy, 12. 12. 1996, roč. 5, č. 291, s. 16.

⁴⁶⁴ Českobudějovické listy, 15. 1. 1996, roč. 5, č. 12, s. 16.

⁴⁶⁵ Českobudějovické listy, 7. 10. 1996, roč. 5, č. 235, s. 16.

⁴⁶⁶ Českobudějovické listy, 12. 10. 1996, roč. 5, č. 240, s. 16.

⁴⁶⁷ Českobudějovické listy, 14. 10. 1996, roč. 5, č. 241, s. 20.

⁴⁶⁸ Českobudějovické listy, 19. 10. 1996, roč. 5, č. 246, s. 16.

⁴⁶⁹ Českobudějovické listy, 23. 10. 1996, roč. 5, č. 249, s. 20.

dvěma gólovými přihrávkami.⁴⁷⁰ Skóre s Opavou (3:2) otevřel hned po třech minutách od úvodní sirény a v poslední třetině přihrál na branku Turkovi.⁴⁷¹

Jednu asistenci si připsal v zápase s Plzní (3:4).⁴⁷² Při střetnutí se Spartou (6:4) vstřelil po přihrávce Pýchy druhý gól jeho týmu a na jednu branku přihrál Soudkovi.⁴⁷³ V utkání s Kladnem (2:3) zužitkoval Pýcha krásnou přihrávku Radka Ťoupala⁴⁷⁴ a v zápase s Jihlavou (3:1) při hře čtyři na čtyři nejprve po skvěle sehrané kombinaci vstřelil důležitý gól. Druhý přidal v posledních vteřinách druhé části.

Jeho výkon a spolu s výkonem jeho spoluhráče vychválil tisku trenér Caldř: *„Jsem rád za dva body a smekám před Radkem Ťoupalem a Oldou Svobodou, kteří jsou hlavními strůjci dnešního vítězství.“*⁴⁷⁵

Další bod do svých statistik přidal Ťoupal v zápase se Slavií (2:6), když jeho přihrávku zúročil Martínek.⁴⁷⁶ Tím se dostal v polovině základní části extraligy do vedení kanadského bodování celé soutěže.⁴⁷⁷

Své bodové konto navýšil v zápase s Vítkovicemi (3:1). Po jeho přihrávce změnil stav skóre Pýcha, poté Rob a necelých čtyřicet sekund před koncem dovršil svůj skvělý výkon brankou přes celé kluziště do prázdné vítkovické branky.⁴⁷⁸ Další gólovou přihrávku získal Ťoupal až na konci ledna nově začínajícího roku v zápase proti Jihlavě (4:4): *„V přesilové hře se po obléhání hostující branky snažil protlačit puk za brankovou čáru, což se mu nepodařilo. Dobře zorientovaný Pýcha jeho snahu zúročil.“*⁴⁷⁹ Jednu asistenci si připsal i v zápase s Litvínovem (2:2).⁴⁸⁰

Branku dokázal vstřelit v zápase se Slavií (4:1). Nejprve asistoval Robovi, kterého ideálně našel mezi kruhy a poté se po několika kličkách rozjel ke slavistické brance a neohroženě skóroval. Svůj gól okomentoval následovně: *„Slavie si obsadila*

⁴⁷⁰ Českobudějovické listy, 29. 10. 1996, roč. 5, č. 253, s. 20.

⁴⁷¹ Českobudějovické listy, 4. 11. 1996, roč. 5, č. 258, s. 20.

⁴⁷² Listy Jindřichohradecka, 16. 11. 1996, roč. 4–5, č. 269, s. 16.

⁴⁷³ Českobudějovické listy, 18. 11. 1996, roč. 5, č. 270, s. 20.

⁴⁷⁴ Českobudějovické listy, 23. 11. 1996, roč. 5, č. 275, s. 16.

⁴⁷⁵ Českobudějovické listy, 25. 11. 1996, roč. 5, č. 276, s. 16.

⁴⁷⁶ Českobudějovické listy, 4. 12. 1996, roč. 5, č. 284, s. 20.

⁴⁷⁷ Listy Jindřichohradecka, 6. 12. 1996, roč. 4–5, č. 286, s. 24.

⁴⁷⁸ Listy Jindřichohradecka, 9. 12. 1996, roč. 4–5, č. 288, s. 20.

⁴⁷⁹ Českobudějovické listy, 20. 1. 1997, roč. 6, č. 16, s. 16.

⁴⁸⁰ Českobudějovické listy, 25. 1. 1997, roč. 6, č. 21, s. 16.

*všechny hráče, takže jsem zůstal sám a nic jiného mi ani nezbyvalo. Myslím, že to byl pěkný gól.*⁴⁸¹

Ve hře o play off se Zlínem (5:3) přihrál na branku v přesilovce nejprve Nedomovi a v úvodu druhé třetiny také Robovi.⁴⁸² Zápas s Olomoucí vyhrály České Budějovice jednoznačně (8:2). Radek Ťoupal nejprve asistoval při brance Robovi a na konci utkání sám upravil výsledek zápasu do konečné podoby.⁴⁸³ Robovi naservíroval gólovou přihrávku i v utkání s Opavou (6:2)⁴⁸⁴ a následně i v zápase s Plzní (1:4).⁴⁸⁵ Po šestém vzájemném utkání v této sezoně se Spartou, se mužstva rozešla se stejným ziskem bodů (4:4). Z protiútku upravoval dělovkou skóre Radek Ťoupal a při závěrečném power-play přistrčil puk zpět Soudkovi, jehož branka zařídila vyrovnání.⁴⁸⁶ Výborným výkonem se českobudějovické mužstvo prezentovalo v zápase s Kladnem (6:1). *„Radek Ťoupal zkoušel několikrát překonat hostujícího brankáře, což se mu podařilo v polovině prvního dějství. Branka to byla poněkud kuriózní, jeho střela ze středního pásma vypadla z lapačky kladenského golmana a doskákala za brankovou čáru.*⁴⁸⁷ V dalším utkání otevřel po třech minutách skóre proti Jihlavě (2:2), když ho ideálně uvolnil Rob a bláfákem nedal brankáři šanci.⁴⁸⁸

Zápas a šance na play off okomentoval takto: *„V utkání s Jihlavou byla na hráčích znít nervozita. I když jsme dvakrát vedli, tak jsme to nedokázali potvrdit. Vůbec jsme si nepřipouštěli, že by nějaký podobný gól, který Jihlava dala, mohl padnout, protože jsme prakticky hráli na jednu branku. Je to asi nehorázná smůla, ale nedá se nic dělat. S těmito dvěma body s Jihlavou jsme počítali a o to to nyní bude těžší. Počítali jsme s tím, že když pak porazíme doma Pardubice, tak by to mělo stačit: nyní ale budeme muset získat bod venku... Venku se nám letos moc nedaří, takže velká sebedůvěra moc nebude: zálehet bude, jak budeme hrát ukázněně, a jak se zápas vyvine. V play off ale všichni věříme, protože je to přece jenom vrchol sezóny. Tato*

⁴⁸¹ Listy Jindřichohradecka, 29. 1. 1997, roč. 6, č. 24, s. 20.

⁴⁸² Českobudějovické listy, 30. 1. 1997, roč. 6, č. 26, s. 20.

⁴⁸³ Listy Jindřichohradecka, 15. 2. 1997, roč. 6, č. 39, s. 16.

⁴⁸⁴ Českobudějovické listy, 20. 2. 1997, roč. 6, č. 43, s. 20.

⁴⁸⁵ Českobudějovické listy, 22. 2. 1997, roč. 6, č. 45, s. 16.

⁴⁸⁶ Českobudějovické listy, 24. 2. 1997, roč. 6, č. 46, s. 16.

⁴⁸⁷ Českobudějovické listy, 28. 2. 1997, roč. 6, č. 50, s. 20.

⁴⁸⁸ Listy Jindřichohradecka, 3. 3. 1997, roč. 6, č. 52, s. 16.

*sezóna není pro nás moc šťastná – pohybujeme se jednou nahoru, jednou dolů. Přesto věřím, že play off budeme hrát a těším se na to.*⁴⁸⁹

Naději na postup vybojovaly České Budějovice v zápase s Litvínovem (4:1). Po spolupráci s Radkem Āoupalem vstřelil Pýcha čtvrtou branku.⁴⁹⁰ Místo v elitní osmičce, zaručující účast ve vyřazovacích bojích, mužstvo získalo po zápase s Pardubicemi (1:1).⁴⁹¹

V nadstavbové části extraligy se České Budějovice potkaly se Spartou. Drama v prvním zápase skončilo výhrou na penalty (4:3) a Radek Āoupal si připsal dvě asistence. První v přesilové hře a poté přihrával Soudkovi na modrou čáru, který se střelecky nemýlil.⁴⁹² Druhý zápas dopadl lépe pro pražský klub (1:3),⁴⁹³ ale v dalším se naděje na postup do semifinále přiklonila znovu k HC ČB (4:2).

„Rozhodla taktika, kterou nám trenér Caldr řekl, a my to splnili do puntíku. Navíc rozhodla silnější vůle,“ řekl Āoupal v rozhovoru po zápase. V samotném zápase těžil z jeho přihrávky v úvodu zápasu Rob, sám Āoupal překonal gólmana hostí geniální tečí. *„Brankář čekal, že si puk zpracuji, ale než jsem si stačil hokejku přendat, tak se puk odrazil a šel brankáři do vnitřní nohy: byla to náhoda, ale tyto góly v play off rozhodují,“* komentoval Āoupal svou branku. V posledních vteřinách zápasu ještě stihl přihrát na poslední branku svého celku Pýchovi.⁴⁹⁴

Dalším zápasem (2:4) Sparta opět srovnala stav série. Radek Āoupal se gólově neprosadil, ale po jeho zpětné přihrávce skóroval Rob.⁴⁹⁵ V rozhodujícím pátém zápase (2:5) České Budějovice neuspěly. Po bojovném výkonu se ale hráči loučili s play off se vztyčenou hlavou.⁴⁹⁶

Trenér Vladimír Caldr se zamýšlel nad výkony jednotlivých řad a hráčů: *„Z útočníků splnil bezezbytku vůdčí roli v týmu Radek Āoupal, jenž dokázal stmelit útok, který jediný odehrál ve stejném složení celou sezónu. Také on hrál několik zápasů se zlomeným prstem, a to právě v období, kdy jsme procházeli mírným útlumem a získ*

⁴⁸⁹ Českobudějovické listy, 5. 3. 1997, roč. 6, č. 54, s. 16.

⁴⁹⁰ Českobudějovické listy, 7. 3. 1997, roč. 6, č. 56, s. 20.

⁴⁹¹ Českobudějovické listy, 10. 3. 1997, roč. 6, č. 58, s. 16.

⁴⁹² Českobudějovické listy, 15. 3. 1997, roč. 6, č. 63, s. 16.

⁴⁹³ Českobudějovické listy, 17. 3. 1997, roč. 6, č. 64, s. 20.

⁴⁹⁴ Českobudějovické listy, 19. 3. 1997, roč. 6, č. 66, s. 20.

⁴⁹⁵ Českobudějovické listy, 20. 3. 1997, roč. 6, č. 67, s. 16.

⁴⁹⁶ Českobudějovické listy, 22. 3. 1997, roč. 6, č. 69, s. 16.

*každého bodu byl zlatý!*⁴⁹⁷ Celou sezonu shrnul pro tisk i Radek Ťoupal: „*Když sečtu play off s normální sezonou, dosáhl jsem šedesáti bodů, a to je po sezóně, v které jsme kanadské bodování vyhrál, můj druhý nejlepší výsledek. Měl jsem několik zdravotních problémů a podařilo se mi je překonat, abych nevypadl z rytmu, z čehož mám také radost. Bylo to ovšem hrozně moc náročné, kolikrát jsem přišel po tréninku v poledne domů a usnul únavou jako zabitý... Škoda, že jsme v play off nehráli doma se Spartou o jeden den později, abychom zregenerovali síly, jinak jsme šanci měli. Ovšem při tak úzkém kádru, jenž zde funguje, se vše zase vyvažuje perfektní partou, vůlí a soudržností, která tady v jižních Čechách je. Evropská liga? Nevěděli jsme, co od toho čekat, trochu jsme se tomu i bránili, ale potom po dobrých výsledcích to bylo příjemné. Kvalitní zápasy daly hrozně moc hlavně hráčům, kteří nehrají mezinárodní utkání – pro naši ligu nám to ale zase trochu síly jistě ubralo.*“⁴⁹⁸

Na konci sezony se Radek Ťoupal tradičně podílel na organizaci exhibičního utkání na rozloučenou se sezonou 1996/1997.⁴⁹⁹ Následovala sedmnáctidenní pauza, během níž se Radek Ťoupal vydal do kanadského Vancouveru, kde navštívil několik zápasů NHL.⁵⁰⁰ Po cestách se zúčastnil předávání cen nejúspěšnějším hráčům klubu za uplynulou sezonu. Ťoupal se umístil na prvním místě a poděkoval všem spoluhráčům a lékařům: „*Hlavní je být zdravý, mně se sezóna vydařila, považuji ji za druhou nejúspěšnější v mém hokejovém životě vůbec...*“⁵⁰¹

6.6.4 Sezona 1997/1998

V úvodním, ještě v přípravném hokejovém zápase nového ročníku 1997/1998 se České Budějovice symbolicky utkali se Spartou (1:8). Do utkání pochopitelně nastoupil i Radek Ťoupal.⁵⁰² V následujícím střetnutí s Jihlavou si připsal své dvě úvodní asistence sezony (3:3).⁵⁰³

První extraligový zápas si České Budějovice odbyly s Karlovými Vary (1:4). Ve druhé třetině dotlačil kotouč do branky Radek Ťoupal, ale sudí gól neuznal. V poslední

⁴⁹⁷ Českobudějovické listy, 26. 3. 1997, roč. 6, č. 72, s. 20.

⁴⁹⁸ Českobudějovické listy, 8. 4. 1997, roč. 6, č. 82, s. 20.

⁴⁹⁹ Listy Jindřichohradecka, 28. 3. 1997, roč. 6, č. 74, s. 19.

⁵⁰⁰ Českobudějovické listy, 6. 5. 1997, roč. 6, č. 105, s. 20.

⁵⁰¹ Českobudějovické listy, 9. 5. 1997, roč. 6, č. 107, s. 24.

⁵⁰² Českobudějovické listy, 23. 7. 1997, roč. 6, č. 170, s. 20.

⁵⁰³ Listy Jindřichohradecka, 23. 8. 1997, roč. 6, č. 197, s. 19.

třetině dokázal jen korigovat stav během přesilové hry.⁵⁰⁴ I ve druhém utkání, proti Třinci (5:3), se Radek Ťoupal dokázal gólově prosadit a na jednu branku přihrát.⁵⁰⁵

V premiéře na vlastním ledě dosáhl Radek Ťoupal s týmem na vítězství se Slavíí (4:2). Již v první minutě zápasu tečoval střelu Soudka a kotouč se dokutálel za záda brankáře Slavie. V přesilovce čtyři proti třem ještě připravil gólovou akci pro Nedomu.⁵⁰⁶

Začátek utkání s Opavou (3:4) nevyšel českobudějovickému týmu podle představ. Všechny čtyři branky obdrželi během prvních devíti minut. Radek Ťoupal snižoval na dvoubankový rozdíl. *„V závěru zápasu byl tlak především prvního útoku enormní, ale Ťoupal dokázal trefit už jen tyčku opavské branky.“*⁵⁰⁷ V dalším zápase s Plzní (2:5) si České Budějovice připsaly již čtvrtou porážku v řadě. Ťoupal vstřelil druhou branku utkání za pomoci nešťastné teče plzeňského útočníka.⁵⁰⁸

K nepříznivé průběžné třinácté příčce se v tisku kapitán Jihočechů vyjádřil následovně: *„Ta příčka neodpovídá, ať už trénováním a prací, která se tady udělala přes léto. Nikdo z nás s ní není spokojený. Myslím si, že o ty čtyři příčky patříme reálně výše. Je pravda, že v některých zápasech nám chybělo trochu štěstí, nemyslím si, že bychom byli horší: k tomu sportovnímu výkonu prostě chybělo to štěstí... Nejhorší je, když se nad tím začne hloubat, zapojí se do toho psychika a hráči si přestanou věřit. To je to nejhorší na tom výkonu. Po té fyzické stránce jsme připraveni pořád stejně. Proto bych z toho nedělal takovou tragédii, já jsem takovou krizi zažil už v několika mužstvech ve Finsku i Německu. Myslím si, že je to otázka jednoho smolného zápasu, který se nám podaří otočit: diváci třeba nemusí být spokojeni, ale hlavně nám se podaří získat dva body.“*⁵⁰⁹

Body za výhru dokázalo mužstvo získat v zápase s Kladnem (5:3) a Radek Ťoupal svému týmu pomohl opět jednou vstřelenou brankou. Kapitán Jihočechů gólem deset vteřin před koncem druhé třetiny zakončil nejlepší třetinu Českých Budějovic sezony.⁵¹⁰

⁵⁰⁴ Listy Jindřichohradecka, 3. 9. 1997, roč. 6, č. 206, s. 17.

⁵⁰⁵ Českobudějovické listy, 6. 9. 1997, roč. 6, č. 209, s. 17.

⁵⁰⁶ Českobudějovické listy, 8. 9. 1997, roč. 6, č. 210, s. 21.

⁵⁰⁷ Českobudějovické listy, 20. 9. 1997, roč. 6, č. 221, s. 17.

⁵⁰⁸ Českobudějovické listy, 22. 9. 1997, roč. 6, č. 222, s. 24.

⁵⁰⁹ Listy Jindřichohradecka, 26. 9. 1997, roč. 6, č. 226, s. 17.

⁵¹⁰ Českobudějovické listy, 4. 10. 1997, roč. 6, č. 233, s. 19.

I v dalším zápase s vedoucím týmem extraligy z Vítkovic (1:3) se dokázal gólově prosadit, avšak pouze snižoval prohru svého týmu.⁵¹¹ Stejně tomu bylo i s Jihlavou (2:4).⁵¹²

Výhra přišla až s Karlovými Vary (4:2). V početní převaze vyhnal Ťoupal svým gólem z karlovarské branky hostujícího brankáře a v závěru druhé třetiny nabil na gólovou dělovku Robovi.⁵¹³ Duel s obávaným soupeřem z Třince (7:1) se změnil v exhibici. Domácí Radek Ťoupal se ke střelcům zápasu připojil sedmým gólem svého týmu, a ještě přidal tři gólové nahrávky.⁵¹⁴ Proti Slavii (3:3) se Ťoupal dostal do několika dobrých šancí a jedenkrát našel přihrávkou Pýchu a ten se nemýlil. „*Kapitán Českých Budějovic musel kvůli velké tržné ráně nad obočím, kterou utrpěl po krosčeku zezadu a následném nárazu obličejem o led, před koncem odstoupit z utkání.*“⁵¹⁵ Zranění však nebránilo jeho účasti v zápase s Litvínovem (2:4), v němž vyrovnával skóre po brance v přesilovce, kterou doprovázely protesty kvůli rozbitému plexisklu.⁵¹⁶

Svou dvanáctou branku v sezoně vstřelil po nádherné přihrávce Nedomy proti Opavě (3:1).⁵¹⁷ V zápase s Pardubicemi (5:2) začaly padat branky až ve druhé třetině. První padla po spolupráci Ťoupala s Pýchou. Svým třináctým gólem sám Ťoupal zvyšoval skóre svého týmu, a dokonce utkání přidal ještě jednu asistenci.⁵¹⁸ Své skóre v kanadském bodování vylepšil Ťoupal při střetnutí se Slavií (1:3). V přesilové hře si s ním šikovně vyměnil kotouč Rob a poslal ho k levé tyči.⁵¹⁹ Vidina účasti v play off se po několika porážkách v řadě začala pomalu rozplývat. Nic se nezměnilo ani po zápase s Plzní (5:6), v němž Radek Ťoupal nejprve připravil branku Soudkovi a na začátku třetí třetiny dokázal sám vymazat náskok Západočechů. Ani to však na body nestačilo.⁵²⁰

⁵¹¹ Listy Jindřichohradecka, 6. 10. 1997, roč. 6, č. 234, s. 21.

⁵¹² Českobudějovické listy, 11. 10. 1997, roč. 6, č. 239, s. 17.

⁵¹³ Listy Jindřichohradecka, 13. 10. 1997, roč. 6, č. 240, s. 21.

⁵¹⁴ Českobudějovické listy, 18. 10. 1997, roč. 6, č. 245, s. 17.

⁵¹⁵ Listy Jindřichohradecka, 22. 10. 1997, roč. 6, č. 248, s. 17.

⁵¹⁶ Českobudějovické listy, 25. 10. 1997, roč. 6, č. 251, s. 17.

⁵¹⁷ Českobudějovické listy, 27. 10. 1997, roč. 6, č. 252, s. 23.

⁵¹⁸ Českobudějovické listy, 3. 11. 1997, roč. 6, č. 257, s. 21.

⁵¹⁹ Listy Jindřichohradecka, 1. 12. 1997, roč. 6, č. 281, s. 23.

⁵²⁰ Českobudějovické listy, 29. 12. 1997, roč. 6, č. 302, s. 21.

V posledním zápase roku 1997 s Pardubicemi (3:2) zlomily České Budějovice, již bez odvolaného trenéra Caldra, zápasovou smůlu. Ťoupal tomu pomohl jednou asistencí.⁵²¹ Stejnou měrou přispěl i proti Spartě (2:3).⁵²²

Ke změnám na trenérském postu, v souvislosti s reakcí fanoušků, se vyjádřil Ťoupal takto: „*Situace v českobudějovickém hokeji je asi nejhorší od chvíle, kdy se zde vytvořil HC. V současné době se dají v rozběhlé sezóně jen těžko dělat nějaké převratné změny. Svůj názor na to mají fanoušci, stejně jako vedení klubu: jde o nalezení optimální cesty, aby se sezóna dotáhla do konce a českobudějovický hokej měl před sebou další perspektivu.*“⁵²³ V dalším kole se České Budějovice postaraly o senzaci, když porazili Vsetín (4:2). Barus dostal v první třetině Jihočechy do vedení po gólové pobídce Ťoupala.⁵²⁴

Pokus o zkrácení vzdálenosti na osmou příčku, kterou držela Jihlava, Českým Budějovicím vyšel (5:2). Při první brance zápasu našel Rob osamoceného Radka Ťoupala a ten se nemýlil. V závěru přihrál na branku Nedomovi.⁵²⁵ Vítězná šňůra pokračovala i po zápase s Karlovými Vary (7:1). Radek Ťoupal v tomto utkání asistoval svým spoluhráčům hned třikrát.⁵²⁶ Jednu nahrávku přidal i při vysokém vítězství proti Třinci (7:2).⁵²⁷ Ve výborných výkonech pokračovali Jihočeši i v zápase se Zlínem (6:1): „*Radek Ťoupal vybojoval puk a Zíb po nastřelené tyči vstřelil první branku zápasu. O další nádhernou akci se Ťoupal postaral pár minut poté, ale Rob střílel bohužel jen do tyče. Nahrávka Barusovi a jeho následná střela se už do branky vešla.*“⁵²⁸

Po pauze způsobené pořádáním ZOH v Naganu navázaly České Budějovice s Radkem Ťoupalem na předešlé výkony. Proti Opavě (4:1) se o útočnou aktivitu starala především první řada. Prosadit se Ťoupal dokázal až v závěru zápasu, čímž zpečetil

⁵²¹ Listy Jindřichohradecka, 31. 12. 1997, roč. 6, č. 304, s. 18.

⁵²² Českobudějovické listy, 5. 1. 1998, roč. 7, č. 3, s. 21.

⁵²³ Českobudějovické listy, 8. 1. 1998, roč. 7, č. 6, s. 17.

⁵²⁴ Českobudějovické listy, 10. 1. 1998, roč. 7, č. 8, s. 17.

⁵²⁵ Českobudějovické listy, 17. 1. 1998, roč. 7, č. 14, s. 17.

⁵²⁶ Českobudějovické listy, 19. 1. 1998, roč. 7, č. 15, s. 21.

⁵²⁷ Listy Jindřichohradecka, 24. 1. 1998, roč. 7, č. 20, s. 17.

⁵²⁸ Listy Jindřichohradecka, 28. 1. 1998, roč. 7, č. 23, s. 17.

výhru.⁵²⁹ V důležitém zápase s Pardubicemi (6:4) přihrával ze svého tradičního místa zpoza branky a Rob nedal hostujícímu gólmanovi šanci.⁵³⁰

Českobudějovický tým se nakonec do extraligového play off nedostal. Radek Ťoupal své konto v kanadském bodování v posledních zápasech sezony už nenavýšil.⁵³¹ V první čtvrtině hokejové ligy získalo budějovické mužstvo pouhých sedm bodů, v druhé dvakrát tolik, což bylo příčinou konečné desáté příčky.

Týdeník Hokej si povšiml, že ofenzíva je až příliš závislá na trojici Rob, Ťoupal, Pýcha.⁵³² Radek Ťoupal hodnotil sezonu 1997/1998 takto: „Už loni to byl malý zázrak, že jsme to dotáhli do play off. Letos nám utekl začátek a to rozhodlo. Na víc ale asi ten tým neměl. Teď záleží na tom, jestli se podaří tým posílit: pokud ne, tak jsem na další sezónu skeptický.“ Vracel i ke svým výkonům: „Myslím si, že jsem měl dobrou první polovinu sezóny. Horší to bylo na konci: nevím čím to bylo, ale hůře se mi stříleli branky.“⁵³³

Obrázek 48. Klečící Radek Ťoupal v zápase se Spartou v sezoně 1996/1997. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

⁵²⁹ Listy Jindřichohradecka, 28. 2. 1998, roč. 7, č. 50, s. 17.

⁵³⁰ Českobudějovické listy, 4. 3. 1998, roč. 7, č. 53, s. 17.

⁵³¹ Českobudějovické listy, 18. 3. 1998, roč. 7, č. 65, s. 17.

⁵³² Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 160.

⁵³³ Českobudějovické listy, 8. 4. 1998, roč. 7, č. 83, s. 17.

6.6.5 Sezona 1998/1999

Do prvního přátelského utkání sezony 1998/1999 s Kladnem (5:7) vstoupil Radek Ťoupal jednou brankovou nahrávkou.⁵³⁴ Stejně tomu bylo i v přátelském zápase se Spartou (2:3).⁵³⁵

Pozměněný tým Českých Budějovic odstartoval extraligu se Spartou (2:2). Zápas naznačil, že v nové sezoně by mohla být síla tří útočných trojic rozložena. Útoky Ťoupala, Turka a Filipiho si dokázaly vytvářet dostatek brankových příležitostí.⁵³⁶

V druhém kole s Třincem (5:4) předvedl Radek Ťoupal skvělý výkon. České Budějovice se radovaly z prvního gólu již po dvaceti vteřinách a na úvodní branku zápasu přihrával právě kapitán Jihočechů. Svou první letošní trefu si sám připsal v polovině druhé třetiny.⁵³⁷ V úvodu dalšího utkání s Kladnem (8:1) mířila dorážka Radka Ťoupala vedle branky. Stav zápasu se měnil až v druhém dějství z hole Nedomy po Ťoupalově nahrávce. Osmou, poslední branku zápasu, si připsal českobudějovický kapitán sám.⁵³⁸

Radek Ťoupal byl se vstupem svého týmu do nového ročníku hokejové extraligy spokojen: *„Já jsem překvapen hlavně atmosférou a bojovností v mužstvu, myslím si, že jsme dosavadní tři zápasy odehráli dobře. Potvrdilo se, že s týmy jako Sparta či Třinec dokážeme hrát vyrovnanou partii a týmy, které by měli být kolem nás, bychom měli doma porážet. Myslím si, že na silný střed bychom mohli, bude ale rozhodovat sportovní štěstí a zranění hráčů: my nemáme tak silný kádr, abychom mohli nahradit případně tři zraněné hráče.“*

Radek Ťoupal, ve druhém domácím vítězství s Jihlavou (4:1), připravil svým spoluhráčům dvě gólové akce. O první gól Jihočechů se po jeho přihrávce postaral Barus a při přesilovce našel ideálně zpoza branky Martínka.⁵³⁹ V dramatickém utkání se Slavií (2:3) se Jihočeši radovali z branky až v druhé třetině: *„Ťoupalův útok hned po buly předvedl krásnou akci, na jejímž konci byl Štrba. V závěru druhé třetiny se Nedoma protáhl mezi obránci, jeho střelu soupeřův brankář kryl, ale na dorážku Ťoupala byl*

⁵³⁴ Listy Jindřichohradecka, 29. 7. 1998, roč. 7, č. 175, s. 17.

⁵³⁵ Českobudějovické listy, 22. 8. 1998, roč. 7, č. 196, s. 17.

⁵³⁶ Českobudějovické listy, 10. 9. 1998, roč. 7, č. 212, s. 17.

⁵³⁷ Listy Jindřichohradecka, 12. 9. 1998, roč. 7, č. 214, s. 17.

⁵³⁸ Českobudějovické listy, 14. 9. 1998, roč. 7, č. 215, s. 28.

⁵³⁹ Listy Jindřichohradecka, 21. 9. 1998, roč. 7, č. 221, s. 21.

*krátký.*⁵⁴⁰ V zápase s Vítkovicemi (3:4) si opora Jihočechů připsala jednu brankovou asistenci. Na branku nahrál Martínkovi.⁵⁴¹ Stejnou měrou pomohl svému týmu v zápase proti Karlovým Varům (4:2), v němž vyvezl kotouč a předložil ho Štrbovi.⁵⁴² Podobně tomu bylo i v zápase s Plzní (2:3).⁵⁴³

Prvního vítězství na ledě soupeře v sezoně se Radek Ťoupal se svými spoluhráči dočkal v Litvínově (3:2). Pro svůj tým vypracoval útočnou akci v posledních minutách zápasu, po které padla vítězná branka.⁵⁴⁴ Další bod za asistenci Barusovi zaznamenal v zápase se Spartou (6:2). Tento zásah rozhodl o velice cenném vítězství.⁵⁴⁵ Svou úspěšnou sérii nedokázali České Budějovice prodloužit proti silnému Třinci (2:3), přestože se jednalo o velmi vyrovnané utkání. Radek Ťoupal tečoval v druhé třetině střelu od modré čáry a vyrovnával stav utkání.⁵⁴⁶ Při vysokém vítězství s Kladnem (8:1) padla první branka zápasu po jeho nahrávce. Branku dokázal vstřelit v poslední minutě druhé třetiny. V závěru zápasu přidal ještě jednu brankovou pobídku.⁵⁴⁷ Ťoupalova produktivita pokračovala i proti Pardubicím (3:1), když při hře bez soupeřova brankáře připravil branku Sailerovi.⁵⁴⁸ Před reprezentační přestávkou se tak jednalo o sérii skvělých osobních výkonů, která ho posunula na druhé místo v kanadském bodování celé extraligy. V zápase s Jihlavou (2:0) ujel po levém křídle a na dvakrát překonal soupeřova brankáře.⁵⁴⁹ S vedoucím Vsetínem (2:2) mu při brejku ideálně přihrál Barus a Radek Ťoupal se nemýlil. Role si hráči vyměnili v polovině utkání, když Kotalík vybojoval puk, přihrál Ťoupalovi a jeho přihrávku využil právě Barus.⁵⁵⁰ V dalším kole extraligy se České Budějovice remizovaly se Slavií (3:3). Radek Ťoupal dostal svůj tým do jednobrankového vedení, ale na vítězství to nestačilo.⁵⁵¹

Následující zápas s Vítkovicemi (4:2) ho vyhoupl do čela produktivity extraligy. Při hře čtyři na čtyři zavezl kotouč a před brankou našel Martínka a v závěru druhé

⁵⁴⁰ Listy Jindřichohradecka, 28. 9. 1998, roč. 7, č. 227, s. 23.

⁵⁴¹ Českobudějovické listy, 3. 10. 1998, roč. 7, č. 232, s. 17.

⁵⁴² Listy Jindřichohradecka, 5. 10. 1998, roč. 7, č. 233, s. 21.

⁵⁴³ Listy Jindřichohradecka, 7. 10. 1998, roč. 7, č. 235, s. 17.

⁵⁴⁴ Českobudějovické listy, 10. 10. 1998, roč. 7, č. 238, s. 17.

⁵⁴⁵ Českobudějovické listy, 19. 10. 1998, roč. 7, č. 245, s. 23.

⁵⁴⁶ Českobudějovické listy, 24. 10. 1998, roč. 7, č. 250, s. 19.

⁵⁴⁷ Českobudějovické listy, 26. 10. 1998, roč. 7, č. 251, s. 20.

⁵⁴⁸ Českobudějovické listy, 31. 10. 1998, roč. 7, č. 255, s. 24.

⁵⁴⁹ Listy Jindřichohradecka, 2. 11. 1998, roč. 7, č. 256, s. 21.

⁵⁵⁰ Českobudějovické listy, 11. 11. 1998, roč. 7, č. 264, s. 19.

⁵⁵¹ Listy Jindřichohradecka, 14. 11. 1998, roč. 7, č. 267, s. 17.

třetiny přihrál a branku stejnému hráči.⁵⁵² Gólovou asistenci si připsal i v zápase s Karlovými Vary (2:5)⁵⁵³ a po jedné asistenci a brance přidal proti Plzni (5:1).⁵⁵⁴ Další bod za asistenci získal Radek Ťoupal v gólové přestřelce s Třincem (5:8).⁵⁵⁵

Den před Štědrým večerem byly v Českých Budějovicích vyhlášeny výsledky tradiční ankety o nejlepšího sportovce roku 1998 na jihu Čech. Po právu se jím stal právě Radek Ťoupal.⁵⁵⁶

Obrázek 49. Radek Ťoupal se svou manželkou a trofejí za nejlepšího jihočeského sportovce v roce 1998. Fotografie převzata z periodika Českobudějovické listy, 28. 12. 1998, č. 301, s. 19.

Nový rok 1999 odstartoval Radek Ťoupal gólovou asistencí v zápase s Jihlavou (2:2).⁵⁵⁷ Následovala dlouhá šňůra proher, která skončila až zápasem s Karlovými Vary (6:4). K vysokému výsledku napomohly dvě brankové nahrávky Ťoupala.⁵⁵⁸

Stejným výsledkem skončil i zápas s Plzní (6:4). Ťoupal se v něm dočkal i své první branky v roce 1999. Na ní mu z poza branky nahrál Brabenec a kapitán Jihočechů srovnával skóre zápasu. Několik minut poté byl u branky Martínka. Další branku připravil Kotalíkovi a v závěru druhé třetiny Bartošovi.⁵⁵⁹

Radek Ťoupal se tímto zápasem vrátil do popředí kanadského bodování extraligy. Tento fakt a svůj předchozí bodový útlum okomentoval tisku následovně: „*Já mám podobný útlum v každé sezóně. Samozřejmě jsem věřil, že se to musí nejdříve*

⁵⁵² Českobudějovické listy, 16. 11. 1998, roč. 7, č. 268, s. 21.

⁵⁵³ Českobudějovické listy, 21. 11. 1998, roč. 7, č. 273, s. 17.

⁵⁵⁴ Českobudějovické listy, 23. 11. 1998, roč. 7, č. 274, s. 21.

⁵⁵⁵ Českobudějovické listy, 9. 12. 1998, roč. 7, č. 288, s. 17.

⁵⁵⁶ Listy Jindřichohradecka, 28. 12. 1998, roč. 7, č. 301, s. 19.

⁵⁵⁷ Českobudějovické listy, 4. 1. 1999, roč. 8, č. 2, s. 21.

⁵⁵⁸ Českobudějovické listy, 18. 1. 1999, roč. 8, č. 14, s. 23.

⁵⁵⁹ Českobudějovické listy, 20. 1. 1999, roč. 8, č. 16, s. 17.

*zlomit. Jsem rád, že se to povedlo v tomto zápase, kde těch bodů bylo více. Jsem rád, že jsem se vrátil do popředí kanadského bodování, ale faktem je, že mi stále ještě chybí čtyři góly do klubu kanonýrů a určitá nervozita stále je: chtěl bych to mít už za sebou.*⁵⁶⁰

K zápisu do klubu kanonýrů se přiblížil hned dalším zápasem s Litvínovem (4:4), když nejprve zužitkoval jeho přihrávku v přesilovce Bartoš.⁵⁶¹ V zápase s Pardubicemi (2:2) nahrál při závěrečné power play na důležitou branku Martínkovi.⁵⁶² Na jednu branku přihrál i v následném zápase s Jihlavou (5:0).⁵⁶³ Ve skvělém zápase s mistrem ze Vsetína (2:2) Ťoupal tečoval nahozený kotouč Robem tak dobře, že skončil v brance.⁵⁶⁴ Proti Slavii (4:2) hrozila především Ťoupalova řada a kapitán Českých Budějovic přihrál na dvě branky svého týmu.⁵⁶⁵ Osmiminutový obrat proti Vsetínu (5:3) pečetil Rob po spolupráci právě s Ťoupalem.⁵⁶⁶

Postup do nadstavbové části extraligy si hráči Českých Budějovic pojistili s Kladnem (4:0). Ťoupal zaznamenal jednu brankovou přihrávku⁵⁶⁷ a na stejné vlně pokračoval i proti Litvínovu (4:3).⁵⁶⁸ V předposledním kole základní části pokračovali Jihočeši ve výborných výkonech. S Opavou vyhráli vysoko (10:3). Ťoupal nejprve našel Roba, poté se podílel na brance Nedomy a ještě jednu branku připravil Barusovi.⁵⁶⁹ Posledním zápasem proti Zlínu (3:3) si České Budějovice pro play off určily Spartu. Předposlední brankou zápasu odstartoval Ťoupal obrovský tlak svého týmu.⁵⁷⁰

O výsledku prvního zápasu se Spartou (4:3) rozhodly až samostatné nájezdy, které svému týmu Radek Ťoupal zajistil svou brankou. Kapitán Českých Budějovic měl obrovskou radost, protože svou individuální akcí nejen srovnal skóre, ale zaznamenal

⁵⁶⁰ Listy Jindřichohradecka, 21. 1. 1999, roč. 8, č. 17, s. 19.

⁵⁶¹ Listy Jindřichohradecka, 23. 1. 1999, roč. 8, č. 19, s. 14.

⁵⁶² Českobudějovické listy, 20. 2. 1999, roč. 8, č. 43, s. 14.

⁵⁶³ Českobudějovické listy, 22. 2. 1999, roč. 8, č. 44, s. 23.

⁵⁶⁴ Českobudějovické listy, 24. 2. 1999, roč. 8, č. 46, s. 20.

⁵⁶⁵ Listy Jindřichohradecka, 27. 2. 1999, roč. 8, č. 49, s. 14.

⁵⁶⁶ Listy Jindřichohradecka, 1. 3. 1999, roč. 8, č. 50, s. 21.

⁵⁶⁷ Českobudějovické listy, 3. 3. 1999, roč. 8, č. 52, s. 20.

⁵⁶⁸ Českobudějovické listy, 13. 3. 1999, roč. 8, č. 61, s. 14.

⁵⁶⁹ Listy Jindřichohradecka, 15. 3. 1999, roč. 8, č. 62, s. 21.

⁵⁷⁰ Českobudějovické listy, 17. 3. 1999, roč. 8, č. 64, s. 20.

250. trefu v nejvyšší soutěži a reprezentaci. Stal se tak členem Klubu hokejových střelců.⁵⁷¹

Svůj osobní úspěch okomentoval takto: „*Pomohl mi gól se Zlímem, protože pak už mi chyběl jenom jeden. Před tím jsem cítil určitý tlak na sebe, řada lidí se na to ptala, kdy už to bude. Jsem rád, že už to mám za sebou. Dal jsem si za cíl dosáhnout této hranice v letošní sezoně a povedlo se. Radost jsem měl velkou, navíc když to byl vyrovnávací gól.*“⁵⁷² Před posledním vzájemném zápase se Spartou obdržel Radek Āoupal křiřtálový puk určený členům Klubu hokejových kanonýrů.⁵⁷³ Muřtstvo Českých Budějovic nakonec podlehlo Spartě i v následujících dvou utkáních (0:2 a 1:3).⁵⁷⁴

6.6.6 Sezona 1999/2000

Během třinácti přípravných zápasů před sezonou 1999/2000, které České Budějovice odehrály, zaznamenal Radek Āoupal jednu brankovou nahrávku v exhibici s týmem Romana Turka (6:3),⁵⁷⁵ vstřelenou branku proti Karlovým Varům (7:5)⁵⁷⁶ a jednu branku s Jihlavou (7:2).⁵⁷⁷

Na první zápis do kanadského bodování v novém ročníku extraligy dosáhl Radek Āoupal gólem proti Litvínovu (6:2). Zahájil tak skvělý českobudějovický obrat.⁵⁷⁸ Důležitý vyrovnávací gól dal Āoupal i při svém šestistém zápase v extralize proti Havířovu (4:3).⁵⁷⁹ Po jeho přihrávce, ve čtyřicáté sedmé vteřině zápasu se Vsetínem (3:4), se prosadil Sailer⁵⁸⁰ a se Znojmem (2:2) vstřelil Āoupal branku, když dokázal posunout puk do sítě od mantinelu.⁵⁸¹ Ani z dalšího zápasu s Karlovými Vary (3:3) nevyšel bodově naprázdno. Jím tečovaný puk zapadl v úvodních minutách zápasu do branky.⁵⁸² Jednu gólovou přihrávku, která vzeřla po kombinaci celé pětky, slavil v zápase proti Slavii (3:2).⁵⁸³

⁵⁷¹ Českobudějovické listy, 22. 3. 1999, roč. 8, č. 68, s. 24.

⁵⁷² Listy Jindřichohradecka, 22. 3. 1999, roč. 8, č. 68, s. 24.

⁵⁷³ Českobudějovické listy, 24. 3. 1999, roč. 8, č. 70, s. 21.

⁵⁷⁴ Českobudějovické listy, 25. 3. 1999, roč. 8, č. 71, s. 24.

⁵⁷⁵ Českobudějovické listy, 24. 7. 1999, roč. 8, č. 170, s. 14.

⁵⁷⁶ Listy Jindřichohradecka, 31. 7. 1999, roč. 8, č. 176, s. 20.

⁵⁷⁷ Českobudějovické listy, 11. 8. 1999, roč. 8, č. 185, s. 20.

⁵⁷⁸ Českobudějovické listy, 15. 9. 1999, roč. 8, č. 215, s. 21.

⁵⁷⁹ Listy Jindřichohradecka, 20. 9. 1999, roč. 8, č. 219, s. 23.

⁵⁸⁰ Českobudějovické listy, 25. 9. 1999, roč. 8, č. 224, s. 15.

⁵⁸¹ Listy Jindřichohradecka, 27. 9. 1999, roč. 8, č. 225, s. 25.

⁵⁸² Českobudějovické listy, 4. 10. 1999, roč. 8, č. 231, s. 23.

⁵⁸³ Českobudějovické listy, 9. 10. 1999, roč. 8, č. 236, s. 15.

Další brankou přerušil Radek Āoupal Zlínu dlouhou šňůru bez inkasovaného gólu na domácím ledě. Domáci přesto dotáhli zápas do vítězného konce (1:2).⁵⁸⁴ Po vyhraném buly s Třincem (3:2), dal třetí a vítěznou branku jeho týmu Sailer⁵⁸⁵ a další gólovou akci vymyslel pro Štrbu proti Pardubicím (3:2).⁵⁸⁶ Utkání se Spartou (2:2) mělo zajímavý průběh hned od začátku. Již po čtyřiceti sekundách se měnilo skóre, když Āoupal ze svého oblíbeného místa našel Štrbu.⁵⁸⁷ Stejnému hráči připravil gól z rohu od mantinelu i proti Vsetínu (5:1).⁵⁸⁸ Další dvě nahrávky na gól zaznamenal po krátké reprezentační pauze v zápase s Karlovými Vary (5:5).⁵⁸⁹

V té době druhý tým tabulky Zlín se přesvědčil, že na jihu Čech není snadné zvítězit (4:2). Pro Jihočechy bylo klíčové, že Āoupal bekhendem vyrovnal a odstartoval tak obrat svého týmu.⁵⁹⁰ Při vysoké výhře s Třincem (7:5) asistoval při první brance svého mužstva,⁵⁹¹ podobně tomu bylo v zápase s Havířovem (4:2)⁵⁹² a se Vsetínem (3:3).⁵⁹³ HC České Budějovice překonaly klubový rekord, když pošetnácté v řadě neprohrál na domácím ledě. Šňůra domácích výher neskončila ani zápasem s Kladnem (4:2). Radek Āoupal nejprve přihrál na branku Sailerovi a svou vlastní přidal sedmnáct sekund před koncem do prázdné branky.⁵⁹⁴ V zápase s Vítkovicemi (1:1) utrpěl Radek Āoupal nepříjemné zranění a do několik zápasů nemohl nastoupit.⁵⁹⁵

Do kolotoče extraligy znovu naskočil až po reprezentační přestávce zápasem s Havířovem (4:1) a hned si připsal jednu gólovou asistenci v závěru utkání.⁵⁹⁶ Další branku připravil spoluhráčům v zápasech se Znojmem (4:1)⁵⁹⁷ a se Slavií (4:2), opět z tradičního místa zpoza branky.⁵⁹⁸

⁵⁸⁴ Listy Jindřichohradecka, 16. 10. 1999, roč. 8, č. 242, s. 1.

⁵⁸⁵ Āeskobudějovické listy, 18. 10. 1999, roč. 8, č. 243, s. 25.

⁵⁸⁶ Āeskobudějovické listy, 20. 10. 1999, roč. 8, č. 245, s. 20.

⁵⁸⁷ Listy Jindřichohradecka, 30. 10. 1999, roč. 8, č. 253, s. 22.

⁵⁸⁸ Āeskobudějovické listy, 5. 11. 1999, roč. 8, č. 258, s. 23.

⁵⁸⁹ Āeskobudějovické listy, 20. 11. 1999, roč. 8, č. 271, s. 23.

⁵⁹⁰ Āeskobudějovické listy, 29. 11. 1999, roč. 8, č. 278, s. 20.

⁵⁹¹ Listy Jindřichohradecka, 4. 12. 1999, roč. 8, č. 283, s. 23.

⁵⁹² Āeskobudějovické listy, 29. 12. 1999, roč. 8, č. 302, s. 20.

⁵⁹³ Listy Jindřichohradecka, 5. 1. 2000, roč. 9, č. 3, s. 15.

⁵⁹⁴ Āeskobudějovické listy, 15. 1. 2000, roč. 9, č. 12, s. 14.

⁵⁹⁵ Āeskobudějovické listy, 25. 1. 2000, roč. 9, č. 20, s. 24.

⁵⁹⁶ Āeskobudějovické listy, 19. 2. 2000, roč. 9, č. 42, s. 21.

⁵⁹⁷ Āeskobudějovické listy, 23. 2. 2000, roč. 9, č. 45, s. 21.

⁵⁹⁸ Āeskobudějovické listy, 4. 3. 2000, roč. 9, č. 54, s. 21.

V nadstavbové vyřazovací části extraligy byl Českým Budějovicím určen tým ze Vsetína. Radek Ťoupal před sérií věděl, že jeho tým čekají složitá utkání: „*Letos jsme se Vsetínem odehráli výborné zápasy nejvyšší kvality a podařilo se nám být úspěšní. V každém případě očekávám těžké zápasy a naše šance se budou odvíjet od toho, jestli se nám povede v jednom utkání uspět. Už v minulosti byly zápasy se Vsetínem v play off vyrovnané, prohráli jsme o gól nebo až v prodloužení a několikrát rozhodovalo i štěstí. Náš letošní tým je ale jiný, i ve Vsetíně se kádr obměnil, takže minulé série se asi brát v úvahu nedají. Určitě bychom chtěli sehrát dobrou sérii, a pokud by to bylo 3:0 pro Vsetín, tak by to bylo zklamání. Loni pro nás bylo úspěchem, když jsme se dostali do play off, a letos by bylo úspěchem, kdybychom se dostali o stupeň výše, to znamená do semifinále.*“⁵⁹⁹

Po jedné prohře (0:3), se Ťoupal bodově do série zapsal v druhém zápase (3:6) jednou gólovou přihrávkou. V dresu Českých Budějovic šlo o poslední kanadský bod, který v tuzemské soutěži získal.⁶⁰⁰ Třetí a poslední vzájemné utkání totiž skončilo opětovnou prohrou (0:3) a začalo být jasné, že pro kapitána Radka Ťoupala se jednalo o poslední zápas. Po sezoně mu končila smlouva a nabídka na novou od vedení nepřišla. Celou situaci manažer Českých Budějovic komentoval takto: „*Radek tady odehrál hodně sezón, v mužstvu jako kapitán měl určitý vliv, a proto jsme toto všechno museli brát v úvahu. Rozhodování o jeho osobě určitě nebylo jednoduché, a proto tak dlouho trvalo. To, že jsme se takto nakonec rozhodli, souvisí s tím, že chceme od příští sezóny zase trochu zapracovat na přestavbě mužstva a že dostanou příležitost mladší hráči.*“ Své loučení s HC ČB si Radek Ťoupal představoval jinak: „*...v tuto chvíli to má pro mne trochu trpkou příchuť. Přál jsem si vítězství.*“⁶⁰¹

Ke svému dalšímu angažmá se vyjádřil následovně: „*Rozhodl jsem se, že v úvahu by připadala jen některá z kvalitních prvních lig. Mohla by to být finská, švédská, německá či rakouská liga. Konkrétní nabídka je zatím za rakouského Kapfenbergu, jinak v ostatních případech je vše rozjednané. Do jiného týmu v Čechách se mi nechce jít. Ani jsem konkrétní nabídku nedostal, jenom jsem pouze informativně mluvil s jedním*

⁵⁹⁹ Českobudějovické listy, 15. 3. 2000, roč. 9, č. 63, s. 19.

⁶⁰⁰ Listy Jindřichohradecka, 20. 3. 2000, roč. 9, č. 67, s. 19.

⁶⁰¹ Listy Jindřichohradecka, 22. 3. 2000, roč. 9, č. 69, s. 19.

klubem. Znovu říkám, že bych chtěl zkusit jediné některou dobrou zahraniční soutěž. Ale pokud by nebylo nic zajímavého, tak asi skončím.“⁶⁰²

Obrázek 50. Radek Ťoupal během sezony 1999/2000. Fotografie převzata z archivu ČEZ Motor České Budějovice.

Závěr extraligové kariéry Radek Ťoupal zpětně hodnotil následovně: „...**Pět let kapitánem v Českých Budějovicích, to musela být velká čest. Jak na toto období vzpomínáte, jaká byla Vaše spolupráce jako kapitán mužstva s trenéry a jaké slovo jste měl v mužstvu?** To je takový přirozený vývoj. Hráči, kteří byli lídři končí a přichází tak na řadu další. Většinou to byli kluci, kteří byli jedni z nejlepších v bodování nebo ti, kteří byli v týmu nejdéle. V Budějovicích nikdy nebylo, že by o kapitánovi rozhodoval trenér. Někde tomu tak je, ale tady si vždycky kapitána volili hráči sami. Vybrali mě a musím říct, že to byla opravdu velká čest.

Myslím si, že pode mnou tým relativně šlapal, neměli jsme žádný problém. Pyramida toho týmu byla velice dobře vyvážená, my táhli za jeden provaz, a hlavně nás hokej bavil. Musel byste se spíš zeptat kluků z týmu, jak se jim pode mnou hrálo.

S trenérem Caldrem jsem kdysi hrával, tykali jsme si a vycházel jsem s ním velice dobře. Lidsky i hokejově jsme byli naladěni na stejnou notu. Když potřeboval, předával spoustu věcí přeže mě. Potom přišel z Itálie Jirka Vrba, který tu byl sice jen jednu

⁶⁰² Českobudějovické listy, 31. 3. 2000, roč. 9, č. 77, s. 19.

sezonu, ale nastavil tu takový profi systém, který český hokej neznal. Ve světě už tyhle věci byly běžné, ale tady byl ten hokej trochu pozadu. Musím tedy říct, že jsem s trenéry vycházel vždycky dobře.

Nakonec to bylo tak, že Budějovický klub chtěl vsadit na nějaké mladší hráče, což se jim moc nepovedlo. Od té doby, co jsem odešel, na nějakou dobu nastala velice špatná éra. Několik let byli na posledním místě, tahalo se to. Mnou to asi nebylo, ale bylo to tak.“

„...Když řeknu – zápis do Klubu hokejových kanonýrů, tedy 250. trefa v nejvyšší soutěži a reprezentaci v ligovém zápase se Spartou. Dlouho jsem na to čekal a nevěděl jsem, jestli to dotáhnu. Bylo to pár kol před koncem sezony a já vůbec nevěděl, jak to se mnou bude dál.

Byl jsem strašně šťastný, protože jsem samozřejmě věděl, že jsem toho dosáhl. Hodně jsem tu branku oslavil. Nikdo tedy nevěděl proč, když to byl jeden z gólů, který nic moc neřešil, ale já jsem samozřejmě věděl, který gól to je. Člověk se tím dostal mezi legendy Československého hokeje. Byla to velká čest a radost. Hlavně jsem byl rád, že už to mám za sebou a hotovo.

Když to vezmu od těch mých začátků, tak si člověk nedokázal představit, že by se mohl dostat na takovou pozici. Nikdy jsem se za nějakého talentovaného hráče nepokládal. Většina těch věcí byla vydřená a trpělivá. Vždycky jsem poslouchal starší hráče. Je spousta výborných hráčů, kteří je neposlouchají, dělají si to po svém, naráží do zdi, nakonec jsou bezradní a na tom končí.“⁶⁰³

„...Během Vaší hokejové kariéry jste se na ledě potkával i se svým bratrem Kamilem. Brácha je o šest let mladší. Dlouho jsme se nevidali, tím, jak jsem byl v zahraničí, ale nakonec jsme se spolu dostali do budějovického týmu.

On to měl v Česku hrozně těžký, protože byl takový svéráz. Ty člověka, který chtěl všechno prorazit svou hlavou. Dlouho mu trvalo, než mu došlo, že musí naslouchat trenérům a třeba těm starším hráčům. Kdyby chtěl dělat, co chtěli trenéři, tak by byl určitě úspěšnější, než byl, protože by ty své kvality více rozvinul. Hokejista byl výborný, takový zarputilý pes obranář. On to vzal vždycky spíš na sebe, než aby chybu udělal

⁶⁰³ Toupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

někdo jiný, takže často odnášel věci za někoho jiného a ty trenéři samozřejmě chyby nevidí rádi.

*Povedl se mu přestup do Landshutu, do Německa, kde hrál třináct let a do dnes je tam obrovskou modlou. Je tam jeden z těch, který tam mají svůj dres. Vždycky jsem mu ten úspěch přál.*⁶⁰⁴

6.7 Poslední sezona v Kapfenbergeru

Na své poslední hokejové angažmá v rakouském Kapfenbergeru Radek Ťoupal zavzpomínal následovně: „...**Nakonec jste se rozhodl v hokeji pokračovat a přestoupil do Rakouska. Co byste řekl k tomuto poslednímu přestupu?** Přestoupil jsem tam především kvůli podrazu ze strany Českých Budějovic, protože jsem jinak mohl jít do Kladna. Měl jsem nabídku od Miloše Hořavy, který tam trénoval, ale Budějovice si nakonec řekli o velkou hromadu peněz. Najednou začaly sčítat, co všechno jsem dokázal – ty si byl nejlepší v bodování, ty si hrál za národní mužstvo atd. Já byl našťvaný, protože mě v Budějovicích nechtěli, ale nechtěli mě nikam dát ani na hostování. Prý kvůli tomu, že by to tak nakonec chtěli všichni. Tak jsem odešel do zahraničí a tím pádem za mě nedostali nic.

Šel jsem do Rakouska a musím říct, že to byla zase jedna z těch sezon, kdy jsem měl z hokeje radost. Byli tam docela slušný peníze, protože je tenkrát sponzorovala mediální skupina Kirch Group. Ta sice potom zkrachovala, ale my jsme během toho roku byli vždycky vysílání v televizi. Do Rakouska se najednou dostali dobří cizinci a bylo to vážně dobrý. Já tam samozřejmě odcházel jako střelec a lídr.

Oni už mě znali, protože díky jejich regulím si mohli koupit kohokoliv a nás ještě předtím oslovili s bráchou, abychom jim pomohli ve finálovém zápase s Zell am See, tehdy ještě v druhé lize. Tak jsme to jeli zkusit. Přijeli jsme tam den před zápasem a bylo to strašný. Předtím jsem nebyl nějakou chvíli na ledě a nemohl jsem trefit bránu. Druhý den byl zápas a my nastoupili. Po první třetině jsme vedli 3:1 a já dal dva góly. Jeden v šesté minutě, druhý v deváté, a nakonec jsem dal ještě jeden. Skončilo to asi 8:2 a oni hned chtěli, abych přišel. Dostali jsme i medaili jako mistr Rakouska a celý rok jsme

⁶⁰⁴ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

mohli zadarmo lyžovat. Takže jsem tam po tomhle zápase odcházel jako hvězda. Místní restauratér mi dokonce slíbil, že za každý gól od něj dostanu flašku vína.

V sezóně jsem dal asi dvacet čtyři gólů, v jednom zápase dokonce čtyři. S týmem jsme vyhráli čtvrtfinále, v semifinále prohráli s Klagenfurtem, který byl velkým favoritem, ale v té sérii jsme je dokázali porazit po dvou letech. Mně se tam opravdu dařilo, lidi mě měli rádi a chtěli, abych tam hrál dál.

*Já už ale nechtěl být bez rodiny. Děti chodily do školy v Budějovicích a už rok před koncem v Budějovicích jsme tam rozjeli byznys. Věděl jsem už dopředu, že potom roce už hrát hokej nechci. Rodina pro mě byla vždycky základ, nikdy jsem někam nechtěl odcházet sám.*⁶⁰⁵

6.8 Činnost po hokejové kariéře

V sezoně 2003/2004 se Českým Budějovicím příliš nedařilo. Ochozy Budvar areny zely prázdnotou a po šňůře několika porážek, kterou odstartovala domácí prohra s Třincem ve 22. kole, se tým propadl na poslední místo tabulky se ztrátou osmi bodů. Vedení klubu odvolalo trenérskou dvojici (Pouzar – Caldr) a mužstvo svěřilo Radku Ťoupalovi s Ladislavem Koldou starším. V posledních dvou zápasech v roce 2003 získali Budějovičtí pouze bod a mizérie pokračovala dál.

Ke změně pod novými trenéry došlo až po Novém roce, když nastolili nový herní systém, který se opíral o útočnou aktivitu s rychlou rozehrávkou a jednoduchým přechodem do soupeřova pásma a častou střelbou. Po patnácti zápasech pod Ťoupalovým vedením uhráli Jihočeši patnáct bodů a po 44. kole ztráceli na předposlední Liberec devět bodů, po remízovém zápase se Vsetínem pouhých sedm. Soutěž však zakončili šesti porážkami a již tři kola před koncem základní části bylo jasné, že budou účastníkem baráže o nejvyšší soutěž.

Velkým problémem byly domácí zápasy, ve kterých tým dokázal vstřelit dohromady pouze tři branky. Radek Ťoupal se k situaci v týmu vyjádřil následovně: „Pro mě je nepochopitelné, že sedm týdnů mužstvo funguje relativně dobře, hráči odvedou někdy i skvělé výkony, a potom sehrají zápasy, které jsou pro extraligu nedostačující.“ Současně vyřkl i názor, se kterým souhlasili i trenéři z ostatních celků

⁶⁰⁵ Ťoupal, R., osobní rozhovor, 9. 12. 2020.

spodní poloviny tabulky: „Lze to říci asi tak, že hráči ovládají ligu. Když hokejistu vyhodí z jednoho týmu, jde do dalšího a tam zase hraje. Přitom neodvede tolik práce, kolik se od něj požaduje. Nad hráči nevisí žádný Damoklův meč, který by jim hrozil, že ponесou v plné míře důsledky svého mnohdy ne zcela stoprocentního přístupu. V horních patrech tabulky je to trochu jinak, tam figurují kluby s lepším ekonomickým zázemím, které si mohou vybírat. Nabízí hokejistům výhodnější podmínky, zvyšující jejich motivaci, hráči se tam sami chtějí prosadit. Na druhou stranu, pokud se někdo neosvědčí, pošlou ho pryč a vezmou jiného.“⁶⁰⁶

V baráži se České Budějovice střetly s Duklou Jihlavou. Vyprodaná Budvar aréna se dvakrát radovala ze vstřeleného gólu, ale hosté si vynutili prodloužení, ve kterém byli úspěšnější. Do druhého zápasu vstoupilo mužstvo nečekaně s tehdejším generálním manažerem Jaroslavem Pařízkem v roli hlavního trenéra a doplnil tak stávající trenérskou dvojici. V sérii, která se hrála na čtyři vítězné zápasy, Jihočeši nezvládli zvítězit ani jednou a loučili se tak s nejvyšší soutěží.⁶⁰⁷

V zimním období v roce 2005/2006 se v Budvar aréně odehrál mezistátní hokejový zápas Česko – Finsko 4:1 a veteránský souboj Česko – Slovensko 11:3, kterého se zúčastnil Ladislav Gula, Radek Ťoupal a statečný bojovník s rakovinou Miroslav Dvořák.⁶⁰⁸

Radek Ťoupal také vedl v roce 2010 na Dětské olympiádě hokejové hráče ročníku narození 1995, tedy kategorii mladších dorostenců. Dětskou olympiádu považuje za skvělou akci. „Podchycuje většinu talentů ve všech sportech. Určitě je to dobrá věc. Velice pěkné bylo slavnostní zahájení i zakončení. Jediným drobným problémem bylo, že se jednotlivé sporty přesunuly na svá stanoviště a prakticky nebylo možné sledovat dění také v jiných odvětvích. Ale na druhou stranu tam každý jede právě kvůli tomu svému sportu.“

Samotný hokejový turnaj měl velice dobrou úroveň. „Byla to jednorázová akce, která je úplně odlišná od dlouhodobé soutěže. To je směr, kterým by se český hokej měl ubírat. Všechny velké světové události se totiž hrají jako krátkodobé turnaje a hráči jsou pod obrovským tlakem. To nám trochu chybí, protože ti kluci se s tím setkávají strašně

⁶⁰⁶ Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje*. Krnín: Růže, s. 176–178.

⁶⁰⁷ Českobudějovické listy, 20. 3. 2004, roč. 13, č. 68, s. 19.

⁶⁰⁸ Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz*. České Budějovice: eSports.cz, s. 119.

málo. Obrovská bojovnost pak stírá herní rozdíly.“ Jihočeský výběr se skládal především z hráčů HC České Budějovice a byl doplněn kvalitními mladými hokejisty z Písku a ostatních jihočeských klubů. Ještě před zahájením olympiády sehrál výběr přátelské zápasy s Vysočinou a Plzeňským krajem.

Jihočeský výběr byl zařazen do skupiny B, která se odehrála v České Lípě. Ťoupalův tým nakonec obsadil druhé místo za Moravskoslezským krajem. Za ním zůstali týmy z Plzeňského, Středočeského, Karlovarského, Královéhradeckého a Pardubického kraje. V zápase o bronz dokázali Jihočeši zvítězit hladce 5:1.

Radek Ťoupal si pochvaloval i skvělou práci realizačního týmu, vedoucího mužstva Stanislava Kašpara a asistenta Milana Mazance. *„Byl s námi předseda krajského hokejového svazu Vladimír Čerňanský. Má obrovské zkušenosti z různých turnajů. Duší realizačního týmu byl sekretář svazu Luděk Pavelka, který má výbornou pozici v celé republice. Ostatní sekretáři mu vycházeli maximálně vstříc. Spolupráce s Milanem Mazancem byla vynikající a hodně mě obohatila. Díky jeho dlouholetým zkušenostem s juniorským hokejem zná spoustu věcí, které trápí týmy hrající v nižších patrech soutěží. Měl připravené různé herní varianty a výborně přečetl především papírově slabší soupeře. Myslím, že nám to klapalo, což byl také jeden z důvodů, proč byl tým tak úspěšný.“*⁶⁰⁹

Radek Ťoupal v současné době působí také na hokejovém svazu, jakožto manažer reprezentace do 17 let, vedle toho je i vedoucím regionálním trenérem Českého svazu hokeje. *„Jde o to, aby sportovní úsek svazu stanovil cíle a priority, které chce, aby trenéři zavedli a mladé hokejisty učili. Naším úkolem je, aby se přenesly do regionů. Musím říct, že mě těší, že už jsou vidět konkrétní výsledky. Před nějakou dobou jsme v určitých činnostech zaostávali, třeba v technice bruslení, dnes už na úrovni mládežnických reprezentací není vidět žádný rozdíl.“*

Další hokejová činnost, které se po své kariéře věnuje, je místopředsednictví jihočeského krajského výboru. *„Zabývám se hlavně mládežnickými regionálními výběry v rámci programu Výchovy talentované mládeže, což si myslím, že je zase moje parketa, protože ty děti v našem regionu znám.“*

⁶⁰⁹ Kortus, P. (2010). *Jihočeský výběr přivezl cenný bronz*. Získáno 20. března 2020 z https://ceskobudejovicky.denik.cz/hokej_region/jihocesky-vyber-privezl-cenny-bronz20100211.html.

Radek Ťoupal se také zúčastnil se několika neoficiálních MS bývalých reprezentačních hráčů. V roce 2016 skončili Češi na druhém místě a v roce 2017 si v semifinále poradili se Švédy (7:2), kteří toužili po odvetě za loňské vyřazení ve stejné fázi soutěže. Ve finále se však Češi museli vždy sklonit před Ruskem. „Pro nás to bylo maximum možného. Rusové měli v kádru spoustu hvězd a ty udělaly všechno pro to, aby výhru urvaly,“ nastiňuje Radek Ťoupal prohru 4:6. Mnozí lidé se na tento neoficiální šampionát dívají s odstupem: „Já to cítím i v Českých Budějovicích, že ho někteří z naší party, se kterými chodím jednou týdně hrát, berou s nadsázkou. Přitom si nedovedou představit, o co přicházejí. Úroveň je velice slušná, nastupují hráči, kteří končili poměrně nedávno, udržují se ve výborné kondici a hokejové umění se většinou nezapomíná. Když vidíte Larionova, jak lítá nahoru dolů, jak dobručuje hráče... Tihle borci v sobě vždycky měli touhu vyhrávat a ta chuť se neztrácí.“⁶¹⁰

Obrázek 51. Radek Ťoupal se stříbrnou medailí z neoficiálního mistrovství světa bývalých reprezentačních hráčů v roce 2017. Fotografie převzata z periodika Hokejové noviny, 21. 5. 2017, č. 21, s. 4.

Svou další kariéru Radek Ťoupal v rozhovoru hodnotil takto: „...**S hokejem jste skončil úplně nebo jste ještě poté hrál za nějaký tým v nižší soutěži?** Jenom za tzv. *Old boys*, se kterými se jednou týdně scházíme tady v Budějovicích a v létě si třikrát týdně

⁶¹⁰ Hokejové noviny, 21. 5. 2017, č. 21, s. 4.

chodíme zahrát k Pouzarovi. Taková všehochuť – mý synové, Gulaš, Horák, Červený, Mertl, Hanzal a já. Jsem tam mezi nimi nejstarší, vlaji tam, ale jsou na mě hodní a tolerují mě. Oni to berou jako přípravu na sezonu. Každý rok si říkám, že když ještě jednu sezonu vydržím, tak to bude dobrý. Nakonec hraji další a další.

Potom jsem hrál i za národní mužstvo bývalých hokejových reprezentantů, se kterým jsme jeli k hokejové sérii do Běloruska, Izraele, Maďarska a Ruska. Člověk se tam znovu potkává s hráči, se kterými hrál v národním mužstvu. Hrozně mě to baví a hodně mi to dalo.“

„...**Kam vedli Vaše kroky dál, tím myslím i mimo led?** My tu v Českých Budějovicích máme od roku 1996 developerskou firmu, stavíme a prodáváme byty. Pro mě je ta sportovní sláva polní tráva. To, co bylo, tím se nijak neužívám. Samozřejmě je příjemné na to zavzpomínat, ale to už je dávno pryč a pro mě je důležité to, co tady po nás zbude. Postavili jsme dvacet bytových domů v Budějovicích, a to tady bude i za 100 let. To je to, co tu po mě zbude. To mě naplňuje dokonce víc než ten sport. Sport byl takový koníček, ale tohle je to opravdové zaměstnání, ta práce. To chci dělat i dál. Děláme to spolu s manželkou a myslím si, že na to centrum Českých Budějovic jsme tu nejlepší. Tohle mě teď baví a jsem strašně pokorný, že lidi, kteří někde vydělávají peníze, je dají k nám a koupí si tu drahou věc.

Mimo to působím i na hokejovém svazu jako manažer reprezentace do 17 let, už vlastně pátým rokem. Je to práce, ve které musím být o dva měsíce dopředu. Zajišťuji letenky, víza, ubytování, zimáky, prostě aby všechno klapalo. Aby ti kluci přijeli a všechno to běželo. Člověk letí třeba do Dallasu, abychom prošli na letištích. Někdy se stane, že vám uletí letadlo a musí se všechno zařídit. Já ty zkušenosti s cestováním mám, takže je to taková moje parketa. Dřív jsem si myslel, že bych mohl být i trenérem národního mužstva, ale když vidím, jak to ti naši kluci dělají dobře a lépe, tak je pro mě místo manažera asi správné. Hrozně mě baví, že hrajeme proti hráčům, které pak za dva roky hrají NHL, jsou těmi největšími hvězdami a berou miliony dolarů. Je super vidět posun těch hráčů.

Škoda, že už nás ty hráče neumíme v určitém věku zařadit. Místo toho, aby akcelerovali, tak je házíme do čtvrté lajny, a nakonec jim furt říkáme, že se musí vyhrát někde ve druhé lize. Na druhou ligu se nikdo dívat nejezdí. Z mé generace nikdo druhou

ligu nehrál. Hráli jsme za dorost, mezitím jsme byli v áčku a trenér si nás postupně připravoval. Hráči by měli hrát tady a rovnou se ohrát v nejvyšší soutěži.“⁶¹¹

⁶¹¹ Āoupal, R., osobní rozhovor 9.12. 2020.

7 Závěr

Téma předložené diplomové práce jsme zvolili na základě vědomí o absenci biografie Radka Ťoupala v tuzemské sportovně-historické odborné produkci. Šlo tak o zajímavou příležitost zpracování sportovních a životních milníků bývalého československého hokejového reprezentanta a rodáka z jižních Čech. Tím práce získala také nezanedbatelný regionální aspekt. Přestože vymezený objekt výzkumu byl velmi široký, pokusili jsme se jej zpracovat s maximálním přihlédnutím k logickým zákonitostem vývoje ledního hokeje ve světě i u nás. Objevili jsme řadu dosud nepublikovaných historických skutečností. Díky tomu jsme naplnili vytyčené cíle a úkoly stanovené v úvodu práce.

Lední hokej se ve světě vyvíjel od druhé poloviny 19. století. Předobrazy mu byla jeho pozemní obdoba a hry s holemi typu bandy či shinty. K rozšiřování sportu docházelo zejména v Evropě a na území dnešní Kanady. Právě tam došlo k přesunutí hrací plochy na zamrzlou hladinu jezer. V průběhu 20. století se postupně ustálila podoba pravidel sportu a byly zakládány první hokejové oddíly a organizace, jež je měly zastřešovat. Nejvýznamnějšími institucemi tohoto typu jsou v současné době evropská International Ice Hockey Federation (IIHF) a kanadsko-americká National Hockey League (NHL).

Na území dnešní České republiky se lední hokej dostal těsně po přelomu 19. a 20. století. Největší rozmach zažíval v Praze, ale brzy se rozšířil i do menších měst a obcí včetně Českých Budějovic. V roce 1919 byl založen Sportovní klub Slavoj České Budějovice. Ten se stal jedním z prvních organizovaných mužstev ledního hokeje v jihočeské metropoli. Postupem desetiletí oddíl několikrát změnil svůj název. Přetrval však až do současnosti. V sezoně 2020/2021 působil pod názvem HC Madeta Motor České Budějovice v nejvyšší tuzemské profesionální soutěži.

V průběhu 80. a 90. let 20. století byl součástí hráčského kádru českobudějovického klubu Radek Ťoupal. V jeho hokejové kariéře byl zásadní přesun z milevského hokejového klubu do týmu Českých Budějovic v roce 1982. Během prvního roku v mládežnickém mužstvu vsítil deset branek a na dvacet pět přihrál. Toto nováčkovské bodové konto zajistilo, že již ve svých šestnácti letech začal nastupovat do zápasů prvního mužstva. Svou pozici si v týmu upevnil velice rychle. Ve dvaceti letech

se stal nejlepším střelcem týmu. V letech 1994–2000 působil jako kapitán Českých Budějovic a celkem čtyřikrát byl v čele klubového kanadského bodování. V sezoně 1994/1995 získal s týmem bronzovou medaili a v sezoně 1997/1998 se stal nejlepším nahrávačem domácí nejvyšší hokejové soutěže. Dočkal se také zápisu do Klubu hokejových kanonýrů za svou 250. trefu v nejvyšší hokejové soutěži a reprezentaci.

Během své hráčské kariéry působil Radek Āoupal i v několika dalších klubech. Velmi úspěšná pro něj byla sezona 1990/1991 v týmu ASVŠ Dukla Trenčín, během níž si plnil základní vojenskou službu. Dosáhl na dvaosmdesát kanadských bodů a se šedesáti asistencemi se stal nejlepším nahrávačem a zároveň nejproduktivnějším hráčem tuzemské nejvyšší soutěže. V konečném hodnocení týmů získal Trenčín bronzovou medaili. V sezonách 1991/1992 a 1992/1993 nastupoval za finský Hämeenlinnan Pallokerho. Během dvou let strávených na severu Evropy se jednou stal vicemistrem. V sezoně 1994 přestoupil na půl roku do německého týmu Starbulls Rosenheim. Bohatou hokejovou kariéru zakončil v rakouském Kapfenbergeru.

Radek Āoupal reprezentoval Československo na mistrovství Evropy juniorů v Kanadě v roce 1984. S výběrem dosáhl na stříbrnou medaili. Reprezentační debut v dospělé reprezentaci si odbyl v roce 1989 na mezinárodním turnaji Cena Izvestij konaného v Moskvě. Hrál na dvou světových šampionátech v roce 1991 ve Finsku a roce 1993 v Německu. Na druhém turnaji, už v dresu České republiky, získal bronzovou medaili. Ze zimních olympijských her z Albertville v roce 1992 si přivezl taktěž bronzovou medaili. Byl rovněž součástí českého olympijského výběru v roce 1994 v Lillehammeru.

Radek Āoupal v sezoně 2003/2004 působil na čas jako trenér Českých Budějovic. Po jistou dobu také vedl juniorský výběr klubu. V současné době figuruje jako manažer české reprezentace do 17 let a věnuje se místopředsednictví výkonného výboru jihočeského krajského svazu ledního hokeje. Po skončení kariéry se zúčastnil několika neoficiálních mistrovství světa bývalých reprezentačních hráčů. V roce 2008 byl zařazen do hvězdné sestavy českobudějovického klubu všech dob.

Jsme velice rádi, že jsme měli tu čest setkat se s Radkem Āoupalem osobně a sdílet s ním jeho hokejové a životní úspěchy.

Prameny a literatura

Archivní fondy a sbírky

Archiv hokejového klubu ČEZ Motor České Budějovice. Sběrka fotografií.
Jihočeské muzeum České Budějovice. *Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu): Výstava k devadesátému výročí budějovického hokeje.*

Periodika

Budivoj, roč. 1913.
Českobudějovické listy, roč. 1993–2004.
Českokrumlovské listy, roč. 1996.
Jihočech, roč. 1946.
Jihočeská pravda roč. 1984–1990.
Jihočeské listy, roč. 1921–1931.
Jihočeský sportovní týdeník, roč. 1925.
Listy Jindřichohradecka, roč. 1993–2000.
Nový život, roč. 1989.
Republikán, roč. 1922.
Rudé právo, roč. 1983–1991.
Štít, roč. 1986.

Tištěné prameny

50 let českobudějovického hokeje. (1978). České Budějovice: TJ Motor.

Narativní prameny

Radek Ťoupal, bývalý československý hokejový reprezentant a hráč Českých Budějovic.
Řízený rozhovor.

Literatura

Bosák, E. (1969). *Stručný přehled vývoje sportovních odvětví v Československu: Díl 1, Příspěvek k historii československého organizovaného sportovního hnutí.* Praha: Olympia.

Bureš, P., & Plichta, J. (1931). *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině.* Almanach Sportu.

Bušta, P., Kreuz, F., & Prchal, J. (1992). *Albertville 92: příběhy, které neznáte, exkluzivní pohled do zákulisí, unikátní fotografie.* Praha: Grafoprint.

Dobrovodský, V. (1994). *Lillehammer 94.* Praha: Olympia.

Gut, K., & Pacina, V. (1986). *Malá encyklopedie ledního hokeje.* Praha: Olympia.

Gut, K., & Prchal, J. (2008). *100 let českého hokeje.* Praha: AS Press.

Gut, K., & Vlk, G. (1990). *Světový hokej.* Praha: Olympia.

Jenšík, M. (2011). *Zlatá kniha ledního hokeje.* Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ.

Kučera, T. (2018). *200 neznámých hokejových příběhů.* Praha: NAKLADATELSTVÍ XYZ.

Lhota, L. (2010). *Velký příběh českobudějovického hokeje.* Krnín: Růže.

Lhota, L. (2018). *Českobudějovické zlato, stříbro, bronz.* České Budějovice: eSports.cz.

Procházka, K. (1992). *Bílé opojení v Albertville.* Praha: Atos.

Rada, F. (1970). *Když se psalo T.G.M.* České Budějovice: Růže.

Radosa, M. (2016). *Šampióni spod hradu – 90 rokov trenčianského hokeja.* Bratislava: i+i print.

- Stránský, J., & Ondroušek, K. (1999). *Historie československého a českého hokeje 1908–1999*. Praha: Vyšehrad.
- Škutina, V., & Bakalář, R. (1990). *Ztracená léta – příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios.
- Štumbauer, J. (2016). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v meziválečném Československu*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- Štumbauer, J., Tlustý T., & Malátová R. (2015). *Vybrané kapitoly z historie tělesné výchovy, sportu a turistiky v Českých zemích do roku 1918*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- Turek, P. (1990). *Kniha o jihočeském hokeji*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství.
- Vlk, G., & Gut, K. (1978). *Zlatá kniha hokeje*. Praha: Olympia.
- Vrbecký, D. (2010). *Ta jihlavská, naše Dukla*. Jihlava: Muzeum Vysočiny.

Elektronické a internetové zdroje

- 1892: *Stanley Cup: Historie*. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/historie-nhl/stranka/5002727>.
- Bohumil Modrý s pohárem mistrů světa*. Dostupné z: <http://www.esbirky.cz/predmet/3508276?searchParams=>.
- Hokejový turnaj v Chamonix*. Dostupné z: <https://www.esbirky.cz/predmet/3918970?searchParams=>.
- IIHF – History of Ice Hockey*. Dostupné z: [z https://www.iihf.com/en/statichub/4808/history-of-ice-hockey](https://www.iihf.com/en/statichub/4808/history-of-ice-hockey).
- IIHF – Who we are*. Dostupné z: <https://www.iihf.com/en/statichub/4682/who-we-are>.
- Kortus, P. (2010). *Jihočeský výběr přivezl cenný bronz*. Dostupné z: https://ceskobudejovicky.denik.cz/hokej_region/jihocesky-vyber-privezl-cenny-bronz20100211.html.
- Kortus, P. (2020). *Motor postupuje do extraligy*. Dostupné z: https://taborsky.denik.cz/hokej_region/play-off-prvni-chance-ligy-se-dohravat-nebude-motor-postupuje-do-extraligy-20200312.html.
- Mistrovství Evropy v hokeji. Budapešť 1929*. Dostupné z: <http://www.esbirky.cz/predmet/3919067?searchParams=>.
- Mistrovství Evropy v ledním hokeji 1925*. Dostupné z: www.esbirky.cz/predmet/3919035?searchParams=.
- Nová píseň pro Motor*. Dostupné z: <https://www.hcmotor.cz/clanek.asp?id=7440>.
- Stanleyův pohár na originálním podstavci*. Dostupné z: <https://www.nhl.com/news/original-stanley-cup-on-display-at-hockey-hall-of-fame/c-298630578>.
- V Albertville v roce 1992 vybojoval Radek Toupal třetí místo*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/oh/pchjongcchang-2018/radek-toupal-olympiada-medaile-lillehammer-albertville.A180219_081713_zoh-hokej_vitm.
- Výjimeční hráči*. Dostupné z: <https://www.hcmotor.cz/zobraz.asp?t=vyjimecni-hraci-toupal>
- Znak bývalého klubu HC Mountfield České Budějovice*. <https://sport.aktualne.cz/logo-hc-mountfieldceske-budejovicer~64656512aaf411e192d2002590604f2e/r~8ef1fc367f5711e29d4d0025900fea04/>.
- Zukerman, E. (2012). *This week in history*. Dostupné z: <https://www.mcgill.ca/channels/news/week-history-worlds-first-organized-hockey-game-was-played-march-3-1875-104900>.

Filmy

Buly magazín o hokeji: 57. MS Bully (1993).

Redakce sportu Praha. (1993). *ZOH Albertville 1992.*

Redakce sportu Praha. (1994). *Sportovní vzpomínky: Lillehammer 1994.*

Použité zkratky

- AAA Montreal – Amateur Athletic Association Montreal (Montrealská amatérská atletická asociace)
- AC Stadion České Budějovice – Athletic Club Stadion České Budějovice (Atletický klub České Budějovice).
- AFK České Budějovice – Atleticko-fotbalový klub České Budějovice.
- ASVŠ Dukla Trenčín – Armádní středisko vrcholového športu Dukla Trenčín.
- ATK – Armádní tělovýchovný klub.
- BK Mladá Boleslav – Bruslařský klub Mladá Boleslav.
- BZK Praha – Bruslařský závodní klub Praha.
- CHL – Celostátní hokejová liga.
- ČB – České Budějovice.
- ČEZ Motor České Budějovice – České energetické závody Motor České Budějovice.
- ČLTK Praha – Český lawn-tenisový klub Praha.
- ČR – Česká republika (oficiální název Česka od roku 1993).
- ČSF – Český svaz fotbalový.
- ČSH – Český svaz hokejový.
- ČSR – Československá republika (oficiální název Československa v letech 1918–1960).
- ČSK Vítkovice – Český sportovní klub Vítkovice.
- ČSS Praha – Česká sportovní společnost Praha.
- ČSSF – Československý svaz fotbalový.
- ČSSR – Československá socialistická republika (oficiální název Československa v letech 1960–1989).
- ČSÚLH – Československé ústředí ledního hokeje.
- DEHG Praha – Deutsche Eishockey Gesellschaft Praha (Německý hokejový klub Praha).
- DFC Praha – Deutscher Fussball Club Praha (Německý fotbalový klub Praha).
- DSK Tábor – Dělnický sportovní klub Tábor.
- DSO – Dobrovolná sportovní organizace.
- EKE Vídeň – Eishockeyklub Engelmann Wien (Hokejový klub Engelmann Vídeň).
- EV Troppauer Opava – Eislaufverein Troppauer Opava (Bruslařský klub Troppauer Opava).
- FIFA – Fédération Internationale de Football Association (Mezinárodní federace fotbalových asociací).
- HC – Hockey Club (Hokejový klub).
- HK České Budějovice – Hokejový klub České Budějovice.
- HPK – Hämeenlinnan Pallokerho.
- IIHF – International Ice Hockey Federation (Mezinárodní federace ledního hokeje).
- LIHG – Ligue Internationale de Hockey sur Glace (Mezinárodní federace ledního hokeje).
- LTC – Lawn Tennis Club Praha (Lawn-tenisový klub Praha).
- ME – Mistrovství Evropy.
- MS – Mistrovství světa.
- NDR – Německá demokratická republika.
- NHL – National Hockey League (Národní hokejová liga).
- NSR – Německá spolková republika.
- OD Praha – Obchodní domy Praha.
- OH – Olympijské hry.

SB Rosenheim – Starbulls Rosenheim.
SC Berliner – Sport Club Berliner (Sportovní klub Berlín).
SK – Sportovní klub.
SKP České Budějovice – Sportovní klub Policie České Budějovice.
SNS – Společenství nezávislých států.
SO – Sportovní odbor.
SONP Kladno – Spojené ocelárny národní podnik Kladno.
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik.
TJ Motor České Budějovice – Tělovýchovná jednota Motor České Budějovice.
TPS Turku – Turun Palloseura Turku.
USA – United States of America (Spojené státy americké).
ÚDA – Ústřední dům armády Praha.
VBK Vajgar Jindřichův Hradec – Veslařsko-bruslařský klub Vajgar Jindřichův Hradec.
VK – Veslařský klub.
VSŽ Košice – Východoslovenské železářny Košice.
YMCA – Young Men's Christian Association (Křesťanské sdružení mladých lidí).
ZKL Brno – Závody kuličkových ložisek Brno.
ZOH – Zimní olympijské hry.
ZSJ OD České Budějovice – Závodní sokolská jednota Obchodní domy České Budějovice.
ZSJ SKP JNV – Závodní sokolská jednota sdružené komunální podniky a jihočeské národní výbory.
ZVVZ Milevsko – Závody na výrobu vzduchotechnických zařízení Milevsko.

Jmenný rejstřík

A

Aibl Vítězslav	48, 49, 52
Albrecht František.....	48, 49
Anderson.....	28

B

Bahula Zbyněk.....	78
Bartoš Peter	128, 129
Barus Miroslav	124, 126, 127, 129
Bednařík Stanislav.....	61
Bělohav Radek.....	60, 61, 97, 102, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 114
Bláha Miroslav	75
Božek Roman	71, 73, 82, 95, 96, 97, 99, 100
Brabenec Kamil	128
Bumba ml.....	45

C

Caldr Vladimír	58, 68, 69, 70, 75, 81, 82, 83, 108, 114, 120, 123, 133, 136
Creighton James.....	16
Cvach Josef.....	57

Č

Čech František.....	58, 67, 82, 83
Čermák Jan.....	57
Černý Zdeněk	43
Červený Zlatko	54, 56

D

Doležal Josef	48, 49
Dorasil Wolfgang.....	34
Dušek Jaroslav.....	57
Dvořák Miroslav	57, 58, 137
Dvořák Radek.....	60

E

Eliáš Patrik.....	108
-------------------	-----

F

Feigl Leopold	43
Ference Andrew.....	60
Filipi Milan.....	125
Fleischmann Jan.....	29

G

Gretzky Wayne.....	88
Gruss Josef	29
Gula Ladislav	58, 73, 137
Gulaš Milan	139

H

Hammer Boleslav	29
Hanzal Martin.....	139
Hartmann Karel.....	32
Heinz Wilhelm.....	34
Hejna Josef.....	67, 82, 83
Helmich Jiří.....	57
Hlinka Ivan.....	100
Hnilička Milan	108
Holeš David	83
Homolka Jan.....	52, 53
Horák Roman	75, 82, 86, 100, 105, 111, 139
Hošek Miroslav.....	82
Houfek Rudolf	48
Hovora Ferdinand	57
Hrbek Petr.....	103, 105
Hromádka Karel	34

Ch

Charvát Karel.....	43
Charypar Roman	52

J

Jágr Jaromír.....	106
Jarkovský Jaroslav	29
Jelínek Tomáš.....	79, 89, 92
Jortikka Hannu	92, 93
Joun František	58

K

Kaberle František	108
Kaberle Tomáš	108
Kapusta Tomáš.....	92
Kašpar Stanislav	138
Kašťák Kamil.....	83
Kilcoursie.....	19
Klabouch Jan	57
Kočer Jaroslav	73
Kolář Richard.....	78, 82
Kolda Ladislav.....	58, 73, 136

Kolník Lubomír	85, 86
Korbela Jaroslav	58, 72, 82
Kotalík Aleš.....	61, 127, 128
Kotous Narcis	48, 49
Král Norbert	58, 67, 82
Květoň Josef.....	57

L

Lála Jiří.....	58, 63, 72, 74, 75, 76, 77, 81, 82, 83
Larionov Igor	139
Laukkanen Janne.....	95
Lenc Václav.....	52
Loos Valentin.....	32
Lorenc František.....	43
Lubina Ladislav	69
Lukáč Jozef	82
Lukáč Vincent.....	82

M

Macelis Jiří.....	52, 53, 54
Mainer Petr	98
Maleček Josef.....	34
Malík	47
Malý Ctibor	29
Martínek Radek.....	60, 118, 126, 127, 128, 129
Mařík Václav.....	57, 58, 64, 80
Masák Martin.....	117
Mazanec Milan.....	138
Mertl Tomáš.....	139
Messier Mark	89
Míšek Petr	58
Mizera František	52, 53, 54
Mizera Vladislav	53
Modrý Bohumil	40
Modrý Jaroslav.....	82, 86, 106

N

Nebuška František.....	43
Neckář Stanislav.....	60
Nedoma Milan	123, 124, 126, 129
Nedvěd Petr	101
Neliba Jan.....	114
Neumaier František.....	57
Neveselý Stanislav.....	91, 100

O

Ondřejec Petr 70, 71

P

Palouš Jan 29, 32
Papoušek Luděk 57
Pártl Josef 57
Pařízek Jaroslav 137
Patera Pavel 108
Peka Jan 32, 34
Pešek Karel 32
Pícha Čeněk 52, 53, 54
Pícha Stanislav 52, 53
Pillmann Václav 43
Pillmann Vladimír 43
Pivoňka Michal 83
Plánička Vladimír 57, 99
Podlaha Petr 57, 58
Pouzar Jaroslav 57, 58, 59, 60, 88, 103, 136
Pražák Karel 57, 58, 59, 65, 66, 82
Procházka Libor 108
Prokop 43
Prospal Václav 61, 62
Pušbauer Jaroslav 34
Pýcha Pavel 78, 82, 85, 86, 105, 106, 109, 110, 111, 113, 116, 118, 120, 123, 125

R

Rob Luboš 78, 82, 86, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 123, 124, 125, 129
Rob Stanislav 57
Ryneš Josef 45, 47, 48, 49

Ř

Řezáč Jaroslav 34

S

Sailer Petr 61, 127, 130, 131
Selinka Karel 43
Schrabal Adolf 43
Schrabal Emil 43
Soudek Karel 73, 78, 110, 116, 118, 119, 120, 122, 123
Staněk 45
Suchánek Rudolf 67, 77
Svoboda Oldřich 114, 118

Š

Šembera Julius	57
Šesták Josef	43
Španinger Antonín	54
Šrámek Jan	78
Šroubek Josef	32, 34
Štefanovič Marián	82
Štrba Martin	126, 131
Švarc František	43

T

Tomšů.....	45
Toufar Jiří	48, 49
Ťoupal Bohumír	57, 63, 114
Ťoupal Kamil	114, 134
Tůma Eduard	43
Turek Filip.....	117, 125
Turek Roman.....	60, 61, 130

U

Uher Zdeněk.....	78
------------------	----

V

Vacek Josef.....	52
Vacovský František.....	54
Vácha.....	47
Vaněček Jindřich	43
Vápeník František.....	57
Varvio Jarkko.....	92
Vávra Leopold	52, 53, 57
Vejvoda Otakar	108
Vindyš Otakar.....	29, 32
Vrkoč Jan	43

W

Weight Doug	103, 105
-------------------	----------

Z

Zábranský Libor	109, 114
Zasadil Josef	48, 49
Zeman Jindřich	57
Zíb Lukáš.....	124